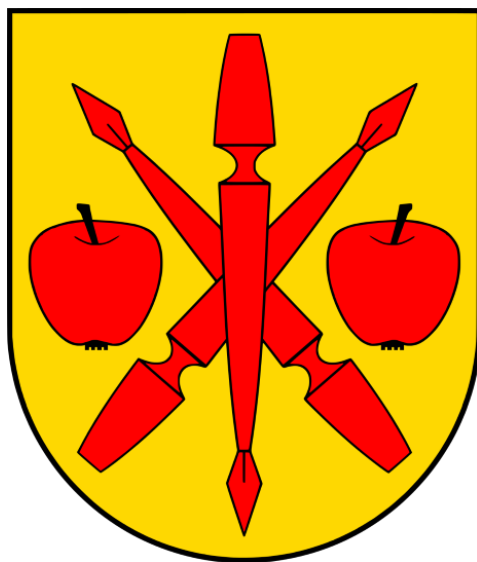

Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021 - 2027

Jasieniec, 2021

Zleceniodawca:
Urząd Gminy Jasieniec
Ul. Warecka 42
05 – 604 Jasieniec

Autorzy:

Magdalena Kmak
Michał Kozielski

Data wykonania:
luty 2021

Spis treści

Procedura tworzenia Strategii	5
Harmonogram prac	6
Metodologia prac	6
Informacje ogólne o Gminie	7
Wnioski z diagnozy obszaru społecznego	12
Wnioski z diagnozy obszaru gospodarczego	17
Wnioski z diagnozy obszaru zagospodarowania przestrzennego	26
Wyniki badań ankietowych	29
Priorytety inwestycyjne oraz główne obszary problematyczne	31
Analiza SWOT	35
Misja i Wizja	37
Cele Strategiczne Rozwoju	38
Cel Strategiczny I - Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego	40
Cel Strategiczny II - Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia	45
Cel strategiczny III - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne	50
Model struktury funkcjonalno–przestrzennej Gminy Jasieniec	60
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	62
Spójność z dokumentami wyższego rzędu	63
System realizacji Strategii oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	67
Ramy finansowe i źródła finansowania	67
DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY JASIENIEC	69
Demografia	69
Transport oraz infrastruktura sieciowa	72
Środowisko i walory kulturowe	77
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	86
Gospodarka i rynek pracy	89
Opieka zdrowotna i społeczna	92
Edukacja i szkolnictwo	97
Finanse Gminy	98
Szczegółowe zestawienie wyników badań ankietowych	102
Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna	1

Procedura tworzenia Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy w latach 2021-2027. Jest ona komplementarna z innymi dokumentami planistyczno-strategicznymi, które realizowane są na terenie Gminy. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru Gminy Jasieniec, jednocześnie będzie spójny z dokumentami wyższego rzędu – *Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Województwa Mazowieckiego 2030*. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania. Dodatkowo dokument stwarza możliwości korzystania z funduszy i działań strukturalnych Unii Europejskiej. Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027, została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Ponadto wzięto pod uwagę zapisy poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec. Wnioski do diagnozy stanu społecznego, gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzennego, zostały uzupełnione analizą ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 r. poz. 1378).

Wśród czynników, determinujących potrzebę aktualizacji Strategii Gminy Jasieniec na lata 2021-2027, należy wymienić:

1) Adaptacja polityki rozwoju do zmiennych uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w Gminie i jej otoczeniu - Szereg poważnych przeobrażeń, jak np.: ogólnoświatowa pandemia wirusa COVID-19, zmiana trendów demograficznych czy rosnące dysproporcje w rozwoju JST, wpływają bezpośrednio na sytuację Gminy Jasieniec. Nowa Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027, powinna określać konkretne cele i kierunki interwencji dostosowane do problemów i wyzwań stojących przed samorządem.

2) Dostosowanie Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i wojewódzkiego oraz spełnienie założeń zmian ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tj. dokument powinien posiadać skorelowane cele oraz kierunki z dokumentami na poziomie województwa oraz powiatu. Wprowadzone zmiany ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 15 lipca 2020 determinują szereg regulacji jakimi zostają poddane strategii rozwoju. Zapisy ustawy ustalają jednolity charakter i zakres tworzenia nowych dokumentów strategicznych na szczeblu gminnym.

3) Ujednolicenie horyzontu czasowego Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec z horyzontem czasowym nowego długofalowego budżetu Unii Europejskiej, tj. horyzont czasowy Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec sięga 2027 roku, czego bezpośrednim uzasadnieniem jest przyjęcie okresu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. na lata 2021-2027).

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania gminy, który był wykorzystywany podczas przygotowywania Strategii jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o

samorządzie gminnym. Ponadto w trakcie prac nad Strategią Zespół ds. Strategii przeanalizował poniższe akty prawne pod kątem powiązania z celami i kierunkami rozwoju opisanymi w Strategii:

- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Harmonogram prac

Prace nad Strategią rozpoczęto pod koniec 2020 roku, kiedy to Wójt Gminy Jasieniec podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Mając na uwadze pandemię wirusa SARS-COV-2 proces tworzenia Strategii został w całości zrealizowany przy pomocy zdalnych narzędzi. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego w formie elektronicznej. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Następnie skonsultowano te zagadnienia z Zespołem Strategicznym i w lutym 2021 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego udostępniono mieszkańcom z prośbą o zapoznanie się i przekazanie uwag. Ostateczny dokument uwzględnia opinię mieszkańców Gminy.

Metodologia prac

Chcąc stworzyć pełnowartościowe opracowanie, dokument stworzono z wykorzystaniem zewnętrznych ekspertów przy partnerskim udziale pracowników i przedstawicieli Urzędu Gminy Jasieniec. Należy określić tą metodę mianem ekspercko-partnerskiej. Do opracowania Strategii wykorzystano dane zgromadzone w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, analizy i raporty środowiska, gospodarki oraz problemów społecznych tworzonych dla powiatu oraz województwa, opracowania planistyczne Gminy Jasieniec (Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), dokumenty programowe (Program Ochrony Środowiska, Program Gospodarki Niskoemisyjnej) oraz sprawozdania jednostek organizacyjnych gminy (przedszkola, szkoły itp.). Wykorzystane zostały również dane, przygotowane przez poszczególne referaty Urzędu Gminy Jasieniec. Na potrzeby opracowania niniejszej Strategii w styczniu 2021 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe w formie ankiety elektronicznej wśród mieszkańców Gminy Jasieniec.

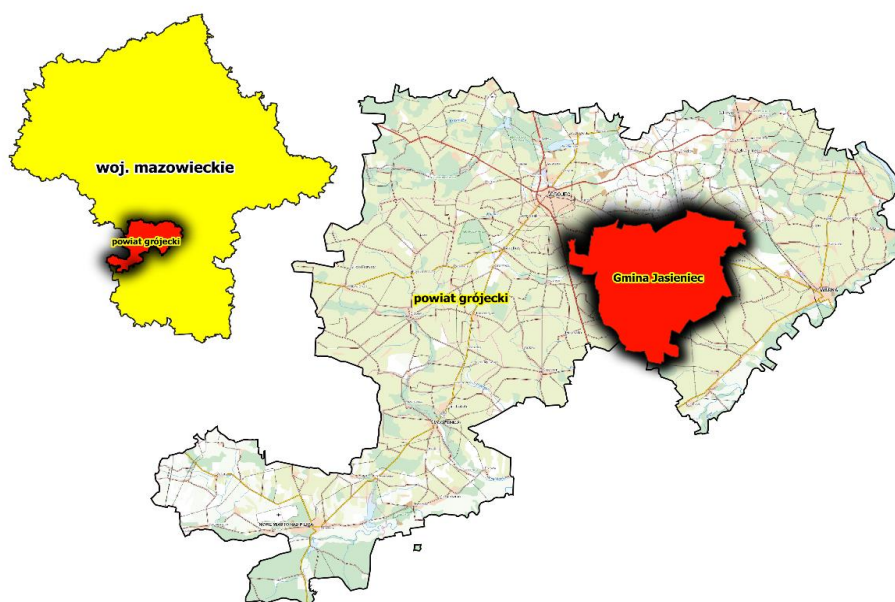

Ankieta zawierała siedem obszarów tematycznych, w których mieszkańców oceniał zagadnienia od 1 do 5. Na końcu każdego obszaru, była także możliwość swobodnej wypowiedzi. Ponadto zapytano mieszkańców o najpotrzebniejsze ich zdaniem inwestycje, niezwłoczne do zrealizowania oraz główne problemy których doświadczają na terenie Gminy. Ankieta została udostępniona wszystkimi możliwymi środkami przekazu – strona internetowa gminy, serwisy społecznościowe gminy oraz władz gminy. Umożliwienie mieszkańcom oceny rozwoju skutkuje otrzymaniem bardzo wartościowej informacji zwrotnej do tworzenia celów i kierunków rozwoju jakie powinna obrać na najbliższe lata gmina. Sporządzono na podstawie zgromadzonych danych diagnozę stanu społeczno-gospodarczego, edukacyjnego technicznego, ochrony środowiska i bezpieczeństwa na terenie Gminy Jasieniec. W celu odpowiedniego zaprezentowania wniosków płynących z uzyskanych informacji, użyto analizy SWOT (S Strengths – mocne strony; W Weaknesses – słabe strony; O Opportunities – szanse; T Threats – zagrożenia), identyfikując obszary problemowe i formułując rozwiązania, które w pozytywny sposób powinny wpłynąć na ograniczenie tych problemów. Wyznaczono cele i kierunki rozwoju zgodne z zapisami celów zawartych w dokumentach wyższego szczebla – wojewódzkich i powiatowych. Przy wyznaczaniu celów strategicznych uwzględniono zapisy wieloletniego planu finansowego, dochody i wydatki gminy oraz potencjał społeczny i gospodarczy. Dobrano cele strategiczne pod kątem jak największego prawdopodobieństwa wykonalności, zarówno względem kondycji finansowej gminy, jak i możliwości społecznych oraz ekonomicznych lokalnej społeczności.

Informacje ogólne o Gminie

Gmina Jasieniec położona jest w centralnej części Polski w województwie mazowieckim, w powiecie grójeckim. Jest to Gmina wiejska, zaliczająca się do grójeckiego rejonu sadowniczego.

Rysunek 1. Położenie Gminy Jasieniec na tle województwa i powiatu.

Źródło: Opracowanie własne.

Złożona jest z 36 miejscowości zorganizowanych w 31 sołectwach- Alfonsowo, Boglewice, Bronisławów, Czachów, Franciszków, Gniejewice, Gołębiów, Gośniewice, Ignaców, Jasieniec, Koziegłowy, Kurczowa Wieś, Leżne, Łychowska Wola, Łychów, Miedzechów, Nowy Miedzechów, Olszany, Orzechowo, Osiny, Przydróżek, Ryszki, Rytomoczydła, Stefanków, Turowice, Turowice-Kolonia, Tworki, Warpęsy, Wierzchowina, Wola Boglewska, Zbrosza Duża.

Łączna powierzchnia Gminy wynosi 108 km², co stanowi niecałe 8% obszaru powiatu grójeckiego. Największe sołectwa to: Jasieniec, Boglewice oraz Zbrosza Duża. Ludność Gminy jest znacznie rozproszona. Tylko 8 miejscowości liczy więcej niż 200 mieszkańców, w 13 miejscowościach liczba mieszkańców wynosi od 100 do 200, a poniżej 100 mieszkańców zamieszkuje 16 miejscowości. Szczegółowa liczba mieszkańców została przedstawiona w Tabeli 1. poniżej:

Tabela 1. Liczba ludności Gminy Jasieniec w podziale na poszczególne miejscowości.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	Alfonsowo	37
2.	Boglewice	271
3.	Bronisławów	123
4.	Czachów	105
5.	Dobra Wola	38
6.	Franciszków	138
7.	Gniejewice	158
8.	Gołębiów	47
9.	Gośniewice	225
10.	Ignaców	90
11.	Jasieniec	1242
12.	Justynówka	28
13.	Koziegłowy	137
14.	Kurczowa Wieś	123
15.	Leżne	62
16.	Łychowska Wola	78
17.	Łychów	114
18.	Marynin	29
19.	Michałówka	35
20.	Miedzechów	148
21.	Nowy Miedzechów	152
22.	Olszany	209
23.	Orzechowo	42
24.	Osiny	129
25.	Przydróżek	74
26.	Ryszki	129
27.	Rytomoczydła	116
28.	Stefanków	79
29.	Szymanów	45
30.	Trzcianka	38

31.	Turowice	223
32.	Tworki	107
33.	Warpęsy	270
34.	Wierzchowina	91
35.	Wola Boglewska	226
36.	Zbrosza Duża	202

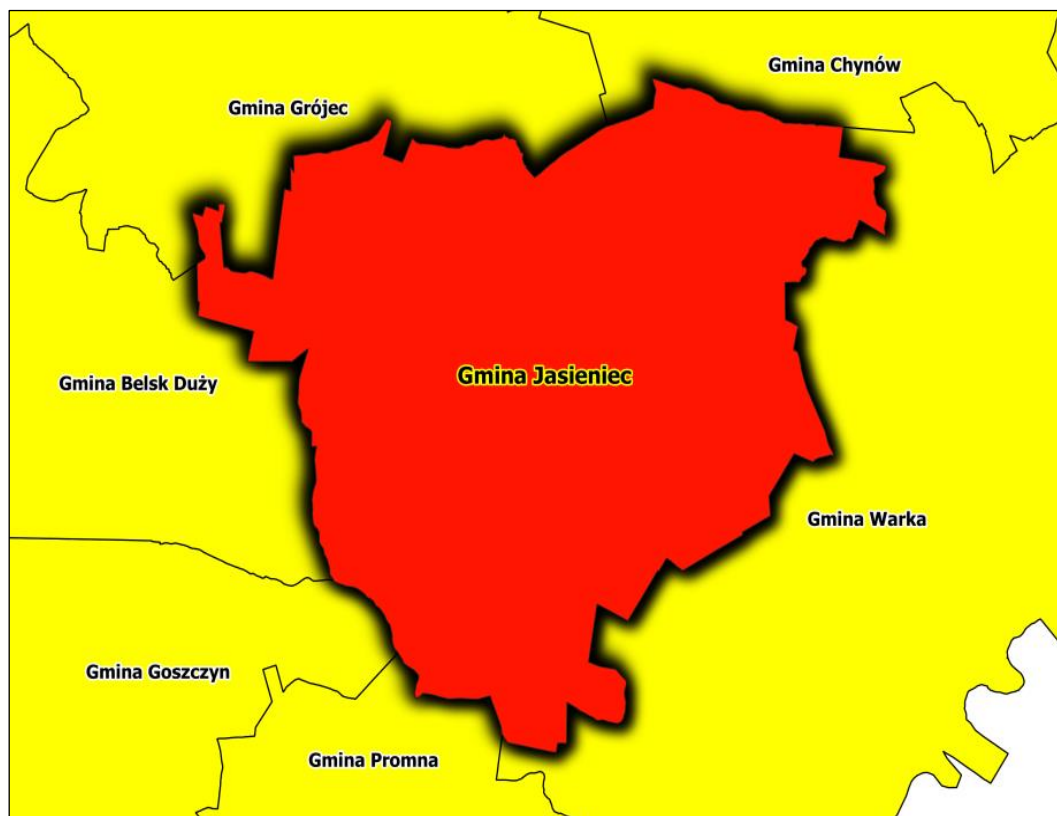

Oprócz Gminy Jasieniec w powiecie grójeckim znajdują się gminy:

- miejsko-wiejskie – Grójec, Mogielnica, Nowe Miasto nad Pilicą, Warka;
- wiejskie - Belsk Duży, Błędów, Chynów, Goszczyn, Pniewy.

Od północy Gmina sąsiaduje z gminą Grójec oraz Chynów, od wschodu z gminą Warka, od południa z gminą Promna, od zachodu z gminą Goszczyn oraz Belsk Duży.

Rysunek 2. Położenie Gminy Jasieniec na tle sąsiednich gmin.

Źródło: Opracowanie własne.

Pod względem regionalizacji fizycznogeograficznej Polski (wg. Kondrackiego), obszar Gminy Jasieniec znajduje się na dwóch mezoregionach. Wschodnia oraz centralna część Gminy leży na Równinie Warszawskiej, a zachodnia część Gminy na Wysoczyźnie Rawskiej. Zachodnia strona charakteryzuje się bardziej urozmaiconą rzeźbą terenu przechodzącą w obszar Wysoczyzny Rawskiej, wschodnia część opada łagodnym stokiem w kierunku doliny Wisły. Wysoczyzna Rawska posiada strukturę polodowcową, lekko pofalowaną. Ograniczona jest od południa doliną Pilicy, a na wschodzie doliną Kraski - Jeziorki, gdzie łączy się z bardziej wyrównaną i obniżoną Równiną Warszawską.

Największy wpływ na ukształtowanie terenu Gminy Jasieniec miał lądolód stadiału Warty zlodowacenia środkowopolskiego oraz zlodowacenie północnopolskie. Niedaleko południowej granicy gminy przebiega pradolina Pilicy-Wieprza-Krzny, która odprowadzała wody roztopowe podczas zlodowacenia Warty. Zlodowacenie północnopolskie nie objęło swym zasięgiem terenu

Gminy Jasieniec, jednakże na północ od granicy Gminy utworzyło się wówczas dużych rozmiarów zastoisko oraz pradolina. Struktury te determinują współczesny odpływ wód z terenu Gminy na północ, nie zaś na południe w kierunku Pilicy.

Na terenie Gminy uprawiane są słynne jabłka grójeckie (chronione oznaczenie geograficzne), wywodzące się z rejonu grójeckiego. Dzięki szczególnemu mikroklimatowi regionu oraz odpowiednim dla jabłoni glebom bielcowym i pseudobielcowym, jabłka zawdzięczają swoje niepowtarzalne cechy.

Fot. Urząd Gminy Jasieniec.

Wnioski z diagnozy obszaru społecznego

Na podstawie danych o ilości mieszkańców Gminy oraz prognozy ludności Gminy do roku 2030, zauważalny jest postępujący niekorzystny trend demograficzny. Bezpośredni wpływ na to zjawisko ma zmniejszający się przyrost naturalny na badanym obszarze oraz niewielkie, ale ujemne saldo migracji z terenu Gminy. Obserwowana na terenie całego kraju zmiana struktury społeczeństwa, tj. zmniejszająca się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym, również stała się faktem w roku 2020 w Gminie Jasieniec. Na tle powiatu Gmina przejawia zasadniczo podobne trendy, jak większość jednostek samorządu terytorialnego o statusie wiejskim. Jedyną gminą gdzie dodatnie wskaźniki wzrostu ludności wyróżniają się na tle sąsiednich gmin jest Gmina Grójec, w której w ostatnich 5 latach przybyło aż 392 mieszkańców. Tendencje w zakresie tego wskaźnika mogą być wskazówką dla decydentów przy planowaniu wydatków publicznych, m. in. związanych z kreowaniem przyszłej podaży rynku pracy, czy realizacji polityki społecznej.

Chcąc zmierzyć się z aktualną sytuacją demograficzną, Gmina powinna uwzględnić działania skierowane do konkretnych przedziałów wiekowych lokalnej społeczności. Diagnozując sytuację starzejącego się społeczeństwa, niezbędne jest zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej. W obliczu dużego udziału osób w zaawansowanym wieku, obecnie funkcjonujące na terenie Gminy dwa ośrodki zdrowia wymagają wsparcia. W pierwszej kolejności należy podjąć starania o uzupełnienie braku specjalistów chorób najczęściej występujących u osób starszych w poradniach – internista, kardiolog, diabetolog, oraz rozszerzenie zakresu świadczeń funkcjonujących placówek ochrony zdrowia. W długofalowej perspektywie należy zaplanować i zrealizować inwestycję - budowę nowoczesnego ośrodka zdrowia, który dopełni swoimi zasobami wachlarz działań na rzecz ochrony zdrowia na terenie Gminy.

Równolegle z ofertą świadczeń dla ochrony zdrowia powinny być wspierane inicjatywy dla aktywizacji osób starszych. Rozwój wolontariatu świadczonego przez te osoby, organizacja zajęć artystycznych, opartych o hobby z czasów młodości, florystyczne, gier planszowych czy obsługi komputera. Nie można zapomnieć też o aktywności fizycznej dla seniorów, promowanie aktywności na świeżym powietrzu, nordic-walkingu oraz jazdy na rowerze. W działania te bezpośrednio należy zaangażować Koła Gospodyń Wiejskich w Boglewicach oraz Gośniewicach.

Na zmieniającą się strukturę demograficzną, należy również działać, w celu odwrócenia trendu spadkowego w ilości osób w wieku przedprodukcyjnym. Gmina Jasieniec stara się sukcesywnie zwiększać swoją dostępność do opieki nad najmłodszymi poprzez realizację inwestycji w powstanie Gminnego Klubu Dziecięcego. Jakość edukacji w szkołach na terenie Gminy jest oceniana pozytywnie, jednak zestawiając to ze średnimi wynikami testów ósmoklasisty, należy podjąć kroki w celu podniesienia efektywności nauczania. Wspierane w tym celu powinny być kursy dla kadry pedagogicznej, wspieranie uzdolnień i zainteresowań uczniów, pomoc finansowa na organizację zajęć wyrównawczych i zajęć pozalekcyjnych, pozyskiwanie środków unijnych na działania oświatowe w Gminie i zajęcia dla uczniów. Doposażenie sali lekcyjnych i pracowni jest na dobrym poziomie. Przy istniejących obiektach szkolnych, zaleca się realizację dodatkowych instalacji – bieżnia, siłownia plenerowa, boiska do

gier zespołowych. Poza zajęciami, dzieciom i młodzieży, należy stwarzać warunki do kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu. W tym celu należy wykorzystać świetlice wiejskie, w których odbywać się będą bezpłatne zajęcia. Tematyka zajęć powinna zostać skonsultowana z samymi zainteresowanymi, przykładowo w formie ankiety elektronicznej w mediach społecznościowych lub na stronie gminy. W dalszym ciągu powinno być kontynuowane wsparcie dla Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu oraz zwiększenie działań informacyjnych o jej inicjatywach i organizowanych akcjach.

Stopień rozwoju infrastruktury sportowej na terenie Gminy został oceniony pozytywnie. Władze Gminy dostrzegają konieczność dofinansowywania inicjatyw propagowania kultury fizycznej, organizując corocznie konkurs na realizację zadań z tego zakresu. Ponadto realizowane są na bieżąco modernizacje aktualnie istniejących obiektów sportowych. Należy zachowywać wsparcie dla klubów i stowarzyszeń sportowych na terenie Gminy, jednocześnie starając się podnosić ofertę proponowanych zajęć sportowych. Na tle powiatu wyróżnia się sekcja ciężarów w Gminnym Klubie Sportowym KRASKA, w której kładzie się duży nacisk na aktywność sportową osób z różnego rodzaju dysfunkcjami. W celach upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców, należy uprościć możliwość wynajęcia hali sportowej przy Szkole Podstawowej im. Juliana Suskiego w Jasieńcu dla grup zorganizowanych.

Celem wzmocnienia lokalnych inicjatyw kulturalnych rekomendowane jest stworzenie Gminnego Ośrodka Kultury w Jasieńcu, aby połączyć działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Jasieńcu oraz świetlice wiejskiej.

Fot. Urząd Gminy Jasieniec.

Dostęp do usług medycznych dla mieszkańców Gminy Jasieniec rekomenduje się poddać reorganizacji i uzupełnić o wykwalifikowany personel. Począwszy od procesu rejestracji zainteresowanych usługami w ośrodkach zdrowia. Obecny system telefoniczny jest niewydolny, osoby obsługujące nie wykazują się odpowiednią empatią i zaangażowaniem. Godziny przyjmowania obecnych lekarzy powinny zostać rozszerzone ze środków samorządowych. Również należy skorzystać z rozwiązań jakie niosą teleporady oraz system elektronicznych recept. Oprócz specjalistycznego personelu dla osób starszych, mieszkańcy zgłaszają zapotrzebowanie na lekarza ginekologa czy częstsze porady pediatrów.

W obszarze opieki społecznej oraz funkcjonowania instytucji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy w szczególności wdrażać zapisy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Jasieniec. Zarówno w raportach służb porządkowych, jak i głosach mieszkańców pojawiają się informacje o potrzebie zadbania o ten aspekt wsparcia potrzebujących. Wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, dofinansowania na obozy oraz umożliwienie współzawodnictwa z zawodach sportowych.

Wnioski z diagnozy obszaru gospodarczego

Wiodącą funkcją Gminy Jasieniec, ze względu na dogodne warunki klimatyczno-glebowe oraz niskim stopień pokrycia lasami, jest rolnictwo z wyraźną specjalizacją sadowniczą – produkcja słynnych jabłek grójeckich. Z istniejącą tradycją gospodarki rolnej w tym rejonie, związany jest drobny przemysł przetwórczy, przede wszystkim specjalizujący się obsługą rolnictwa oraz przetwórstwem rolno-spożywczym. Drugą wiodącą funkcją jest mała oraz średnia przedsiębiorczość.

W 2019 roku, w Gminie zarejestrowanych było 265 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2017. Najwięcej w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) - 102 podmioty, następnie w Sekcji F (Budownictwo) - 34 podmioty oraz Sekcja H (Transport, gospodarka magazynowa) - 24 podmioty. Zarejestrowanych jako osoby prawne oraz jednostki niemające osobowości prawnej było 90. Najwięcej również w Sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) - 17 podmiotów, następnymi w kolei z najwyższymi wskaźnikami są Sekcja S, T (Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) - 16 podmiotów oraz Sekcja C (Przetwórstwo przemysłowe) - 10 podmiotów. Linia trendu dla nowopowstających przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Bliska odległość Gminy Jasieniec od stolicy, położenie w bezpośrednim sąsiedztwie trasy S7 (łączącej północ i południe kraju) oraz drogi krajowej nr 50 (ze wschodu na zachód) sprzyja powstawaniu firm związanych z handlem (import-eksport), przeładunek, magazynowanie.

Ponadto sadowniczy charakter Gminy stanowi doskonałą podstawę dla powstawania większej liczby przedsiębiorstw branży rolno-spożywczej oraz przetwórstwa przemysłowego. Mieszkańcy Gminy w przeprowadzonym badaniu ankietowym wskazali, że wiele młodych osób planuje swoją przyszłość poza obszarem Gminy Jasieniec, ze względu na brak możliwości rozwoju osobistego oraz nie wystarczająco zachęcającą perspektywę założenia domu i rodziny na terenie Gminy. Raporty o saldzie migracji wskazują, iż najczęściej osoby młode wyjeżdżają do większych aglomeracji w poszukiwaniu pracy i w celu zakupienia nieruchomości.

Gmina Jasieniec jest zaliczana do wiejskiego obszaru funkcjonalnego uczestniczącego w procesach rozwojowych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasieniec (dalej zwane Studium), wyróżnia tereny dla nowych inwestycji celu publicznego oraz tereny usługowo - produkcyjne, które zapewniają podstawę do zakładania nowych przedsiębiorstw. Zakres i rozmieszczenie inwestycji są uszczegóławiane na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Mieszkańcy Gminy w przeprowadzonym badaniu ankietowym zaznaczają istnienie niezagospodarowanych terenów, które można byłoby wykorzystać pod inwestycje, także te spoza branży owocowej. Zaleca się podejmowanie procedur planistycznych po zgłoszeniu wniosków od mieszkańców lub inwestorów. W strukturze gospodarczej dominują gospodarstwa rolne, ukierunkowane na produkcję słynnych jabłek grójeckich, a także truskawek i wiśni. Rozwinięty jest również rynek zbytu dla producentów rolnych, tj. zlokalizowane na terenie Gminy skupę owoców. Poprzez wprowadzanie preferencyjnych ulg podatkowych od środków transportowych (samochody

ciężarowe, ciągniki, naczepy), Gmina wspiera rozwój przedsiębiorczości w sektorze rolno – spożywczym. Przewiduje się, także rozwój sektora przetwórstwa przemysłowego.

Dla władz samorządowych Gminy duże znaczenie mają również działania w zakresie ochrony środowiska. Realizacja oraz dbałość o aktualizację planów, programów i dokumentów strategicznych, wpływa na poprawę stanu środowiska naturalnego w Gminie, a także na pozyskiwanie środków zewnętrznych, których celem są działania w zakresie ochrony środowiska. Gmina zrealizowała w roku 2020 zadanie – Inwentaryzacja indywidualnych źródeł ciepła- służące ochronie powietrza poprzez stopniową likwidację nieekologicznych urządzeń grzewczych. Przeprowadzono wymianę urządzeń grzewczych w budynku Szkoły Podstawowej im. Juliana Suskiego w Jasieńcu oraz w budynku Urzędu Gminy. Mieszkańcy na bieżąco są informowani o możliwościach uzyskania dotacji na zakup i montaż nowych urządzeń proekologicznych poprzez stronę internetową Urzędu. W przyszłości planuje się utworzenie w Urzędzie Gminy Punktu Konsultacyjnego w ramach Programu Czyste Powietrze, w celu ułatwienia beneficjentom załatwienia wszelkich formalności związanych z wnioskami.

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Jasieniec z 2015 roku (dalej zwany PGN) wykazano, że największa emisja CO₂ pochodzi z ogrzewania budynków. Kolejnym największym emitorem zanieczyszczeń powietrza jest emisja pochodząca ze zużytej energii elektrycznej, dlatego też Gmina przeprowadza wymianę oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy typu LED. Łącznie do końca grudnia 2020 roku zamontowanych zostało 45 kompletów nowoczesnych opraw typu LED na terenie miejscowości Jasieniec, Bronisławów, Wierzchowina i Zbrosza Duża. Ponadto, w celu m.in. poprawy jakości powietrza stale przeprowadzane są prace modernizacyjne infrastruktury drogowej, przyczyniające się do redukcji emisji pyłów oraz zanieczyszczeń z transportu.

Tylko w latach 2018-2020 przeprowadzono: Przebudowa drogi gminnej Boglewice - Gośńewice, I etap prac na drodze Wola Boglewska – Murowanka, przebudowa trasy gminnej w miejscowości Gołębiów, modernizacja drogi Jasieniec-Warpęsy, modernizacja trasy nr 730 na odcinku Jasieniec – Wola Boglewska, modernizacja trasy nr 730 na odcinku Rytomoczydła – Ryszki, remont drogi powiatowej na odcinku Gośńewice – Gniejewice (od kapliczki w Gośńewicach do skrzyżowania z drogą w kierunku Wierzchowiny i Zbrozzy Dużej), przebudowa drogi gminnej we wsi Dobra Wola. Konieczne są dalsze prace przy infrastrukturze drogowej oraz współistniejącej. Największe zapotrzebowanie mieszkańcy zgłaszają na budowę ścieżek rowerowych.

Corocznie organizowane są dofinansowania dla mieszkańców do odbioru i utylizacji wyrobów zawierających azbest, dzięki temu Gmina realizuje ustalenia zawarte w Programie Usuwania Azbestu z 2013 roku.

Ze względu na duży udział użytków rolnych w powierzchni Gminy, naturalne zbiorowiska przyrodnicze zachowały się w niewielkim stopniu. Brak jest obszarów prawnie chronionych. Gmina Jasieniec powinna dążyć do zwiększenia powierzchni naturalnych i przywrócenia równowagi biologicznej, a następnie ustanowienia obszarów podlegających ochronie. Działania w tym kierunku obejmują, np.: odtwarzanie korytarzy ekologicznych, w tym renaturyzację rzek

i dolin rzecznych, a także odtwarzanie bagien i zadrzewień. Innym skutkiem takich działań będzie wzrost naturalnej retencji.

Cenny zespół przyrodniczy, będący częścią dziedzictwa kulturowego gminy, położony jest w obrębie rzeki Kraski na granicy dwóch wsi - Jasieniec i Warpęsy. W jego skład wchodzi: dwa zespoły parkowo-pałacowe, tereny leśne z niewielkimi zbiornikami wodnymi, zespół trzech stawów w Jasieńcu. W ramach dotacji pozyskanej od Samorządu Województwa Mazowieckiego, gmina Jasieniec utworzyła na wyspie, będącej centralnym punktem jasienieckich stawów, innowacyjną, funkcjonalną przestrzeń rekreacji i wypoczynku. Zamontowano altanę z instalacją solarną (OZE), która generuje ekologiczną, odnawialną energię, umożliwiającą ładowanie smartfonów czy tabletów.

Gospodarka odpadami w Gminie Jasieniec jest właściwie zorganizowana. Społeczność lokalna istotnie przyczynia się do wzrostu masy odpadów zebranych selektywnie, jednakże utrzymująca się duża przewaga odpadów zmieszanych nad segregowanymi, wymaga podjęcia dalszych działań umożliwiających osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania. Gmina w najbliższym czasie planuje podjąć działania w zakresie przebudowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Na stronie internetowej Urzędu udostępniane są materiały dotyczące właściwej segregacji odpadów oraz harmonogram wywozu poszczególnych frakcji. Mieszkańcy w przeprowadzonej ankiecie nie zgłaszają zastrzeżeń wobec działania systemu gospodarki odpadami.

Układ drogowy Gminy Jasieniec składa się z około 121 km dróg publicznych, w tym:

- ok. 12 km drogi wojewódzkiej nr 730,
- 56,24 km dróg powiatowych,
- 52,74 km dróg gminnych.

Na drogi gminne składają się 22 odcinki dróg, które są stosunkowo dobrze rozbudowane, w około 64% posiadają nawierzchnię bitumiczną. Drogi o nawierzchni twardej obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne Gminy oraz rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi o nawierzchni gruntowej obsługują głównie obszary ekstensywnie zagospodarowane - rozproszoną zabudowę oraz tereny rolne i leśne.

Wnioski z przeprowadzonej ankiety wśród mieszkańców wskazują, że Gmina w najbliższych latach powinna skupić się na rozwoju infrastruktury drogowej, poprzez modernizację dróg oraz zagwarantowanie bezpiecznych przejść i poboczy dla pieszych oraz budowę ścieżek rowerowych. Wskazują się również na konieczność lokalizacji urządzeń mierzących prędkość w miejscowości Jasieniec, gdzie bezpieczeństwo jest najczęściej zagrożone w pobliżu drogi nr 730. Ciągły rozwój oświetlenia ulicznego również przyczyni się do znaczącego wzrostu bezpieczeństwa mieszkańców.

W 2020 roku odnotowano 5 wypadków drogowych, 35 kolizji, w których 6 osób zostało rannych. W sprawozdaniu z działalności, sporządzonym przez Komendę Powiatową w Grójcu, ustalono że w latach 2019–2020 nie wystąpiły zdarzenia o skutkach śmiertelnych. Łącznie w latach 2019–2020, zatrzymano 4- krotnie osoby kierujące po spożyciu alkoholu. Do największych zagrożeń na drogach w Gminie podaje się nadmierną prędkość kierowców. Wśród

działań interwencyjnych w tej kwestii realizowane są czynności z wykorzystaniem dostępnych środków tj. wideorejestratory, radarowe i laserowe przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów. Analiza zdarzeń drogowych wskazuje, że większość zdarzeń drogowych miała miejsce w terenach zabudowanych, co uznano za podstawę do zintensyfikowania działań policyjnych w tych rejonach. Kluczowym elementem w działaniach na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym jest nie tylko efektywny nadzór na drogach sprawowany przez Policję, ale również towarzyszące mu działania o charakterze profilaktycznym. Na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego ma wpływ wiele czynników, począwszy od zachowań uczestników ruchu drogowego, poprzez stan techniczny pojazdów czy stan infrastruktury drogowej i otoczenia drogi. W 90 % za wypadki drogowe odpowiedzialni są kierujący pojazdami.

Wszystkie miejscowości w Gminie Jasieniec powinny posiadać taką samą łatwość korzystania z komunikacji zbiorowej. Trasy autobusów i lokalizacje przystanków, powinny zapewnić dojście piesze w granicach 500 – 1000 m dla większości obszaru Gminy. Podstawowymi kierunkami przewozów w lokalnej komunikacji zbiorowej będą Grójec, Warka, Radom i Warszawa.

Przez teren Gminy nie przebiegają trasy kolejowe. W związku z planowaną budową Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK) w Gminie Baranów, planowana jest budowa traktacji szybkiej kolei na terenie Gminy Jasieniec. Władze Gminy oraz mieszkańcy negatywnie opiniują obecne plany i sugerują, że w pierwszej kolejności powinna zostać rozważona modernizacja istniejącej infrastruktury kolejowej. Warianty przedstawione w Studium Lokalizacyjnym Rządowej Inwestycji Centralnego Portu Komunikacyjnego - wariant niebieski, pomarańczowy i zielony- linii 88 to propozycje dzielące obszar Gminy Jasieniec i przecinające wiele istniejących oraz planowanych zabudowań, w tym siedziby przedsiębiorstw, sieć dróg lokalnych, infrastrukturę wodociągową, gazową i kanalizacyjną. Taki przebieg linii kolejowej oznaczałby zniszczenie cennych, rozległych terenów upraw rolniczych, będących wizytówką Gminy i źródłem utrzymania mieszkańców. Wszystkie warianty ingerują w znaczący sposób w zasoby przyrodnicze Gminy, skutkując ich likwidacją.

Jednym z priorytetów jest rozwój obszaru gminy Jasieniec poprzez rozbudowę (modernizację) sieci wodociągowej, w tym sieci wodociągowej na obszarach gminy charakteryzujących się zwartą zabudową. Rozbudowa sieci wodociągowej istotnie podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody, spełniającej wszelkie normy sanitarne. W 2020 roku przeprowadzono kolejny etap rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej. W ramach wykonanych prac zastąpiono stary, azbestowy odcinek wodociągu za Stacją Uzdatniania Wody w Jasieńcu nowym wodociągiem i przyłączami, jak również wybudowano kolejną część sieci przy ul. Osiedlowej w Jasieńcu. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej rozdzielczej (bez przyłączy) wynosi 70,05 km. 49,7% ludności zamieszkującej Gminę Jasieniec korzysta z instalacji wodociągowej. Jest to mniejszy odsetek niż na terenie całego powiatu, gdzie wartość ta dla terenów wiejskich wynosi 66,7%. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest realizowane przez zakład budżetowy: Zakład Usług Komunalnych w Jasieńcu spółka z o.o. Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się poprzez 5 ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę. Na terenie Gminy znajdują się również 4 stacje uzdatniania wody.

Z sieci kanalizacyjnej korzysta 23,1% mieszkańców, co jest wynikiem lepszym niż dla terenów wiejskich całego powiatu grójeckiego. Gmina posiada niski poziom skanalizowania, ponieważ układ przestrzenny i stan zabudowania ograniczają możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Duży obszar Gminy z ekonomicznego punktu widzenia, nie nadaje się do budowy gminnych systemów kanalizacyjnych. Na terenie Gminy wciąż dominują zbiorniki bezodpływowe. Poprzez promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz likwidację starych zbiorników bezodpływowych, Gmina zapobiegnie zanieczyszczaniu wód powierzchniowych oraz podziemnych. Możliwość uzyskania dofinansowania od Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dla osób fizycznych ułatwiają realizację wymiany instalacji bezodpływowych. Działania mające na celu zwiększenie skuteczności kontroli jakości wód powinny zostać wsparte przez utworzoną ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na tej podstawie Urząd Gminy może weryfikować właściwe praktyki w zakresie wywozu nieczystości przez mieszkańców, eliminując problem nielegalnego pozbywania się ścieków bytowo- komunalnych. Mieszkańcy mający możliwość podłączenia się do systemu kanalizacyjnego, powinni niezwłocznie wykonać przyłącze. Modernizacją została objęta oczyszczalnia ścieków w Jasieńcu, której przepustowość została zwiększona do 330 m³/ dobę. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki bytowe pochodzące z kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej z miejscowości Jasieniec, Czachów, Wola Boglewska.

Obszar Gminy Jasieniec zasilany jest z gazociągu średniego ciśnienia DN 300 relacji Sękocin – Lubienia, przebiegającego na zachód od granicy Gminy. Sieć zaopatrywana jest w gaz ziemny wysokometanowy. Niemal wszystkie miejscowości posiadają dostęp do sieci gazowej, tj. Alfonsowo, Boglewice, Bronisławów, Czachów, Dobra Wola, Franciszków, Gniejewice, Gołębiów, Gośniewice, Jasieniec, Justynówka, Koziegłowy, Kurczowa Wieś, Leżne, Łychowska Wola, Łychów, Michałówka, Miedzechów, Nowy Miedzechów, Olszany Orzechowo, Ryszki, Stefanków, Trzcianka, Turowice, Tworki, Warpęsy, Wola Boglewska, Zbrosza Duża. Ludność korzystająca z sieci gazowej wynosi 43,8 %, w powiecie grójeckim jest to 51,0%. Na tle powiatu stopień wykorzystania sieci gazowej przez Gminę plasuje się na 4. miejscu. W gminach sąsiednich stopień wykorzystania sieci gazowej wynosi: Belsk Duży – 70,7 %, Błędów- 46,7 %, Chynów- 35,8 %, Goszczyn- 51,0 %, Grójec- 83,9 %, Mogielnica- 55,7 %, Nowe Miasto nad Pilicą- 1,8 %, Pniewy- 50,7 %, Warka 29,2 %. Obecna uchwała antysmogowa przewiduje wymianę wszystkich bezklasowych źródeł ciepła. Zaleca się wykorzystanie do celów grzewczych gazu ziemnego, oleju opałowego, ogrzewania elektrycznego oraz systemów ogrzewania opartych na odnawialnych źródłach energii. W Gminie Jasieniec planowane są prace związane z rozbudową sieci gazociągowej w obszarach ekonomicznie uzasadnionych.

Zaopatrzenie terenu Gminy w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez Gminę Jasieniec przebiega, będąca własnością Spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., dwutorowa linia 220 kV relacji Mory-Kozienice, Piaseczno-Kozienice. Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym w zasięgu terytorialnym Gminy jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna. Ponadto przez obszar Gminy przebiega również linia 110 kV relacji Warka-Grójec. Gmina Jasieniec zasilana jest w energię elektryczną liniami o napięciu 110 kV w oparciu o 2 główne punkty zasilania, tj. GPZ Grójec oraz GPZ Warka. Zasilanie

odbywa się poprzez 85 stacji transformatorowych (80 sztuk napowietrznych słupowych i 5 wnetrzowych). Sieć dystrybucji opiera się na zasilaniu w energię elektryczną z istniejących linii średniego napięcia 15 kV oraz niskiego napięcia 0,4 kV. Ze względu na zwiększające się zużycie energii elektrycznej przewiduje się modernizację i przebudowę (w tym racjonalną konfigurację) istniejących sieci na terenach zurbanizowanych i dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców Gminy. Do zaspokojenia potrzeb w energię terenów nowo zainwestowanych wskazuje się na rozwój linii 15 kV oraz lokalizację stacji transformatorowych 15/0,4 kV. Ilość projektowanych stacji oraz linii 15 kV i niskiego napięcia wyniknie z rzeczywistej intensywności zabudowy na terenach przewidzianych w Studium. Jako alternatywę dla istniejącej sieci elektroenergetycznej należy promować wykorzystanie instalacji odnawialnych źródeł energii.

Na obszarze Gminy Jasieniec, aktualnie sieć szerokopasmowego internetu zlokalizowana jest wyłącznie w miejscowości Zbrosza Duża. Mieszkańcy, w przeprowadzonym badaniu ankietowym, wyrażali potrzebę rozwoju sieci. Przeprowadzona inwestycja budowy linii światłowodowych, będzie mogła stanowić podstawę rozwoju przedsiębiorczości oraz bezpośrednio ułatwi i poprawi dostępność do edukacji.

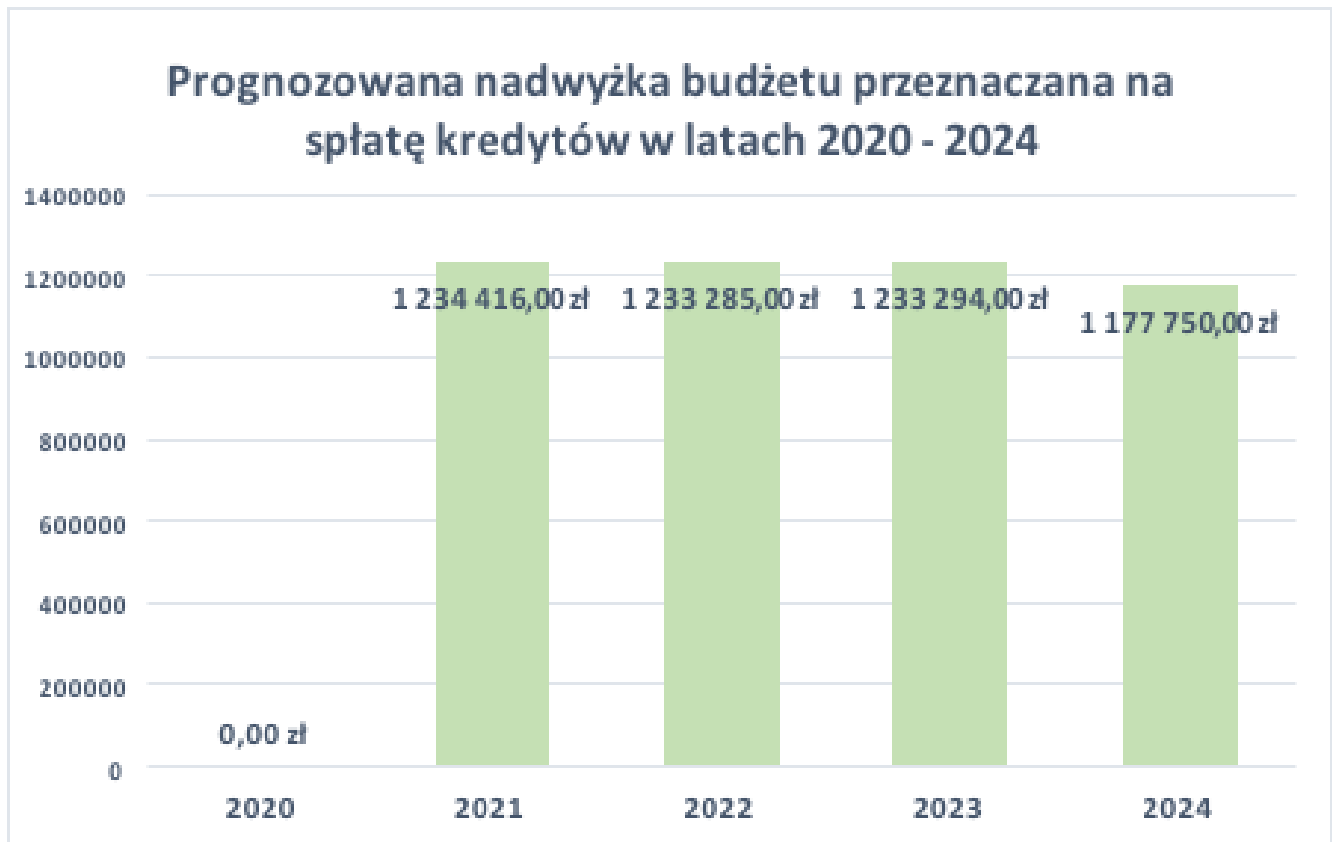
W latach 2015-2019 dochody Gminy Jasieniec corocznie się zwiększały, z poziomu 17,7 mln zł, w roku 2015, do 28 mln zł uzyskanych w roku 2019. Widoczny pozytywny wpływ, na kształtowanie corocznego budżetu ma rosnący udział dochodów własny i pozyskiwanych dotacji. Wzrasta również co roku dochód na jednego mieszkańca Gminy Jasieniec, w roku 2019 wynosił 5221 zł przy wartości 4967 zł dla terenu całego powiatu grójeckiego. W zakresie dochodów własnych największe znaczenie mają dochody z tytułu udziału w podatku PIT, generując w analizowanym okresie średnio 2,75 mln zł rocznie, podatek od nieruchomości – 1,4 mln zł rocznie i podatek rolny – 0,8 mln zł. Obserwowany jest też coroczny wzrost podatku CIT, który sugeruje rozwój działalności gospodarczych. Gmina posiada niewykorzystany potencjał finansowy, w zakresie podatku od środków transportu, w związku z prowadzoną kampanią przyciągania przedsiębiorców z branży transportowej do rejestrowania swojej działalności na jej terenie.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące Gminy. W roku 2015, wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 15,9 mln zł i w roku 2019 wzrosły do 27,2 mln zł, a wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. Uzyskiwany wynik budżetu, pozwalał corocznie na generowanie nadwyżki finansowej, która posłużyła na spłatę zaciągniętych zobowiązań w postaci kredytów na cele inwestycyjne. Średnia wysokość wydatków majątkowych, w latach 2015-2019, wynosiła 1,84 mln zł na inwestycje rocznie. Obserwowana jest bardzo duża aktywność Gminy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na wspieranie zadań samorządu. Na pokrycie wydatków kwalifikowanych łącznie od roku 2016 pozyskano 11,6 mln zł, przy czym w latach 2018 i 2019, aż 62% całej kwoty, co pokazuje wzrost efektywności działań w tym zakresie.

Kształtowanie się budżetu Gminy w ubiegłych latach, przekłada się również na jej przyszły potencjał inwestycyjny oraz zdolność do obsługi nowych zobowiązań. Zgodnie z uchwaloną Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Jasieniec na lata 2020-2024, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia, pozwala na przyszłą obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres 1. Prognoza finansowa Gminy Jasieniec.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2024.

Wnioski z diagnozy obszaru zagospodarowania przestrzennego

Gmina Jasieniec stanowi obszar o charakterze rolniczym wraz z rozwijającymi się funkcjami usługowymi. Miejscowość Jasieniec jest centralnym ośrodkiem obsługi ludności, pełniąc różne funkcję usługowo-publiczne. W pozostałych wsiach na terenie Gminy dominującą funkcją jest gospodarka rolna wraz z jej obsługą. Kluczowym znaczeniem, dla możliwości rozwojowych Gminy Jasieniec, jest jej korzystne położenie pomiędzy dwoma dużymi ośrodkami miejskimi o randze krajowej, ośrodkami miejskimi o randze lokalnej oraz dostęp do drogi ekspresowej. Wzdłuż zachodniej granicy gminy przebiega droga ekspresowa S7, która łączy ze sobą Warszawę z Radomiem, zapewniając możliwość dojazdu do obu ośrodków miejskich w czasie 1 godziny. Ponadto układ dróg powiatowych oraz drogi wojewódzkiej nr 730, zapewnia dogodny przejazd do dwóch lokalnych ośrodków miejskich w czasie do 20 minut – Grójec i Warka. Takie połączenia z perspektywy mieszkańców, jak i przedsiębiorców, można uznać za atrakcyjne. Usługi transportowe, dla ludności, świadczone są przez prywatnych przewoźników oraz spółkę PKS w Grójcu. Połączenia ze stolicą kraju oraz stolicą regionu (Warszawa, Radom) i miastami powiatowymi (Grójec, Warka), umożliwiają traktowanie tych ośrodków jako miejsc zatrudnienia, nauki, zaspokajania potrzeb zdrowotnych i kulturalnych.

Najważniejszym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujący dokument dla Gminy Jasieniec został przyjęty uchwałą nr I.8.2020 Rady Gminy Jasieniec z dnia 30 stycznia 2020 r. W myśl art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy Jasieniec, sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uwzględnił ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Wójt Gminy przedłożył projekt Studium do zaopiniowania i uzgodnienia, a w Studium zostały uwzględnione zamierzenia w zakresie ponadlokalnych inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów. Polityka przestrzenna Gminy Jasieniec jest zgodna z polityką przestrzenną województwa mazowieckiego.

Dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji urbanistycznej aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania Gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza podstawowe zasady polityki przestrzennej oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy. Stwarza jednocześnie podstawy do koordynacji przygotowywania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną wyższego szczebla z interesami samorządu a także promuje możliwości inwestycyjne.

Na obszarze Gminy obowiązują ustalenia 7 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują łącznie obszar o powierzchni 939,52 ha, co stanowi 8,67% terenu Gminy. Dotyczą one przede wszystkim terenów rolniczych (57,70%), terenów zabudowanych (26,00%), terenów powierzchniowej eksploatacji (5,47%). Niski stopień pokrycia terenu Gminy planami miejscowymi i realizowanie polityki w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, utrudnia prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, ogranicza możliwość planowania wieloletniego w obszarze inwestycji w infrastrukturę podstawową, stwarza ryzyko przypadkowych i rozproszonych inwestycji, nie zawsze zgodnych z ładem przestrzennym.

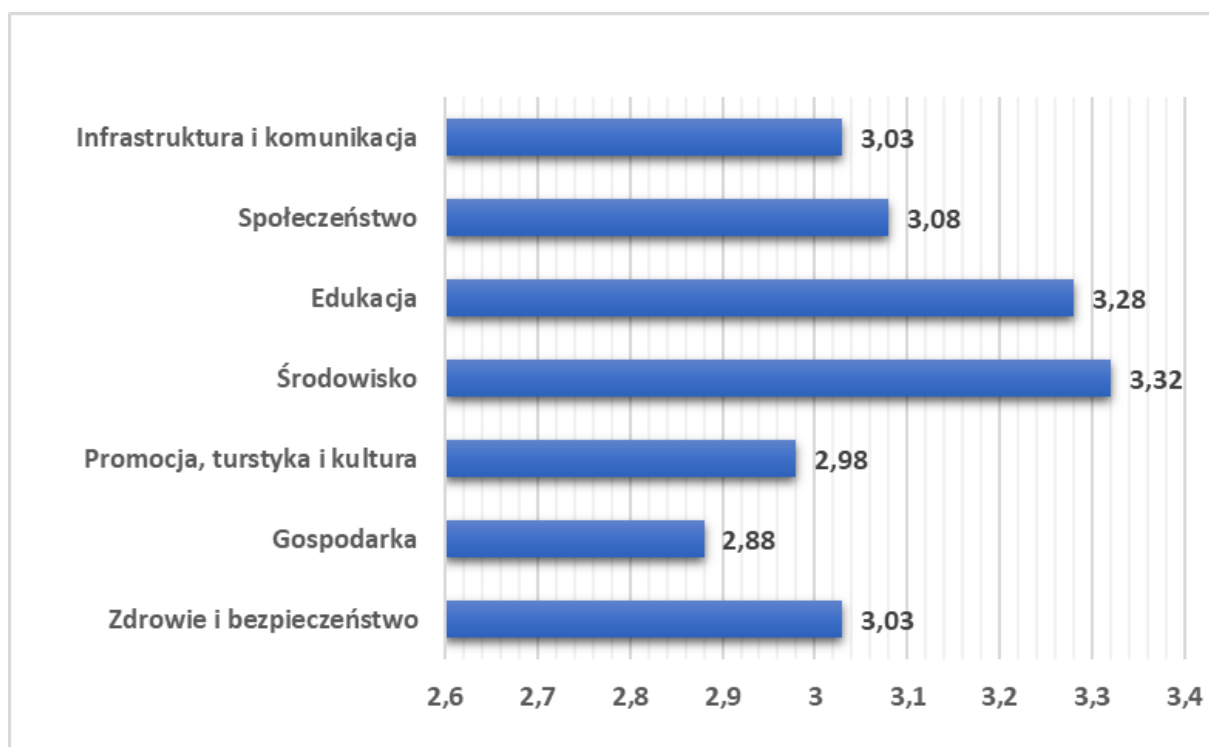
W kontekście określenia znaczenia Gminy Jasieniec w strukturze przestrzennej województwa jest ona zaliczana do wiejskiego obszaru funkcjonalnego uczestniczącego w procesach rozwojowych. Zgodnie z Koncepcją Przestrzenną Zagospodarowania Kraju 2030, są to tereny ściśle powiązane z najważniejszymi ośrodkami miejskimi regionu, położone w strefie oddziaływania potencjału rozwojowego miast. Obszary te charakteryzują się dobrymi połączeniami komunikacyjnymi z miastami i tym samym ułatwionym dostępem do runku pracy, usług publicznych i usług wyższego rzędu. W gminach zlokalizowanych na tych terenach, zauważalne jest zjawisko suburbanizacji oraz zatracania ich wiejskiego charakteru związanego z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych.

Wyniki badań ankietowych

W Gminie Jasieniec przeprowadzono badania ankietowe na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego, stanu środowiska, jakości edukacji. Mieszkańcy wypełnili ankiety w formie kwestionariusza on-line, udostępnionego na stronie Urzędu Gminy oraz w mediach społecznościowych. Głównym celem przeprowadzenia ankiet jest poznanie opinii mieszkańców, dotyczących głównych aspektów życia na terenie Gminy Jasieniec, które będą podstawą do określenia priorytetów rozwojowych w nadchodzących latach. Ankietyzacja została przeprowadzona anonimowo w styczniu 2021 roku. Respondenci odpowiedzieli na pytania zamknięte w 7 obszarach tematycznych – Infrastruktura, Społeczność, Edukacja, Środowisko, Promocja, Gospodarka, Bezpieczeństwo- w skali od 1 do 5, gdzie (1- bardzo źle, 2- źle, 3- przeciętnie, 4- dobrze, 5- bardzo dobrze) oraz nie mam zdania. Poproszono mieszkańców również o wyrażenie swojej opinii, dotyczącej priorytetów inwestycyjnych, jakie Gmina Jasieniec powinna wykonać w najbliższym czasie oraz o główne problemy z jakimi zmagają się mieszkańcy. W ankiecie utworzono, także miejsce do swobodnej wypowiedzi, opinii lub sugestii.

Wykres 2. Średni wynik Gminy we wszystkich obszarach działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet.

Mieszkańcy najlepiej oceniają obszar tematyczny- Środowisko, średnia ocena wynosiła 3,32, z kolei najgorzej oceniono obszar tematyczny- Gospodarka, średnia ocena wyniosła 2,88. Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,98 do 3,28. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 3,09.

Najlepiej i najgorzej oceniane elementy przez ankietowanych, w poszczególnych obszarach tematycznych, zostały przedstawione w Tabeli 2.

Tabela 2. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

OBSZAR	NAJLEPIEJ OCENIONE	NAJGORZEJ OCENIONE
Infrastruktura i komunikacja	Wyposażenie gminnych OSP	Ścieżki rowerowe
Społeczeństwo	Dostęp do informacji na temat działań podejmowanych przez Urząd Gminy	Możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w Gminie przez młodzież
Edukacja	Dostęp do edukacji przedszkolnej	Dostęp do edukacji pozaszkolnej (np. pracownie techniczne, plastyczne, laboratoria, punkty edukacyjne, edukacja senioralna)
Środowisko	Wywóz śmieci (np. częstotliwość)	Wsparcie przy wymianie kotłów i pieców
Promocja, turystyka i kultura	Organizacja wydarzeń, imprez na terenie Gminy	Usługi turystyczne na terenie Gminy
Gospodarka	Możliwość sprzedaży lub zakupu produktów bezpośrednio od lokalnych wytwórców	Możliwość zatrudnienia i rozwoju zawodowego na terenie Gminy
Zdrowie i bezpieczeństwo	Bezpieczeństwo publiczne oraz Bezpieczeństwo na drogach gminnych	Dostępność usług medycznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankietyzacji.

Najlepiej ocenianym działaniem jest dostęp do edukacji przedszkolnej, otrzymał największą liczbę ocen bardzo dobrych (5) wśród wszystkich działań wskazanych w ankiecie. Kolejnymi najlepiej ocenianymi działaniami są: usługa wywozu odpadów, dostęp do informacji dotyczących działań podejmowanych przez Gminę. Najgorzej ocenionym obszarem jest dostępność ścieżek rowerowych, otrzymał najwięcej ocen bardzo źle (1). Następnymi najgorzej ocenianymi obszarami są usługi turystyczne na terenie Gminy oraz dostępność usług medycznych.

Priorytety inwestycyjne oraz główne obszary problematyczne

W ankiecie mieszkańcy zostali również poproszeni o wskazanie głównych priorytetów inwestycyjnych Gminy oraz główne problemy z jakimi zmagają się mieszkańcy. Zaproponowano 20 działań priorytetowych oraz umożliwiono wprowadzenie własnej propozycji działań.

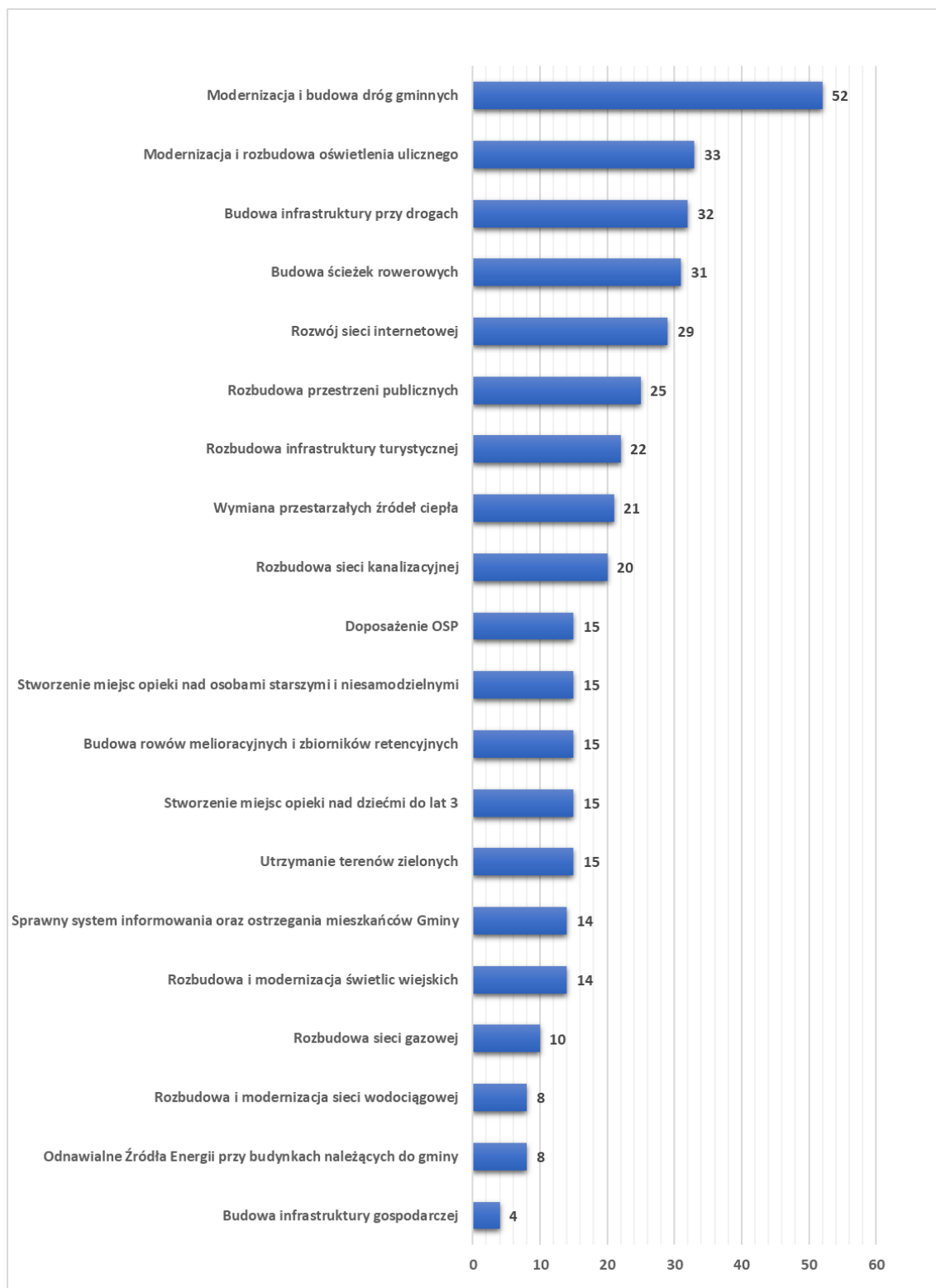
Działania inwestycyjne priorytetowe

- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
- Rozbudowa sieci gazowej,
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej,
- Rozwój sieci internetowej,
- Modernizacja i budowa dróg gminnych,
- Utrzymanie terenów zielonych,
- Wymiana przestarzałych źródeł ciepła,
- Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie),
- Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego,
- Budowa ścieżek rowerowych,
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej (wiaty, parkingi, miejsca na ognisko, szlaki turystyczne),
- Stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3,
- Stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi,
- Odnawialne Źródła Energii przy budynkach należących do Gminy,
- Rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich,
- Rozbudowa przestrzeni publicznych (parków, skwerów, enklaw mieszkaniowych, placów zabaw i rekreacji),
- Budowa infrastruktury gospodarczej (uzbrojenie terenów inwestycyjnych),
- Budowa rowów melioracyjnych i zbiorników retencyjnych,
- Doposażenie OSP,
- Sprawny system informowania oraz ostrzegania mieszkańców Gminy.

Wśród najczęściej wskazywanych odpowiedzi znalazła się -Modernizacja i budowa dróg gminnych, 13,06 % ankietowanych, wskazało ten obszar jako najistotniejszy wśród planów inwestycyjnych. Kolejne działania najczęściej wskazywane jako priorytetowe to Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego 8,29%, Budowa infrastruktury przy drogach (parkingi, chodniki, oświetlenie) 8,04% oraz Budowa ścieżek rowerowych 7,79%. Najmniej priorytetowymi działaniami, według mieszkańców, to Budowa infrastruktury gospodarczej (uzbrojenie terenów inwestycyjnych) - 1,00 %, Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej - 2,01% oraz Odnawialne Źródła Energii przy budynkach należących do Gminy, również 2,01% wskazań. Wśród własnych propozycji działań priorytetowych mieszkańcy wskazali: Budowa ośrodka zdrowia (większa ilość specjalistów), Remont pałacu w Woli Boglewskiej, utworzenie Gminnego Ośrodka Kultury.

Wykres 3. Liczba wskazanych priorytetów inwestycyjnych przez mieszkańców Gminy Jasieniec.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet.

W ankiecie wyszczególniono 14 obszarów problemowych i wymagających interwencji oraz mieszkańcy mieli możliwość wpisania własnych propozycji.

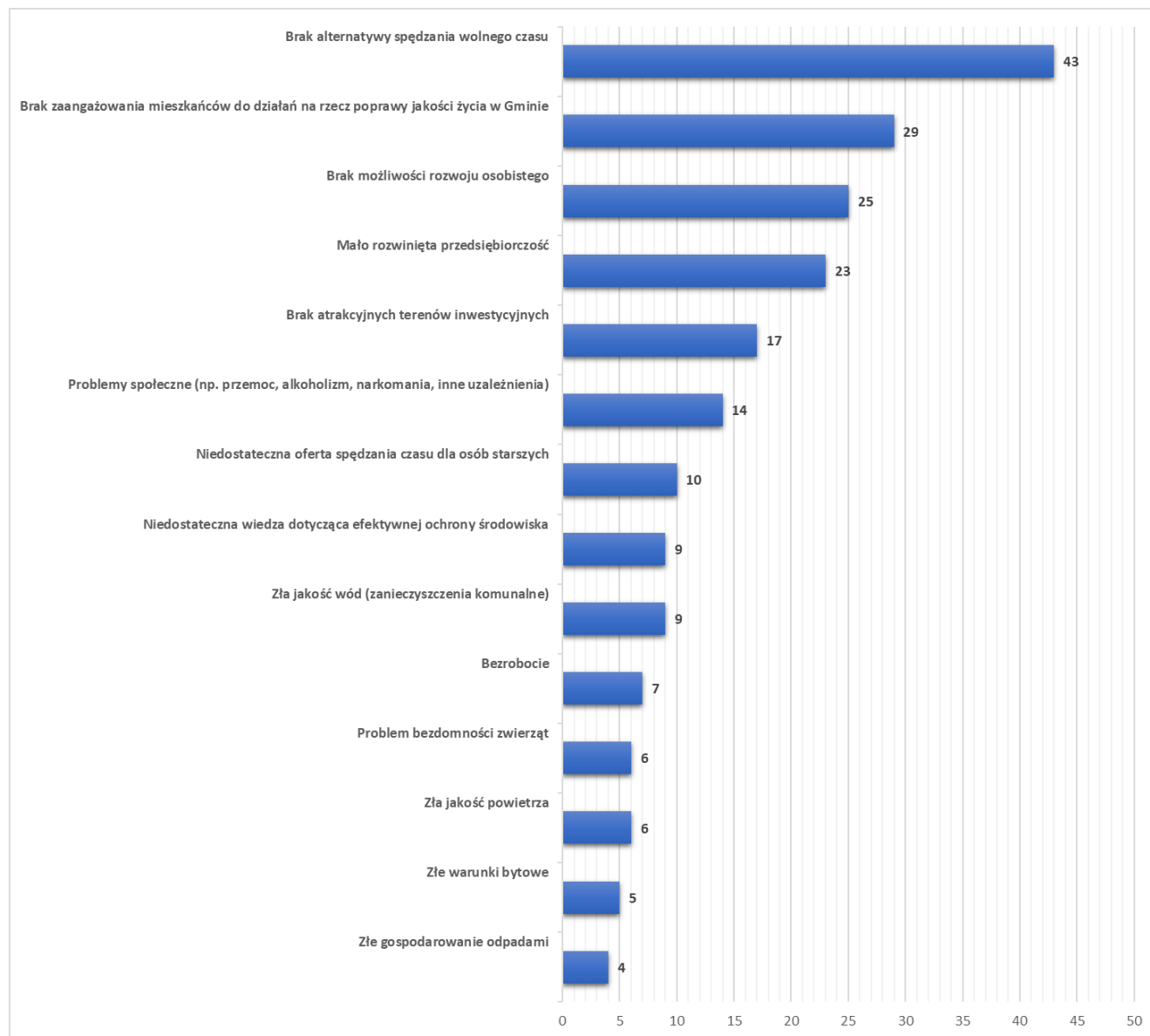
Główne problemy

- Brak alternatywy spędzania wolnego czasu,
- Niedostateczna oferta spędzania czasu dla osób starszych,
- Mało rozwinięta przedsiębiorczość,
- Bezrobocie,
- Złe warunki bytowe,
- Zła jakość powietrza,
- Zła jakość wód (zanieczyszczenia komunalne),
- Złe gospodarowanie odpadami,
- Problem bezdomności zwierząt,
- Brak atrakcyjnych terenów inwestycyjnych,
- Niedostateczna wiedza dotycząca efektywnej ochrony środowiska,
- Brak możliwości rozwoju osobistego,
- Problemy społeczne (np. przemoc, alkoholizm, narkomania, inne uzależnienia),
- Brak zaangażowania mieszkańców do działań na rzecz poprawy jakości życia w Gminie.

Wśród najczęściej wskazywanych problemów przez mieszkańców znalazły się obszary - Brak alternatywy spędzania wolnego czasu- 20,77 %, Brak zaangażowania mieszkańców do działań na rzecz poprawy jakości życia w Gminie- 14,00 %, Brak możliwości rozwoju osobistego- 12,08 %. Najmniej problematycznymi sferami według mieszkańców są: Złe gospodarowanie odpadami- 1,93 %, Złe warunki bytowe- 2,41 %, Zła jakość powietrza- 2,90 % oraz Problem bezdomności zwierząt- 2,90%.

Wykres 4. Liczba wskazanych głównych problemów przez mieszkańców Gminy Jasieniec.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych ankiet.

Mieszkańcy w obszarze swobodnej wypowiedzi, znajdującym się w podsumowaniu ankiety, wyrazili że pomimo obszarów, w których są widoczne problemy oraz jest konieczność przedsięwzięcia działań rozwojowych, wyraźna jest poprawa funkcjonowania Gminy pod względem uzyskiwanych dofinansowań, pomocy pracowników Urzędu oraz działalności Wójta i Rady Gminy.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to powszechnie wykorzystywane narzędzie w jednostkach administracji publicznej do diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- wnioski z diagnozy stanu Gminy,
- dane opisowe, liczbowe i przestrzenne wykorzystane do sporządzenia diagnozy,
- wyniki badań ankietowych przeprowadzanych w dniach od 14 do 30 stycznia 2021 roku,
- ankiety otrzymane przez poszczególne referaty Urzędu Gminy Jasieniec.

Tabela 3. Analiza SWOT dla Gminy Jasieniec.

Mocne strony	Słabe strony
- niskie bezrobocie, - wysoka dostępność opieki przedszkolnej i szkolnej, - korzystne położenie gminy na tle woj. mazowieckiego, dzięki drodze nr 730 oraz bliskości drogi krajowej nr 50 oraz drogi ekspresowej S7, - bliskość dużych ośrodków miejskich, lokalizacja w pobliżu miasta Grójec, Warka, Warszawa, Radom, - duża aktywność lokalnych klubów, stowarzyszeń i grup działania, - bardzo dobrze rozwinięte sadownictwo, - duży udział wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych, ukierunkowanych na produkty lokalne i tradycyjne: głównie wiśnie, jabłka, truskawki, - rozwinięta sieć dróg, dostępność komunikacyjna poszczególnych terenów w gminie, - dobry stan techniczny budynków użyteczności publicznej, - akcentowanie przez Gminę lokalnej historii, kultywowanie tradycji, - dostęp do sieci gazowej na terenie Gminy, - duży udział powierzchni biologicznie czynnej w ogólnej powierzchni Gminy, - występowanie gleb urodzajnych w strukturze	- zbyt słabo rozwinięta funkcja usługowa, kulturowa i turystyczna, - niekorzystna struktura demograficzna Gminy, - duże rozproszenie zabudowy, - brak wystarczająco rozwiniętego systemu kanalizacji i średnio rozwinięta sieć wodociągowa, - problemy społeczne mieszkańców z zakresie uzależnień, - niedostateczna ilość infrastruktury pieszej oraz ścieżek rowerowych, - niski stopień pokrycia terenu Gminy obowiązującymi planami miejscowymi, - średnia jakość dróg gminnych, - zwiększająca się ilość odpadów produkowanych na jednego mieszkańca, - utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów, - niewystarczająca ilość miejsc do spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, - brak monitoringu stanu jakości powietrza i wód, - wyniki egzaminów państwowych niższe od średniej powiatowej, - brak obszarów chronionych i przewaga roślinności synantropijnej, - duży udział bezklasowych, indywidualnych źródeł ciepła oraz niska jakość spalanych paliw,

- użytków sprzyjające rozwojowi rolnictwa, - duży udział środków na rozwój infrastruktury pozyskiwany ze źródeł zewnętrznych, - duża liczba wydarzeń dla mieszkańców organizowanych na terenie Gminy, - 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy, - niski wskaźnik przestępstw, wypadków - ciągła rozbudowa infrastruktury technicznej,	- problem z nielegalnym wylewaniem nieczystości bytowo-komunalnych, - ograniczony dostęp do sieci światłowodowego internetu, - system informowania mieszkańców o niewystarczającym zasięgu, - niski udział instalacji OZE, - brak Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Szanse	Zagrożenia
- podnoszenie poziomu warunków życia mieszkańców poprzez kształtowanie obszarów koncentracji usług, w tym publicznych i komercyjnych, zieleni publicznej oraz terenów rekreacyjnych, - rozbudowa infrastruktury technicznej, w tym systemów uzbrojenia komunalnego, - zachowanie ciągów przyrodniczych- zieleni urządzonej i nieurządzonej wprowadzonych do rejonów zabudowanych i wymagających zagospodarowania, - ścisła współpraca z okolicznymi gminami, - skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na programy związane z infrastrukturą, środowiskiem, ale też projekty społeczne, - pełne wykorzystanie powiązań komunikacyjnych gminy (droga ekspresowa S7, droga krajowa nr 50) dla jego rozwoju, a zwłaszcza dla wykreowania terenów aktywności gospodarczej i usług, - ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków służąca utrwalaniu tożsamości lokalnej, - zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, przede wszystkim w zakresie ochrony zdrowia, szkolnictwa, kultury oraz sportu i rekreacji, - zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii, - dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE (program "Czyste Powietrze") i wymiany pieców.	- rozpraszanie zabudowy, powodujące wzrost zapotrzebowania na transport i pozostałą infrastrukturę techniczną, - konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy prowadzeniu inwestycji infrastrukturalnych oraz w pracach planistycznych, - niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej, - utrzymywanie się niekorzystnej struktury demograficznej, - ucieczka osób młodych z obszarów wiejskich do większych miast, - zmiany klimatyczne, powodujące ryzyko wystąpienia suszy lub powodzi, - trudność w znalezieniu odpowiedniego inwestora dla terenów inwestycyjnych, - zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi, - zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową, - brak wprowadzania działań przeciwko problemom społecznym skutkujący spadkiem poziomu bezpieczeństwa, - pogarszający się stan powietrza oraz wód, - brak wsparcia dla inwestycji ze środków zewnętrznych, - mała świadomość mieszkańców o potrzebach związanych z postępującymi zmianami środowiska.

Misja i Wizja

Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027 jest dokumentem, w którym przeprowadzono aktualną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej. Wyróżniono mocne strony samorządu równocześnie zwracając uwagę na obszary problemowe. Proces tworzenia i realizacji strategii wskazuje na jednoznaczne określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Z kolei wizja to obraz Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Gminę Jasieniec w perspektywie strategicznej – do 2027 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Jasieniec brzmi:

Misją Gminy Jasieniec jest tworzenie warunków umożliwiających podnoszenie jakości życia jej mieszkańców, poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury, wspieranie lokalnej gospodarki, zwiększony dostęp do niezbędnych usług, wzrost poziomu kształcenia i dbałość o środowisko naturalne, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wizja Gminy jest następująca:

Jasieniec Gminą owocnych możliwości, zapewniającą mieszkańcom zadowalające warunki dokonywania wyboru z zakresie zatrudnienia, zamieszkania, przemieszczania się, wypoczynku oraz dążąca do ciągłej poprawy jakości życia. Priorytetem w dążeniach Gminy jest zasada zrównoważonego rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego z jednoczesną ochroną środowiska przyrodniczego i kultywowanie istniejącej tradycji gospodarki rolnej.

Cele Strategiczne Rozwoju

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Jasieniec, jej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy przedstawionego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne:

- I. Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego,**
- II. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia,**
- III. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne.**

Cele strategiczne Gminy Jasieniec przedstawiają ramy rozwojowe w obszarach społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które bezpośrednio na siebie oddziałują i nakładają. Podstawą do podejmowania decyzji w obszarze gospodarczym lub społecznym, powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Działania podejmowane w zakresie infrastruktury technicznej, będą miały swoje oddziaływania w obszarze społecznym, gospodarczym, jednocześnie pozytywnie wpływając na stan środowiska naturalnego. Cele osiąmane w ramach obszaru społecznego i gospodarczego wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności przestrzeni.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, których treść przedstawiono poniżej:

Tabela 4. Cele strategiczne i operacyjne Gminy Jasieniec.

CELE STRATEGICZNE		
1. Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego	2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia	3. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne
CEL OPERACYJNY		
1.1 Poprawa ochrony zdrowia	2.1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej	3.1 Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
1.2 Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	2.2 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	3.2 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej
1.3 Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego	2.3 Ochrona powietrza	3.3 Poprawa dostępności i spójności terytorialnej gminy
1.4 Rozwój kultury fizycznej i sportu	2.4 Ochrona zasobów wodnych i gleb	3.4 Kształtowanie przestrzeni publicznej
1.5 Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	2.5 Poprawa jakości środowiska naturalnego	3.5 Ochrona dziedzictwa kulturowego
1.6 Zwiększenie atrakcyjności gminy w celu zatrzymania odpływu osób młodych	2.6 Promocja i kształtowanie wizerunku gminy	3.6 Racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego

Cel Strategiczny I - Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego

Rozwój oferty edukacyjnej i innych usług społecznych jest bardzo ważnym czynnikiem poprawiającym jakość życia mieszkańców. Na terenie całego kraju, jak również i w Gminie Jasieniec, zauważalny jest proces starzenia się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i przewyższyła liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Konsekwencją takiej sytuacji jest zmiana zapotrzebowania na usługi społeczne. Odpowiedzią na taki stan powinno być rozbudowanie oferty społecznej skierowanej na potrzebny każdej grupy wiekowej w Gminie. Rozwiązania powinny być dostosowane również do osób narażonych na wykluczenie społeczne, czy posiadających złą sytuację rodzinną lub materialną. Na poprawę usług społecznych bezpośrednio powinna działać rozbudowa infrastruktury społecznej i technicznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększanie świadomości i aktywne uczestnictwo w życiu Gminy jej mieszkańców.

Cel strategiczny I zakłada w szczególności poprawę ochrony zdrowia z naciskiem na poszerzenie oferty usług medycznych oraz ułatwienie dostępu do porad lekarskich, podwyższenie jakości oświaty i zapewnienie opieki nad dziećmi, przeciwdziałanie i reagowanie na zjawisko wykluczenia społecznego, rozwój sportu, zachowanie pamięci o tradycjach i lokalnej historii oraz działania na rzecz zatrzymania odpływu kapitału społecznego z terenu Gminy.

Tabela 5. Cel Strategiczny I - Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Poprawa ochrony zdrowia	- reorganizacja pracy gminnych ośrodków zdrowia, - zabieganie o rozszerzenie usług medycznych w Gminnych Ośrodkach Zdrowia (np. diabetolog, kardiolog, ginekolog, pediatra), - wdrożenie na stałe systemu teleporad lekarskich, - budowa nowego ośrodka zdrowia wraz z oddziałem rehabilitacyjnym, - zwiększanie świadomości mieszkańców na temat jakości powietrza i jego wpływu na zdrowie człowieka, - opracowanie programów profilaktycznych dla poszczególnych grup społecznych, - promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród mieszkańców.	- poprawa zdrowia mieszkańców, - zapewnienie łatwiejszego dostępu do podstawowej opieki zdrowotnej, - zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów na terenie gminy, - skrócenie czasu oczekiwania na wizytę w Ośrodku Zdrowia, - zmniejszenie obciążenia pacjentami istniejących ośrodków zdrowia, - zmniejszenie zanieczyszczenia pochodzącego ze spalanych odpadów komunalnych oraz wyeliminowanie niewłaściwej jakości paliw, - ukierunkowanie odpowiednich działań profilaktycznych do konkretnych grup wiekowych, - zwiększenie wykorzystania bezemisyjnych środków transportu np. rowerów.	- liczba ośrodków zdrowia (szt.), - liczba dostępnych lekarzy specjalistów (os.), - spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza PM 2,5, PM 10, NOx, CO₂, SO₂, - liczba przeprowadzonych akcji i kampanii w zakresie poprawy zdrowia (szt.).
Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	- wsparcie dla nauczycieli w zakresie podnoszenia kwalifikacji, - wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych, - pozyskiwanie nowej kadry pedagogicznej, - systematyczna modernizacja budynków dydaktycznych,	- poprawa wyników egzaminów, - poprawa jakości kształcenia poprzez podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, - zapewnienie dzieciom i młodzieży sposobów na spędzanie wolnego czasu podczas zajęć pozalekcyjnych, - poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach,	- liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), - liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), - liczba nauczycieli w szkołach (os.), - udział nauczycieli objętych systemem doksztalcenia (%),

	- prowadzenie programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów, - organizacja warsztatów, kursów i cykli szkoleń z dostosowaniem programów do oczekiwań rynku, - organizacja konkursów w jednostkach oświatowych, - stworzenie dostępu do szerokopasmowego internetu we wszystkich miejscowościach Gminy.	- dostęp do szerokopasmowego internetu na terenie całej gminy, - przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka.	- długość infrastruktury szerokopasmowego internetu (km), - wzrost średnich wyników egzaminów ósmoklasisty (pkt.).
Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego	- przeciwdziałanie bezrobociu, - rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, - organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, - wdrażanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Jasieniec, - wyrównanie szans zawodowych kobiet i mężczyzn, - skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo.	- obniżenie poziomu bezrobocia, - aktywizacja zawodowa kobiet i zwiększenie ilości miejsc dla dzieci w żłobku, - zwiększenie liczby osób objętych programem przeciwdziałania uzależnieniom, - zmniejszenie przypadków przemocy i zachowań patologicznych, - realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin i osób starszych oraz niesamodzielnych, - przeciwdziałanie bezdomności, w tym zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością między innymi ze względu na brak możliwości opłat za lokale stanowiące zasoby mieszkaniowe Gminy.	- ilość udzielonego wsparcia dla osób starszych, niezaradnych życiowo (os.), - ilość udzielonego wsparcia dla osób z problemami uzależnienia (os.), - ilość udzielonego wsparcia dla osób wykluczonych społecznie w tym o złej sytuacji finansowej (os.), - ilość programów wdrażanych w ramach rozwiązywania problemów społecznych (szt.), - ilość zorganizowanych kursów, warsztatów i staży we współpracy z PUP w Grójcu (szt.), - ilość udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy (os.),

			- stopa bezrobocia (‰), - liczba osób zarejestrowanych w PUP Grójec (os.), - liczba powstających nowych miejsc pracy (szt.).
Rozwój kultury fizycznej i sportu	- poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach (boiska, bieżnie, lekkoatletyka), - rozbudowa infrastruktury w oparciu o nowe rozwiązania - siłownie plenerowe, skatepark, - dbałość o zdrowie człowieka i jego prawidłowy rozwój psychofizyczny, - wspieranie turystyki rowerowej poprzez budowę ścieżek rowerowych.	- kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej wśród dzieci i dorosłych, - zwiększenie poziomu aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców w ramach przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym, - budowanie relacji międzyludzkich w konsekwencji kapitału społecznego i tożsamości lokalnej, - poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Gminy o charakterze sportowo rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej, - zagospodarowanie skwerów w miejscowościach o gęstej zabudowie pod place zabaw.	- liczba wydarzeń prowadzonych w hali widowiskowo-sportowej (szt.), - liczba nowych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.), - długość ścieżek rowerowych (km).
Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	- zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej, - wspieranie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego,	- utworzenie Gminnego Domu Kultury, - pozyskiwanie dotacji na renowację istniejących zabytków, - zwiększenie liczby turystów odwiedzających Gminę,	- liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), - wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych

	- organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców tj. festynów, pikników rodzinnych, dożynek gminnych, kina plenerowego itp., - ochrona dziedzictwa kulturowego, - wspieranie inicjatyw agroturystycznych.	- poprawa oferty turystycznej Gminy, - organizacja Jasienieckiego Targu lokalnych wyrobów rolno-spożywczych - zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej historii, - współpraca z lokalnymi stowarzyszeniami w celu rozszerzenia oferty turystycznej.	- zabytków (zł), - liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w świetlicach wiejskich (szt.), - liczba imprez plenerowych mających na celu promocję kultury i tradycji regionu (szt.), - ilość obiektów w gminnym rejestrze zabytków (szt.), - ilość uczestników wydarzeń kulturalnych (os.).
Zwiększenie atrakcyjności gminy w celu zatrzymania odpływu osób młodych	- zachęcanie inwestorów do lokowania kapitału na terenie Gminy, - wsparcie doradztwa w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na założenie własnej działalności, - promowanie samozatrudnienia, - stworzenie systemu zachęt i ulg dla potencjalnych inwestorów tworzących miejsca pracy, - kampanie informacyjne na temat planów rozwojowych gminy oraz promocja treści dokumentów strategicznych, - monitorowanie zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i preferowanych kierunków kształcenia zawodowego, - kreowanie przestrzeni publicznej przyjaznej mieszkańcom w różnym wieku.	- spadek migracji ludzi młodych z terenu Gminy, - powstawanie nowych miejsc pracy i rozwojowych przedsiębiorstw, - zwiększona ilość kampanii i informacji o stanie rozwoju gminy oraz jego wpływu na życie mieszkańców, - poprawa stanu infrastruktury technicznej oraz zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca pracy, nauki i wypoczynku.	- liczba osób bezrobotnych (os.), - saldo migracji (os.), - liczba nowych przedsiębiorstw (szt.), - liczba informacji publikowanych na profilu społecznościowym gminy (szt.), - kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł).

Cel Strategiczny II - Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia

Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Gminy ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, mając bezpośrednie przełożenie na bezpieczeństwo oraz komfort zamieszkania. Rozwinięta infrastruktura sieciowa oddziałuje korzystnie na stan środowiska naturalnego. Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć gazową, około połowy mieszkańców nie posiada jeszcze podłączenia do sieci wodnej, a jeszcze mniejszy odsetek mieszkańców ma przyłącze do infrastruktury kanalizacyjnej. Elementem podnoszącym jakość życia mieszkańców jest zapewnienie lepszej jakości internetu oraz poprawa jego dostępności. Odpowiednio rozwinięta infrastruktura bezpośrednio przekłada się na zainteresowanie potencjalnych inwestorów oraz rozwój gospodarczy. Należy również pamiętać o zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi, a wymaganiami ochrony środowiska, opierając się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Z tego powodu, w tym celu strategicznym, zostały ujęte aspekty ochrony wszystkich komponentów środowiska poprzez działania na rzecz ochrony powietrza, poprawy gospodarki odpadami oraz jakości wód. Obydwa elementy – rozwój gospodarczy oraz poprawa stanu środowiska naturalnego będą stanowić źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Tabela 6. Cel Strategiczny II - Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej	- pozyskiwanie środków na waloryzację infrastruktury drogowej, - uzupełnienie oświetlenia drogowego, - zwiększenie bezpieczeństwa publicznego, - współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w celu poprawy stanu technicznego dróg na terenie Gminy, - poprawa stanu środowiska.	- poprawa jakości dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - mniejsza liczba wypadków i kolizji, - mniejsza liczba ofiar zdarzeń drogowych, - lokalizacja urządzeń do pomiaru prędkości, - infrastruktura naziemna ograniczająca prędkość, - zwiększenie widoczności pieszych, - poprawa bezpieczeństwa pieszych na przejściach dla pieszych, - ograniczenie emisji liniowej, - zmniejszenie zagrożenia zanieczyszczeń środowiska w wyniku wypadków komunikacyjnych.	- długość rozbudowanych dróg gminnych (km), - długość zmodernizowanych dróg (km), - długość wybudowanych chodników (km), - liczba punktów oświetleniowych (szt.), - liczba zdarzeń drogowych (szt.), - spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza (NO_x, CO, WA, metali ciężkich).
Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	- rozbudowa infrastruktury sieciowej i etapowe przyłączanie zabudowy na terenie Gminy, - współpraca z PSG Sp. z o.o. w zakresie rozbudowy sieci gazowej; - rozwój i poprawa jakości infrastruktury na obszarach wiejskich poprzez efektywny udział w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.	- zwiększenie liczby przyłączy kanalizacyjnych, - dostarczanie wody pitnej do gospodarstw z ujęć gminnych, - zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu poprzez dostęp do szerokopasmowego internetu, - zwiększenie wykorzystania gazu do ogrzewania budynków, - poprawa organizacji systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Gminy.	- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km), - długość wybudowanej sieci wodociągowej (km), - długość wybudowanej sieci światłowodowej (km), - długość wybudowanej sieci gazowej (km), - liczba przyłączy do kanalizacji (szt.), - liczba przyłączy do sieci wodociągowej (szt.),

			- liczba przyłączy do sieci gazowej (szt.), - mieszkańcy korzystających z sieci internetowej (%).
Ochrona powietrza	- działania na rzecz ograniczania niskiej emisji, - promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie poprzez inwestycje na budynkach użyteczności publicznej oraz rozważenie uruchomienia gminnego programu dotacji do montażu instalacji fotowoltaicznych, - kampanie informacyjne zwiększające świadomość mieszkańców o stanie jakości powietrza i praktykach przeciwdziałania zanieczyszczaniu powietrza, - wdrożenie monitoringu stanu powietrza w Gminie, - pozyskiwanie dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła.	- poprawa jakości powietrza atmosferycznego, - pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców, - zmniejszająca się ilość kotłów bezklasowych, - zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, w szczególności pyłów PM 2,5, PM 10 oraz emisji CO₂, - zwiększający się udział mieszkańców, korzystających z dobrej jakości paliw, - większy udział instalacji OZE w pozyskiwaniu energii, - lokalizacja czujników pomiaru zanieczyszczeń, - zwiększająca się liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków gminnych i prywatnych, - rozwój komunikacji publicznej, - większa liczba mieszkańców korzystająca z rowerów, - większa świadomość mieszkańców o istocie działań dla poprawy jakości powietrza.	- liczba wymienionych kotłów na paliwa stałe na urządzenia 5 klasy lub ecodesign (szt.), - liczba termomodernizowanych budynków (szt.), - liczba powstałych punktów monitoringu zanieczyszczenia powietrza (szt.), - liczba kontroli gospodarstw z zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej (szt.), - liczba instalacji OZE na terenie Gminy (szt.), - liczba kampanii informacyjnych na temat zanieczyszczenia powietrza i działań mających na celu jego poprawę (szt.).
Ochrona zasobów wodnych i gleb	- działania związane z magazynowaniem wody deszczowej w	- poprawa wskaźników jakości wód powierzchniowych,	- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.),

	- zbiornikach nadziemnych i podziemnych, - dbałość o zasoby wodne, - promowanie dobrych praktyk rolniczych, - promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w gospodarstwach oddalonych od zwartej zabudowy, - przeciwdziałanie degradacji gleb urodzajnych, - przeprowadzanie zabiegów polepszających parametry gleb.	- utrzymanie stanu jakościowego wód podziemnych, - rozwój atrakcyjności terenu wokół stawów Jasienieckich, - prowadzenie kontroli w zakresie utylizacji ścieków bytowo- komunalnych, - zmniejszające się zanieczyszczenie gleb, - zwiększający się udział gleb urodzajnych.	- wskaźniki zanieczyszczenia wód, - liczba instalacji "małej retencji" (szt.), - liczba kontroli gospodarstw w zakresie odprowadzania ścieków (szt.), - liczba kampanii informacyjnych dotyczących ekorołnictwa (szt.)
Poprawa jakości środowiska naturalnego	- przeciwdziałanie zmianom klimatu, - edukacja ekologiczna mieszkańców, w szczególności poprzez prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska, - likwidacja dzikich wysypisk śmieci, - ochrona zasobów cennych przyrodniczo.	- poprawa stanu środowiska naturalnego, - zmniejszająca się liczba odpadów, - zwiększający się udział odpadów zebranych w sposób selektywny, - ochrona gatunków chronionych (roślin i zwierząt) poprzez odpowiednie zabezpieczenie terenu, - rozwój atrakcyjności terenu wokół stawów Jasienieckich, - prowadzenie inwestycji w oparciu o zalecenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, - zwiększająca się liczba urządzeń małej retencji wodnej, - zapewnienie funkcjonowania fragmentów ciągów przyrodniczych, - rozwój funkcji rolniczych w tym ekoprodukcji.	- ilość odpadów wytworzonych na jednego mieszkańca (kg), - ilość odpadów zebranych selektywnie (Mg), - uzyskany stopień recyklingu odpadów (%), - ilość odpadów biodegradowalnych przekazanych do składowania (Mg), - ilość zutylizowanego azbestu (Mg), - liczba przeprowadzonych inwestycji wpływających na poprawę stanu środowiska (szt.), - liczba przeprowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych

		- pielęgnacja pomników przyrody, - prowadzenie nasadzeń drzew, - wdrażanie zapisów Programu Usuwania Azbestu.	pomników przyrody (szt.).
Promocja i kształtowanie wizerunku gminy	- ekspozycja walorów Gminy, - prowadzenie wszystkich kanałów informacyjnych przedstawiających możliwości Gminy, - promowanie Gminy na arenie ponadlokalnej, - współpraca z gminami w regionie, - promowanie walorów turystycznych, wiejskich, w tym agroturystycznych, - wykorzystanie "jabłka grójeckiego" na potrzeby promocji.	- zwiększenie się liczby przedsiębiorców, - zwiększenie się liczby turystów, - pobudzenie lokalnej gospodarki, - umocnienie się pozycji Gminy na arenie regionalnej, - wzrost rozpoznawalności i atrakcyjności Gminy, - stawy Jasienieckie jako miejsce wypoczynku dla mieszkańców powiatu grójeckiego, - prezentacja kół wiejskich z terenu Gminy podczas ponadlokalnych wydarzeń.	- liczba nowych przedsiębiorstw (szt.), - udział przedstawicieli gminy w wydarzeniach ponadlokalnych (ilość wydarzeń),

Cel strategiczny III - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne.

Każdy samorząd chcąc stworzyć dobre warunki dla mieszkańców musi zadbać o atrakcyjną przestrzeń do życia, pracy i wypoczynku. Zachowanie ładu przestrzennego umożliwia uporządkowanie relacji funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych oraz kulturowych. Takie podejście jest nieodłącznym elementem zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny zakłada sukcesywne tworzenie dokumentacji planistycznej, która będzie ustawowo regulowała racjonalne gospodarowanie przestrzenią, a dodatkowo zawierała zapisy chroniące mieszkańców przed ewentualnym złym wpływem czynników zewnętrznych. Rozwój infrastruktury turystycznej w oparciu o wykorzystanie terenów stawów Jasienieckich do organizacji w tym miejscu wydarzeń, ścieżek dydaktycznych w celach promocji lokalnej tradycji oraz historii Gminy. Określane są kierunki dla tworzenia odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorstw, dostępności komunikacyjno- przestrzennej oraz korzystnej oferty ulg.

Tabela 7. Cel strategiczny III - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Rezultaty planowanych działań	Wskaźniki
Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną	- sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy, - monitoring i kontrola terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych, - aktualizacja dokumentów planistycznych pod względem nowych potrzeb gospodarczych (inwestycyjnych) oraz społecznych.	- rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego, - opracowanie planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, drogi), stanowiącego podstawę do planowania inwestycji w sektorze mieszkaniowym , - ochrona planistyczna najlepszych jakościowo gleb, umocnienie rolniczego charakteru terenów z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą,	- stopień pokrycia MPZP powierzchni Gminy (%), - liczba zmienionych MPZP (szt.), - wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu (MPZP), - powierzchnia biologicznie czynna (%).
Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	- opracowanie i promocja ścieżek dydaktycznych na terenie stawów Jasienieckich, - promocja miejsc atrakcyjnych turystycznie na branżowych portalach.	- powstanie ścieżek dydaktycznych, - zwiększająca się liczba osób aktywnie spędzająca czas wolny, - organizacja współzawodnictwa na świeżym powietrzu,	- ilość stworzonych ścieżek dydaktycznych (szt.), - liczba nowopowstałych punktów turystyczno-rekreacyjnych (szt.), - liczba opisanych atrakcji turystycznych na stronie internetowej Gminy (szt.), - liczba przeprowadzonych działań promocyjnych (szt.).
Poprawa dostępności i	- zapewnienie i usprawnienie powiązań z ponad lokalnymi systemami transportowymi, terenami sąsiednimi	- sprawne, bezpieczne i ekonomiczne przemieszczanie się osób i towarów, - zwiększenie dostępności transportowej	- liczba umów zawartych w ramach współpracy ponadlokalnej (szt.),

spójności terytorialnej gminy	oraz powiązań wewnętrznych, - poprawa standardów podróży i bezpieczeństwa ruchu.	Gminy, - zaspokojenie potrzeb przewozowych mieszkańców i gospodarki.	- stopień zaawansowania prac nad aktualizacją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (%), - ilość zaplanowanych inwestycji drogowych (szt.)
Kształtowanie przestrzeni publicznej	- stymulowanie rozwoju przestrzennego i gospodarczego, współtworzenie ładu przestrzennego, - uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne terenów, - wskazanie terenów rozwojowych Gminy, - kształtowanie przestrzeni publicznej, - wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego w stymulowaniu procesu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.	- zharmonizowany istniejący układ przestrzenny oraz sprawny układ obsługi komunikacyjnej, - zapewnienie funkcjonowania fragmentów ciągów przyrodniczych przyczyniający się do poprawy stanu środowiska, - racjonalny rozwój terenów mieszkaniowo-usługowych, - zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, - zawieranie w aktach planowania przestrzennego zapisów o ochronie przeciw nadmiernemu hałasowi, wpływu pola elektromagnetycznego.	- liczba wydanych pozwoleń na zabudowę (szt.), - liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (szt.), - liczba nowopowstałych obiektów usługowych (szt.).
Ochrona dziedzictwa kulturowego	- kultywowanie tradycji i historii poprzez unikalne obchody rocznic i wydarzeń historycznych oraz pamięć postaci historycznych, - zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej, - udział Gminy w renowacji zabytków.	- ochrona dziedzictwa kulturowego, - zachowanie wartości kulturowych z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, - utrwalanie tożsamości i odrębności regionu oraz ochrona historycznie ukształtowanych obszarów, zespołów zabytkowych, a także pojedynczych obiektów,	- liczba prac renowacyjnych wykonanych na obiektach zabytkowych (szt.), - liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych (szt.).

		- ustalenie zasad ochrony obszarów i obiektów podlegających ochronie w formie nakazów, zakazów i ograniczeń obowiązujących przy budowie, rozbudowie, remontach oraz innych przekształceniach i działaniach przestrzennych.	
Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy	- tworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom poprzez udzielenie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego, - tworzenie aktualnych ofert inwestycyjnych, - wdrażanie nowych programów ulg dla przedsiębiorców.	- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, - promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu Gminy oraz z zewnątrz), - zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Gminy, - zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Gminy, - zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, - rozwój kompetencji osób odpowiedzialnych za kreowanie polityki gospodarczej, inwestycyjnej i pozyskiwanie inwestorów, - zwiększenie kwoty pozyskanych środków finansowych z przeznaczeniem na inwestycje (środki krajowe i europejskie).	- liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Gminie (szt.), - liczba ofert inwestycyjnych na terenie Gminy (szt.), - przygotowanie portalu ofert inwestycyjnych (tak/nie), - kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł),

Model struktury funkcjonalno–przestrzennej Gminy Jasieniec.

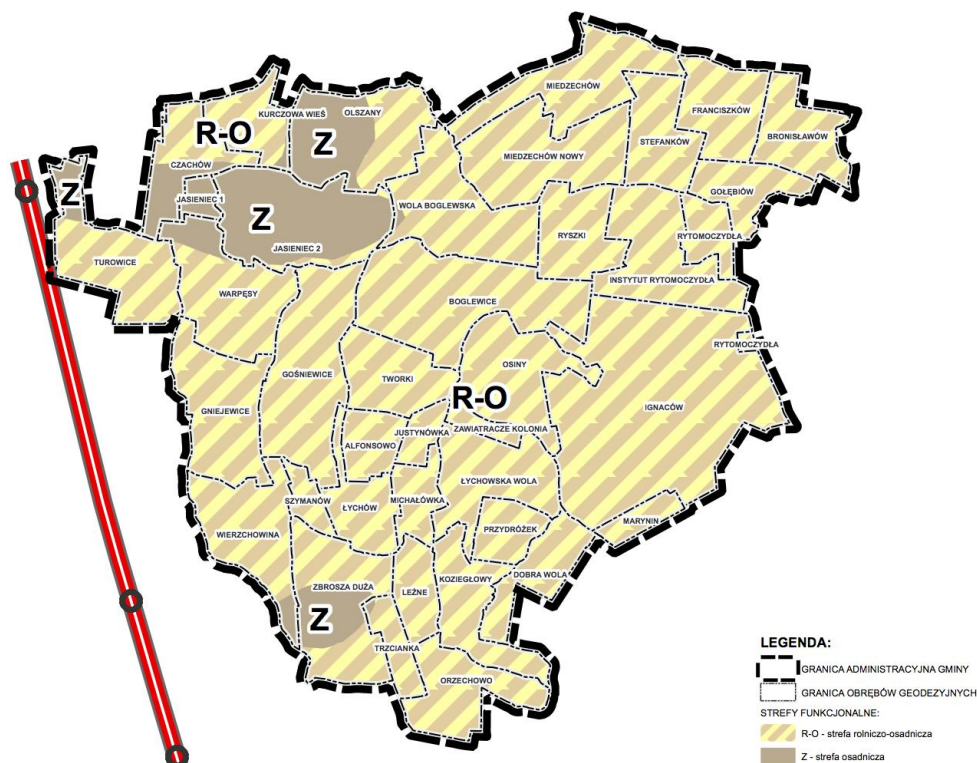
Gmina Jasieniec należy do gmin typowo rolniczych, sprzyjają temu dobre warunki klimatyczne oraz posiadanie dobrych gleb klasy III. Czynniki te stwarzają możliwość wszechstronnego rozwoju rolnictwa oraz przetwórstwa owocowo-warzywnego. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy, można wydzielić w przestrzeni kilka wyróżniających się funkcji z wyraźną dominacją rolniczej oraz obsługi ludności. Analiza aktualnego zagospodarowania w kontekście istniejących uwarunkowań przyrodniczych oraz kulturowych wskazuje względną jego zgodność. Obecnie rolę wielofunkcyjnego ośrodka głównego, zapewniającego obsługę ludności pełni miejscowość Jasieniec. Pozostałe miejscowości charakteryzują się typową dla terenów wiejskich rozproszoną strukturą o niskiej intensywności, przedstawiającej się w postaci zabudowy zagrodowej na dużych działkach przy otoczeniu obszernymi terenami gruntów rolnych.

Strefy funkcjonalne stanowią obszary największe powierzchniowo oraz najbardziej zgeneralizowane i uogólnione pod względem możliwości funkcjonalnych. Na obszarze Gminy wyodrębniono następujące strefy funkcjonalne:

- strefa osadnicza – przebiegająca wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 730 na obszarze miejscowości Turowice oraz Jasieniec oraz w miejscowości Zbrosza Duża i zachodnia część sołectwa Olszany. Na jej obszarze priorytetowy jest rozwój różnych form zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym aktywności gospodarczej,
- strefa rolniczo-osadnicza – obejmująca tereny położone od wschodu, przez centrum i południe. Obszar ten jest predystynowany do rozwoju funkcji rolniczej z zabudową.

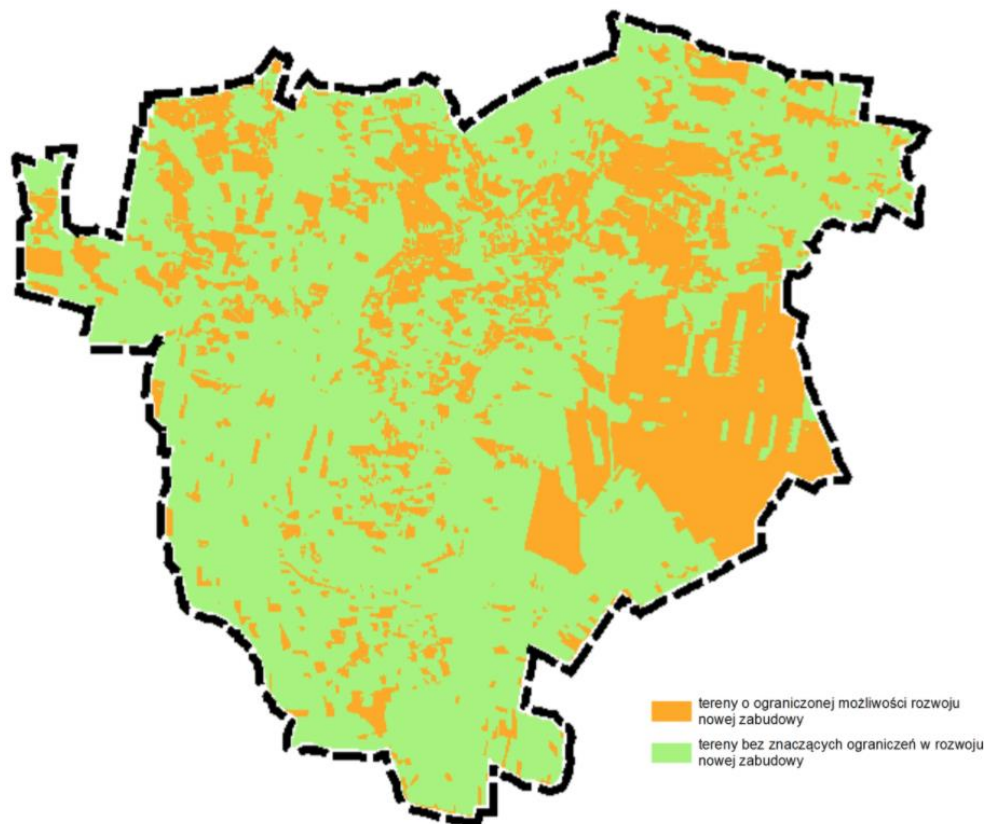
Rysunek 3. Rozmieszczenie stref funkcjonalnych w Gminie Jasieniec.

Źródło: Studium uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania Gminy Jasieniec.

Na potrzeby sporządzenia studium uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania przestrzennego wykonano waloryzację środowiska przyrodniczego pod kątem możliwości rozwoju zabudowy w Gminie Jasieniec. Waloryzacja ta została przeprowadzona na podstawie uwarunkowań wynikających ze stanu środowiska przyrodniczego, uwarunkowań wynikających z występowania obiektów i obszarów chronionych na podstawie odrębnych przepisów. Na tej podstawie wyznaczono tereny o ograniczonej możliwości rozwoju nowej zabudowy oraz bez znacznych ograniczeń w rozwoju nowej zabudowy. Ograniczenie możliwości rozwoju nowej zabudowy obejmuje łącznie ok. 30,5% powierzchni Gminy. Na tych obszarach postuluje się o zachowanie drożności istniejących ciągów przyrodniczych, poprzez utrzymanie aktualnego zagospodarowania terenu.

Rysunek 4. Tereny rozwojowe dla nowej zabudowy w Gminie Jasieniec.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasieniec.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Obszary przeznaczone do zainwestowania oraz rozwoju gminy, wskazane w studium uwarunkowań przestrzennych i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniają istniejący stan zagospodarowania, dyspozycje obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz prognozowane potrzeby i zasady rozwoju gminy. Wyznaczono dla tych terenów funkcje podstawowe, uzupełniające i dopuszczalne, zakazy, nakazy oraz wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu. Zachowany powinien zostać minimalny procentowy udział powierzchni biologicznie czynnej, wyznaczona jest maksymalna wysokość zabudowy oraz jaka powinna być minimalna powierzchnia nowo wydzielonej działki budowlanej.

W celu racjonalnego wykorzystania obszarów rozwojowych, optymalnych skutków finansowych oraz ochrony zasobów środowiska przyrodniczego zalecane jest udostępnianie inwestorom obszarów rozwojowych pod zabudowę w następujących etapach:

- tereny zabudowy istniejącej z możliwością dogęszczenia i przekształceń zgodnie z zapisami aktualnych aktów planowania przestrzennego, posiadające bezpośredni

dostęp do drogi publicznej z istniejącym uzbrojeniem w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną,

- tereny rozwojowe zabudowy dla których są projektowane i realizowane inwestycje z zakresu infrastruktury.

Podstawową zasadą dla kierunków zmian w przeznaczaniu terenów jest tworzenie wielofunkcyjnych struktur przestrzennych miejscowości, z priorytetem dla:

- uporządkowania funkcjonalno-przestrzennego i estetycznego terenów,
- wskazania terenów rozwojowych gminy,
- przekształcania i rozbudowy komunikacji i infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym uwzględnieniu racjonalnego wykorzystania terenów otwartych jak również ekonomicznych skutków realizacji polityki przestrzennej.

Spójność z dokumentami wyższego rzędu.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Jasieniec. Są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku wyznaczono cele strategiczne w następujących obszarach:

- przemysł i produkcja,
- gospodarka,
- przestrzeń i transport,
- społeczeństwo,
- środowisko i energetyka,
- kultura i dziedzictwo.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027 ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze.

Tabela 8. Spójność celów strategicznych i operacyjnych ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku – Innowacyjne Mazowsze.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze.	Strategia Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021 – 2027.
1. Rozwój produkcji ukierunkowanej na eksport w przemyśle zaawansowanych i średniozaawansowanych technologii oraz w przemyśle i przetwórstwie rolno-spożywczym: - Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców, - Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych.	3. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne: 3.6 Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Gminy.
2. Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii: - Wykorzystanie i wzmacnianie specjalizacji regionalnych, - Zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług.	2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia: 2.1 Promocja i kształtowanie wizerunku gminy, 2.2 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej.
3. Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego: - Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu, - Spójność wewnątrz regionalna – koncentracja na najbardziej zapóźnionych podregionach.	3. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne: 3.3 Poprawa dostępności i spójności terytorialnej gminy. 2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia: 2.1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej.
4. Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki: - Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, - Wyrównywanie szans edukacyjnych, - Aktywizacja rezerw rynku pracy oraz	1. Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego: 1.1 Poprawa ochrony zdrowia, 1.2 Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi, 1.3 Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia

działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej, - Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej, - Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna, - Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.	społecznego, 1.6 Zwiększenie atrakcyjności gminy w celu zatrzymania odpływu osób młodych. 2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia: 2.1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej. 3. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne: 3.3 Poprawa dostępności i spójności terytorialnej gminy.
5. Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska: - Produkcja energii ze źródeł odnawialnych, - Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska, - Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym, - Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń.	2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia: 2.3 Ochrona powietrza, 2.5 Poprawa jakości środowiska naturalnego.
6. Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia: - Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu, - Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej, - Upowszechnianie kultury i twórczości.	1. Poprawa jakości życia oraz wykorzystania kapitału ludzkiego i społecznego: 1.5 Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji. 2. Powstająca i modernizowana infrastruktura zapewniająca wysoką jakość życia: 2.6 Promocja i kształtowanie wizerunku gminy. 3. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gmin poprzez zagospodarowanie przestrzenne: 3.5 Ochrona dziedzictwa kulturowego.

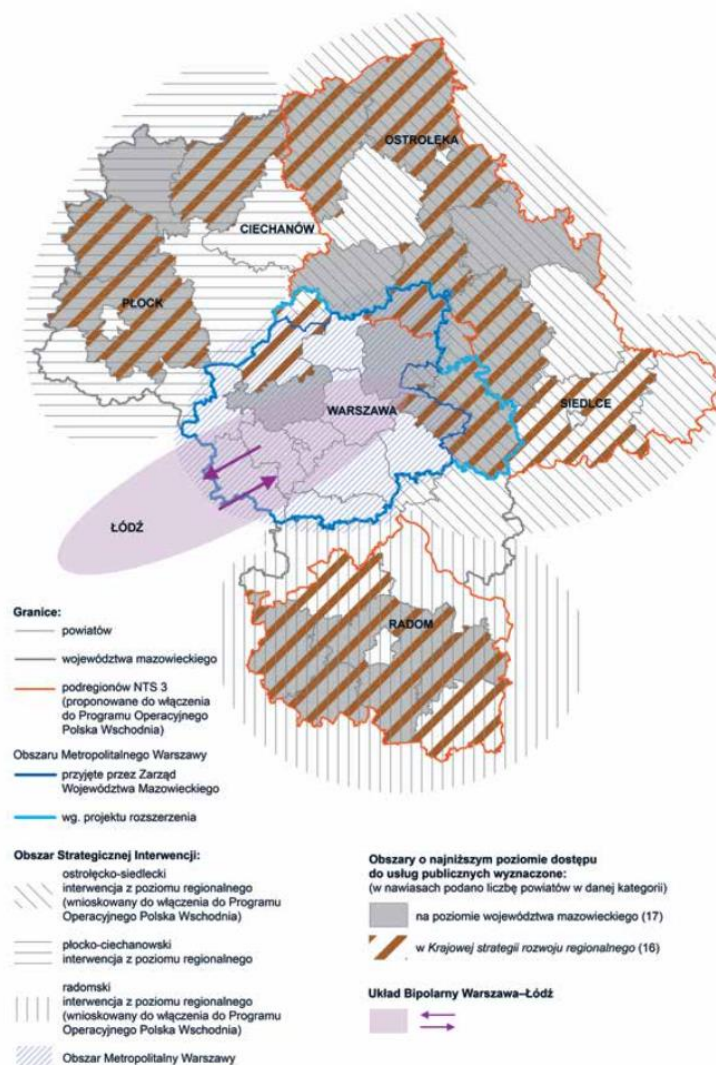

W Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku zidentyfikowano obszary strategicznej interwencji (OSI), w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu. Teren gminy Jasieniec zawiera się w obszarach strategicznej interwencji (OSI) – problemowych – w radomskim obszarze strategicznej interwencji. Polityka prowadzona wobec obszaru radomskiego ma na celu pobudzenie społeczno-gospodarcze. Wśród najważniejszych kierunków działań skierowanych do tego obszaru należy wymienić:

- Poprawę dostępności komunikacyjnej obszaru, - Rozwój specjalizacji przemysłowych obszaru,
- Wsparcie kompleksowych programów rewitalizacyjnych w celu przywrócenia właściwych funkcji miast lub ich dzielnic, a także zmiany funkcji zdegradowanych terenów, - Zachowanie bezpieczeństwa energetycznego.

Wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec cele są zbieżne z założeniami przyjętymi dla radomskiego obszaru strategicznej interwencji (OSI). Dodatkowo po północnej granicy gminy przebiega granica warszawskiego obszaru metropolitalnego.

Rysunek 5. Obszary strategicznej interwencji.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku.

System realizacji Strategii oraz wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

Prawidłowy przebieg realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027 jest weryfikowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji działań danego celu strategicznego.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat grójecki. System monitorowania jest narzędziem, który wspomaga zarządzanie Gminą, podejmowanie strategicznych decyzji i przewidywanie zagrożeń. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28 aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Jasieniec na lata 2021-2027 będzie tabela ewaluacyjna. Tabela stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

Ramy finansowe i źródła finansowania.

Gmina Jasieniec na bieżąco śledzi możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, stanowiących zarówno wydatki bieżące i majątkowe. Środki te mogą pochodzić z:

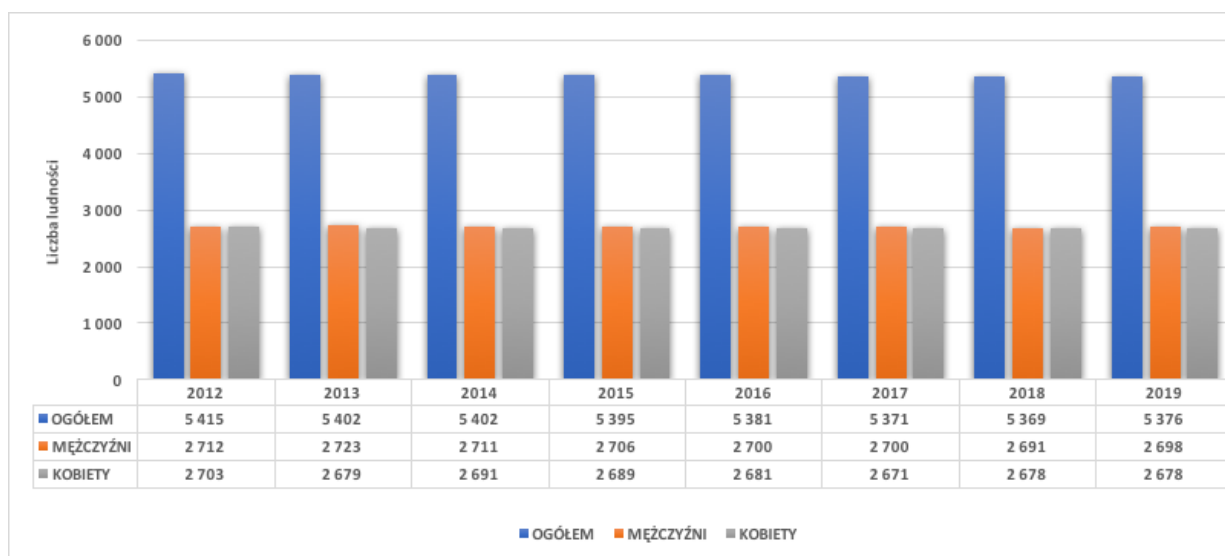
- funduszy unijnych – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego dla perspektywy finansowej 2014 – 2020 oraz nadchodzącej perspektywy 2021 – 2027, ogólnopolskich programów operacyjnych oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- programy rządowe – Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych,
- programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego,
- inne, nie unijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie, EOG,
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dysponowane przez podmioty publiczne i prywatne.

DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ, GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ GMINY JASIEŃC

Demografia

W roku 2019 Gminę Jasieniec zamieszkiwało 5 376 osób. W przeciągu kilku ostatnich lat liczba ludności Gminy spadała. Różnica w stosunku do roku 2012 wynosi o 39 mieszkańców mniej. Jak widać na poniższym wykresie, w Gminie żyje więcej kobiet niż mężczyzn. Współczynnik feminizacji w 2019 roku wynosił 99 kobiet/100 mężczyzn. Gęstość zaludnienia jest stała na przestrzeni ostatnich lat i wynosi 50 osób/km².

Wykres 5. Liczba ludności w Gminie Jasieniec.

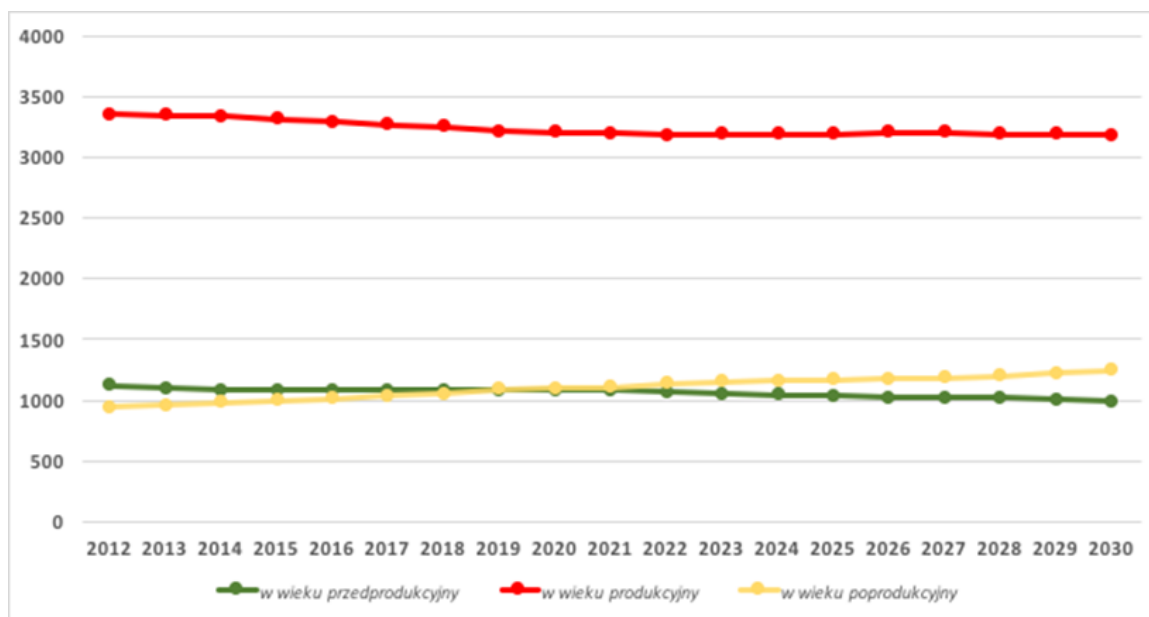

Źródło – opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według Prognozy ludności gmin na lata 2017-2030 (opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny), w 2030 roku obszar gminy ma zamieszkiwać 5 415 osób. W prognozie zauważalna jest także coraz mniejsza liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, a zwiększająca się w wieku poprodukcyjnym (65+). Problem starzejącego się społeczeństwa widoczny jest na poniższym wykresie.

Wykres 6. Udział ludności w poszczególnych grupach wiekowych na przestrzeni lat.

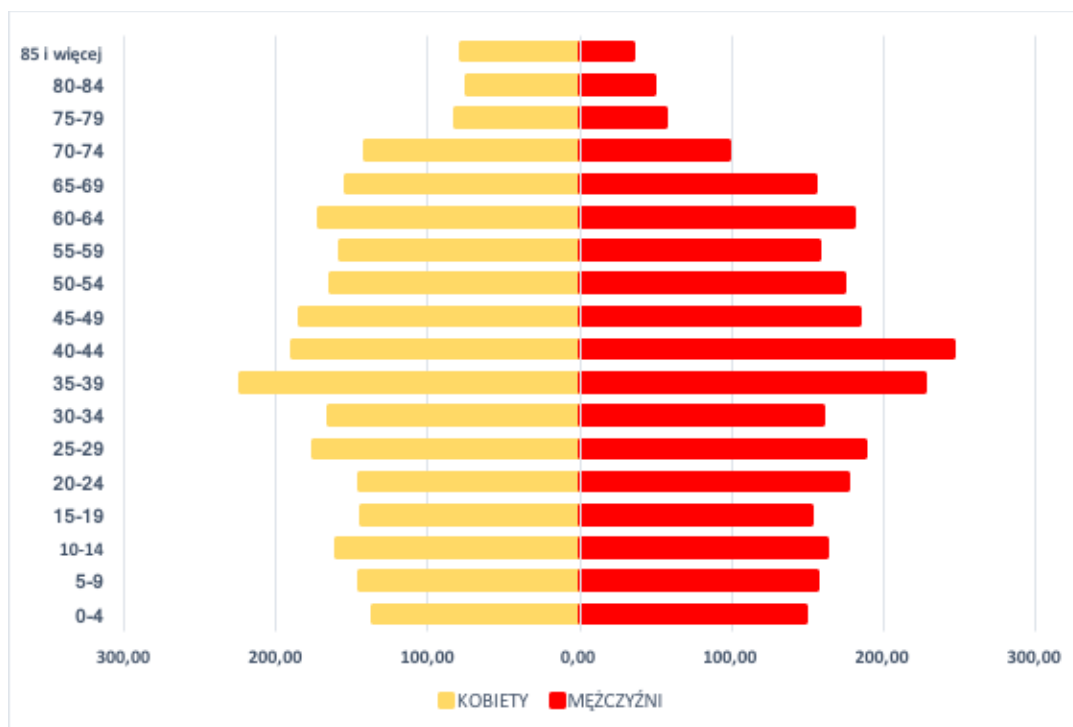
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2020 roku liczba osób w wieku poprodukcyjnym (seniorów) przerosła liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym (dzieci). Aktualne prognozy mówią o dalszym niewielkim spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym i wzroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Jednocześnie spada liczba osób w wieku produkcyjnym. Wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym (15-59 lat kobiety, 15-64 lat mężczyźni) znacząco nie uległ zmianie, jednakże od 2012 roku widoczny jest spadek liczby ludności w tym przedziale wiekowym. Jest to ważny wskaźnik biorąc pod uwagę rozwój gminy, udział osób w wieku kreatywnym, czyli 25-34 lat, do ludności ogółem ma wpływ na udział mieszkańców mogących w najbliższych latach stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego gminy. Na przestrzeni 15 lat (2015 - 2030) przewiduje się spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym o 170 osób. Wszystko to powoduje coraz mniejszą liczbę pracowników dostępnych na rynku pracy.

Przedstawiona poniżej struktura wieku i płci dotyczy roku 2019. Zauważalna jest niewielka przewaga liczby mężczyzn aż do zakresu 70-74 gdzie to kobiety w strukturze wieku 70+ stanowią o wiele bardziej liczną grupę. Największa dysproporcja w przedstawianych zakresach występuje w wieku 40-44 – jest to aż 56 osób na korzyść mężczyzn. Należy też zauważyć dysproporcję w zakresie 20-24 oraz 25-29, utożsamiać to można z większą determinacją kobiet do podejmowania dalszego kształcenia, co wiąże się z wyjazdem do większego ośrodka miejskiego.

Wykres 7. Piramida wieku i płci (stan na 2019 rok).

Źródło - opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Mieszkańcy Gminy Jasieniec w 2019 roku stanowili 5% mieszkańców powiatu grójeckiego. Analizując saldo liczby mieszkańców w porównaniu do gmin powiatu o podobnej powierzchni (Belsk Duży, Błędów) Gmina Jasieniec posiada niewielki spadek liczby mieszkańców na poziomie 19 osób. Na tle wszystkich jednostek samorządu na terenie powiatu wyróżnia się bardzo duży przyrost mieszkańców gminy Grójec.

Tabela 9. Ludność gmin powiatu grójeckiego w latach 2015-2019 wraz z powierzchnią.

JST	Powierzchnia [km ²]	2015	2016	2017	2018	2019	Udział % w roku 2019	Saldo
Powiat grójecki	1 268	98 619	98 559	98 701	98 451	98 311	100	-308
Jasieniec - gmina wiejska	108	5 395	5 381	5 371	5 369	5 376	5	-19
Belsk Duży - gmina wiejska	108	6 596	6 561	6 561	6 515	6 475	7	-121
Błędów - gmina wiejska	134	7 620	7 597	7 553	7 461	7 415	8	-205
Chynów - gmina wiejska	135	9 804	9 818	9 863	9 858	9 846	10	42
Goszczyn - gmina wiejska	58	2 983	2 992	2 976	2 970	2 971	3	-12
Grójec - gmina miejsko-wiejska	121	25 463	25 544	25 654	25 704	25 855	26	392
Mogielnica - gmina miejsko-wiejska	141	8 861	8 773	8 802	8 744	8 682	9	-179
Nowe Miasto nad Pilicą - gmina miejsko-wiejska	159	7 942	7 904	7 863	7 766	7 668	8	-274
Pniewy - gmina wiejska	102	4 748	4 750	4 789	4 805	4 797	5	49
Warka - gmina miejsko-wiejska	202	19 207	19 239	19 269	19 259	19 226	20	19

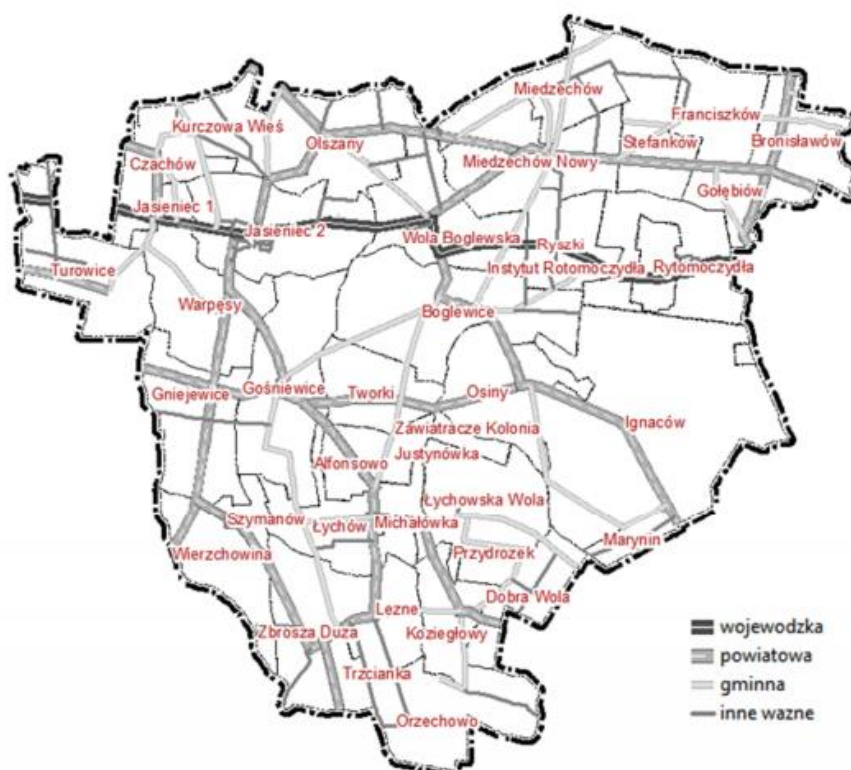
Źródło: dane GUS – BDL.

Transport oraz infrastruktura sieciowa

Obszar Gminy leży pomiędzy dwoma największymi miastami województwa mazowieckiego. Położenie komunikacyjne pomiędzy Warszawą (odległą o 53 km) i Radomiem (odległym o 60 km), realizowane jest drogą krajową nr 7 (Warszawa-Kraków), przebiegającą w pobliżu granic gminy. Najbliższe miasta to: Grójec (6 km) oraz Warka (18 km), które łączy droga wojewódzka nr 730. W odległości kilku do kilkunastu kilometrów znajdują się również drogi krajowe nr 48, 50 oraz 79. Położenie komunikacyjne Gminy Jasieniec opiera się głównie o przebiegającą w północnej części drogę wojewódzką numer 730 łączącą gminę z drogą S7 od zachodu oraz prowadzącą do gminy Warka od strony wschodniej łącząc się z drogą krajową numer 48 w Głowaczowie. W celu zapewnienia ciągłości połączeń komunikacyjnych położonych po obu stronach drogi ekspresowej nr 7 na wysokości Gminy Jasieniec wybudowano dodatkowe przejazdy, tj. – Przejazd „Zaborów”, łączy drogę powiatową nr 1642W z drogą powiatową nr 1661W w trasie Bodzew – Gośniewice; - Przejazd „Zaborów II”- łączy drogi gminne. Poprzez opisane połączenia komunikacyjne z drogą S7, Gmina położona jest w zasięgu krajowego, regionalnego i ponadregionalnego układu drogowego.

Rysunek 6. Sieć dróg na terenie Gminy Jasieniec.

Uzupełnieniem systemu transportowo-komunikacyjnego w Gminie Jasieniec są drogi powiatowe i sieć dróg gminnych. Przez obszar Gminy przebiega 15 dróg powiatowych. Poniższe Tabele 10. i 11. zawierają szczegółowy wykazy dróg powiatowych i gminnych.

Tabela 10. Drogi powiatowe na obszarze Gminy Jasieniec.

Lp.	Numer drogi	Przebieg
1	1656W	Grójec - Miedzechów
2	1657W	Wola Boglewska - Murowanka
3	1658W	Kępina - Czachów
4	1659W	Jasieniec - Olszany
5	1660W	Widów - Turowice
6	1661W	Zaborówek - Gośniewice
7	1662W	Bartodzieje - Warpęsy
8	1663W	Zbrosza Duża - Wierzchowina
9	1664W	Józefów - Zbrosza Duża
10	1697W	Jasieniec - Promna
11	1665W	Gośniewice - Osiny
12	1666W	Łychów - Wrociszew
13	1667W	Wola Boglewska - Palczew
14	1668W	Chynów - Nowa Wieś
15	1655W	Kociszew - Budziszyn
Długość łącznie: 56,244 km		

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasieniec.

Drogi gminne wyprowadzają ruch na drogi wyższych kategorii i uzupełniają powiązania o znaczeniu lokalnym. Na drogi gminne składają się 22 odcinki dróg, które są stosunkowo dobrze rozbudowane, w około 64% posiadają nawierzchnię bitumiczną. Drogi o nawierzchni twardej obsługują najważniejsze połączenia zewnętrzne i wewnętrzne Gminy oraz rejony o największej koncentracji zabudowy. Drogi o nawierzchni gruntowej obsługują głównie obszary ekstensywnie zagospodarowane- rozproszoną zabudowę oraz tereny rolne i leśne.

Tabela 11. Drogi gminne na obszarze Gminy Jasieniec.

Lp.	Numer drogi	Długość [km]
1	160601W	1,611
2	160602W	1,729
3	160603W	0,939
4	160604W	1,518
5	160605W	1,580
6	160606W	3,126
7	160607W	5,600
8	160608W	3,065
9	160609W	2,268
10	160610W	4,221
11	160611W	4,147
12	160612W	3,253
13	160613W	2,248
14	160614W	3,275
15	160615W	1,865
16	160617W	2,284
17	160618W	1,964
18	160619W	2,776
19	160620W	1,316
20	160621W	2,780
21	160622W	0,854
22	160623W	0,171
Długość łącznie: 55,590 km		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Na obszarze Gminy Jasieniec nie występuje komunikacja kolejowa oraz ścieżki rowerowe. Komunikacja zbiorowa jest obsługiwana przez PKS Grójec. W związku z planowaną budową Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK) w Gminie Baranów, planowana jest budowa traktacji szybkiej kolei na terenie Gminy Jasieniec. Przedstawiono 3 warianty lokalizacyjne (w planie oznaczone kolorami niebieskim, pomarańczowym i zielonym), jednakże po przeprowadzonych przez samorząd konsultacjach społecznych, dotyczące wariantów przebiegu linii kolejowej wiodącej przez miejscowe tereny do CPK, wyrażono jednogłośnie sprzeciw wobec realizacji projektu w aktualnie przedstawionej formie. Wstępnie, budowa odcinka przebiegającego przez Gminę Jasieniec (ciąg nr 6, nr proj. 6.1, linia kolejowa nr 88 na odc. Węzeł CPK – Grójec – Warka) zaplanowana została na lata 2022-2029.

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej rozdzielczej (bez przyłączy) wynosi 70,05 km. 49,7% ludności zamieszkującej Gminę Jasieniec korzysta z instalacji wodociągowej. Jest to mniejszy odsetek niż na terenie całego powiatu, gdzie wartość ta dla terenów wiejskich wynosi 66,7%. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę jest realizowane przez zakład budżetowy: Zakład Usług Komunalnych w Jasieńcu spółka z o.o.

Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się poprzez 5 ujęć wód podziemnych, służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę. Na terenie Gminy znajdują się 4 stacje uzdatniania wody. Wszystkie studnie ujmują wodę z utworów czwartorzędowych.

- Stacja Uzdatniania Wody w Jasieńcu (3 studnie głębinowe o średniej wydajności dobowej 835,00 m³, 1 238,40 m³ i 360,00 m³). Ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Jasieniec, Czachów, Kurczową Wieś, Wolę Boglewską, Boglewice, Olszany, Miedzechów, Nowy Miedzechów oraz częściowo Warpęsy.
- Stacja Uzdatniania Wody w Stefankowie (1 studnia głębinowa o średniej wydajności dobowej 432,00 m³). Ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Stefanków, Franciszków oraz Miedzechów.
- Stacja Uzdatniania Wody w Koziegłowach (1 studnia głębinowa o średniej wydajności dobowej 1 238,40 m³). Ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Koziegłowy, Orzechowo i Dobra Wola.
- Stacja Uzdatniania Wody w Warpęsach (1 studnia wiercona o średniej wydajności dobowej 1 238,40 m³). Ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Gośniewice, Gniejewice, część Warpęs, Tworki oraz Turowice.
- Ujęcie wody w Łychowskiej Woli (1 studnia wiercona o średniej wydajności dobowej 8 m³), zaopatruje w wodę tylko miejscowość Łychowska Wola.

Ponadto w Zbroszy Dużej znajduje się 1 studnia wiercona o średniej wydajności dobowej 7,80 m³. Pobór wody przeznaczony jest dla potrzeb socjalnych, szkoły publicznej, dla potrzeb socjalno - bytowych budynku mieszkalnego pracowników szkoły publicznej i w okresie letnim dla potrzeb pielęgnacji trawników boiska szkolnego. Woda surowa nie nadaje się do spożycia.

Z sieci kanalizacyjnej korzysta 23,1% mieszkańców, co jest wynikiem lepszym niż dla terenów wiejskich całego powiatu grójeckiego. Długość sieci w 2019 roku wynosiła 20,08 km. W zakresie zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków, Zakład Usług Komunalnych w Jasieńcu eksploatuje jedną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w przy ulicy Kasztanowej 8 w Jasieńcu, której przepustowość wynosi 330 m³/dobę. Do oczyszczalni doprowadzane są ścieki bytowe pochodzące z kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej z miejscowości Jasieniec, Czachów, Wola Boglewska. Zgodnie z warunkami pozwolenia oczyszczone ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego, a następnie do rzeki Kraski. Ludność korzystająca z oczyszczalni wynosi 1 240 osób. Ścieki dowożone są również pojazdami asenizacyjnymi z gospodarstw domowych nie posiadających bezpośredniego dostępu do kanalizacji zbiorczej.

Gmina posiada niski poziom skanalizowania, ponieważ układ przestrzenny i stan zabudowania ograniczają możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej. Duży obszar Gminy z ekonomicznego punktu widzenia, nie nadaje się do budowy gminnych systemów kanalizacyjnych.

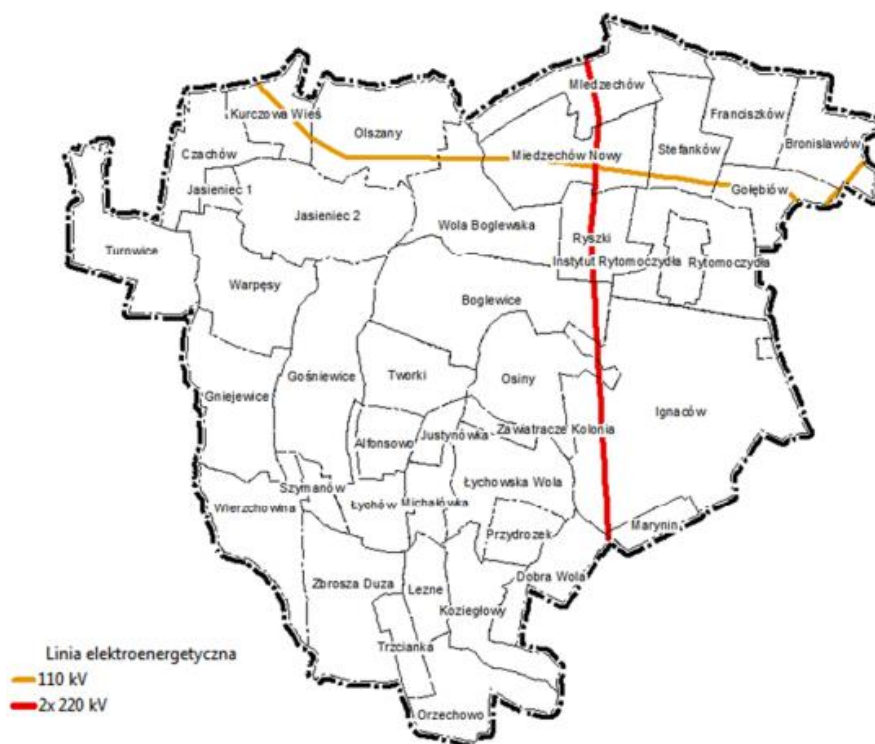
Obszar Gminy Jasieniec zasilany jest z gazociągu średniego ciśnienia DN 300 relacji Sękocin – Lubienia, przebiegającego na zachód od granicy gminy. Na terenie gminy funkcjonuje system sieciowego zaopatrzenia w gaz ziemny wysokometanowy. Niemal wszystkie miejscowości posiadają dostęp do sieci gazowej, tj. Alfonsowo, Boglewice, Bronisławów, Czachów, Dobra Wola, Franciszków, Gniejewice, Gołębiów, Gośniewice, Jasieniec, Justynówka, Koziegłowy, Kurczowa Wieś, Leżne, Łychowska Wola, Łychów, Michałowka, Miedzechów, Nowy Miedzechów, Olszany Orzechowo, Ryszki, Stefanków, Trzcianka, Turowice, Tworki, Warpęsy, Wola Boglewska, Zbrosza Duża. Stopień gazyfikacji wynosi 50,12%, długość czynnej sieci w 2019 roku wyniosła 85 421 m (dane GUS). Gmina Jasieniec podlega pod Oddział Zakładu Gazownictwa w Warszawie (jednostka terenowa- placówka w Grójcu).

Zaopatrzenie terenu Gminy w energię elektryczną odbywa się z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przez Gminę Jasieniec przebiega będąca własnością Spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. dwutorowa linia 220 kV relacji Mory-Kozienice, Piaseczno-Kozienice. Operatorem systemu dystrybucyjnego działającym w zasięgu terytorialnym Gminy jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna. Ponadto przez obszar Gminy przebiega również linia 110 kV relacji Warka-Grójec. Gmina Jasieniec zasilana jest w energię elektryczną liniami o napięciu 110 kV w oparciu o 2 główne punkty zasilania, tj. GPZ Grójec oraz GPZ Warka. Zasilanie odbywa się poprzez 85 stacji transformatorowych (80 sztuk napowietrznych słupowych i 5 wnetrzowych).

Gmina Jasieniec w całości pokryta jest siecią telefoniczną. Istniejące na obszarze Gminy i w bezpośrednim jej sąsiedztwie stacje przesyłowe GSM zapewniają całkowite pokrycie obszaru zasięgiem sieci telefonii komórkowej. Na terenie Gminy zlokalizowane są nadajniki sieci komórkowych w miejscowościach Jasieniec oraz Gołębiów.

Rysunek 7. Rozkład linii energetycznych w Gminie Jasieniec.

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Środowisko i walory kulturowe

Ze względu na duży udział użytków rolnych w powierzchni Gminy, naturalne zbiorowiska zachowały się w niewielkim stopniu. Brak jest obszarów prawnie chronionych, cała Gmina położona jest poza korytarzami ekologicznymi o znaczeniu krajowym czy międzynarodowym. Przeważają zbiorowiska nieleśne, a na terenach zwartej zabudowy zbiorowiska roślinności synantropijnej. Lesistość Gminy jest na niskim poziomie, zgodnie z danymi Urzędu Gminy, lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 11,3% powierzchni (1 224 ha), w tym 18 ha zajmowane są przez grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. Gospodarkę leśną w lasach stanowiących własność Skarbu Państwa na terenie Gminy prowadzi Nadleśnictwo Grójec, pozostałe są pod nadzorem Starosty Grójeckiego. Największym, zwartym kompleksem leśnym jest „Las Boglewicki”, o powierzchni około 1300 ha przy południowo-wschodniej granicy Gminy. Lasy w części zachodniej i północnej są niewielkie powierzchniowo i bardzo rozdrobnione, poddzielane większymi powierzchniowo terenami upraw rolnych, głównie sadów. Dominują drzewostany sosnowe, ale można również zaobserwować dęby, olsze i brzozy. W obrębie użytków zielonych występują zbiorowiska łąk i pastwisk, w tym wzdłuż cieków wodnych o zwiększonym udziale ziół. Na obszarach związanych z dolinami rzek i obniżeniami terenu występują zbiorowiska roślinności wodnej i przywodnej. W obrębie zieleni urządzonej, w parkach, na cmentarzach, w przydomowych ogrodach oraz ogrodach działkowych występują gatunki introdukowane. Na szczególną uwagę zasługuje niezwykle cenny zespół przyrodniczy,

będący częścią dziedzictwa kulturowego gminy, położony w obrębie rzeki Kraski na granicy dwóch wsi: Jasieniec i Warpęsy. W jego skład wchodzi: dwa zespoły parkowo-pałacowe, tereny leśne z niewielkimi zbiornikami wodnymi, zespół trzech stawów w Jasieńcu (niemal 3-hektarowy teren rekreacyjno-wypoczynkowy dla mieszkańców gminy), zespół stawów i zalesień otaczający dwór w Warpęsach oraz rozległe łąki w dolinie rzeki Kraski.

Faunę na obszarze Gminy Jasieniec, można podzielić na gatunki związane z dolinami rzek i zbiornikami wodnymi, gatunki przestrzeni otwartych oraz gatunki leśne. Zarówno ekstensywna, jak i intensywna gospodarka rolna oraz rozdrobnienie gospodarstw rolnych, powoduje utrzymanie dogodnych warunków dla występowania zwierząt charakterystycznych dla terenów półotwartych i otwartych. Rzadko spotykane są gatunki związane z lasem. W wodach żyją gatunki wodnego ptactwa- perkozy, kaczkę, mewy. Spośród ryb najczęściej występują płoć, okoń, szczupak, kiełb, karp, lin i jelec. W lasach i zadrzewieniach występują jelenie, sarny, dziki i liczne gatunki ptaków.

Wśród terenów otwartych i półotwartych, tj. sady, pola uprawne, łąki, pastwiska, nieużytki występują drobne gryzonie- myszy, norniki, ssaki owadożerne- ryjówki, jeże, krety, a także zające, bażanty, kuropatwy, przepiórki. Na tych terenach można również zaobserwować ptaki preferujące przestrzeń otwartą- skowronki, słowiki, wilgi, grzywacze. Łąki spełniają również funkcję terenów lęgowych dla czajek i bocianów białych. Bogata jest również fauna bezkręgowców- motyle, trzmiele, chrząszcze biegacze oraz rzadkie muchówki. Wiele gatunków związało się silnie z siedliskami antropogenicznymi i w pobliżu zabudowań często można dostrzec m.in. wróble, gołębie, jerzyki, dudki, kopciuszki, pliszki, jaskółki, sowy, muchołówki, kuny domowe i nietoperze.

Zgodnie z Centralnym rejestrem form ochrony przyrody prowadzony przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, w Gminie Jasieniec znajdują się 3 pomniki przyrody:

1. Typ pomnika: Jednoobiektowy

Rodzaj tworu: drzewo

Gatunek drzewa: Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*

2. Typ pomnika: Jednoobiektowy

Rodzaj tworu: drzewo

Gatunek drzewa: Modrzew polski - *Larix decidua* subsp. *polonica*

3. Typ pomnika: Wieloobiektowy

Podtyp pomnika: Grupa drzew

Opis pomnika: Grupa 5 dębów szypułkowych oraz 1 buka pospolitego

Teren Gminy Jasieniec w całości znajduje się w zlewni rzeki Wisły. Stosunki wodne, ilość i jakość zbiorników i cieków wodnych, są podstawowymi czynnikami kształtującymi warunki życia ludzi oraz zasoby środowiska naturalnego. Ma na nie wpływ wiele czynników, takich jak między innymi rzeźba terenu czy wielkość opadów, a obecnie także w dużej mierze działalność człowieka. Głównymi elementami sieci hydrograficznej Gminy są rzeki- **Czarna** z dopływami

spod Miedzechowa i spod Krześniakowa oraz **Kraska** z dopływami spod Krobowa, spod Kurczowej Wsi oraz spod Grudzkowoli. Odprowadzanie wód z rzek odbywa się w kierunku północno-wschodnim do Wisły. Rzeki mają status naturalny, pomimo regulacji ich stref brzegowych. Oprócz wód płynących występują również wody stojące - niewielkie zbiorniki wodne w pobliżu miejscowości Jasieniec oraz Wola Boglewska. W Olszanach k/ Jasieńca znajdują się również zbiorniki wodne, których geneza związana jest z wydobywaniem kruszyw naturalnych - żwiru i piaski. Sieć hydrograficzną tworzą ponadto liczne mniejsze strumienie i rzeki oraz drobne zagłębienia bezodpływowe i rowy melioracyjne. Na terenie Gminy Jasieniec nie stwierdzono lokalizacji, w których występuje zagrożenie powodziowe. Nie stwierdzono również zagrożenia osuwiskami na terenie Gminy. Ze względu na położenie całego obszaru Gminy w zlewni rzeki Wisły, istnieje zagrożenie wystąpienia suszy. Zgodnie z danymi otrzymanymi z Urzędu Gminy oraz z raportów monitoringu suszy IUNG-PIB w Puławach, w ostatnich latach niemalże co roku odnotowywano bilans wodny poniżej określonego dla poszczególnych gatunków lub grup roślin uprawnych oraz kategorii glebowych. System monitoringu suszy ma za zadanie wskazać obszary, na których wystąpiły straty spowodowane suszą w uprawach uwzględnionych w „Ustawie o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w Polsce. Od roku 2017 do Urzędu Gminy trafiło 79 protokołów strat w gospodarstwach związanych z suszą.

Obszar Gminy Jasieniec, zgodnie z aktualnym podziałem na 172 JCWPd, położony jest w granicach dwóch zbiorników wód podziemnych znajdujących się w Regionie Środkowej Wisły - JCWPd nr 65 (PLGW200065) oraz niewielkiej części JCWPd nr 73 (PLGW200073). JCWPd nr 73 znajduje się w północno-wschodnim krańcu Gminy, gdzie poniżej utworów czwartorzędowych znajdują się miąższe pokłady utworów paleogenu i neogenu (nieobecne w części zachodniej), dlatego poziomy wodonośne z tej części wód podziemnych pokrywają się z poziomami JCWPd nr 65 i nie mają wpływu bezpośredniego na stan hydrogeologiczny. Dane Państwowej Służby Hydrologicznej PIB-PIB opublikowane w styczniu 2021 roku, wskazują że obszar Gminy znajduje się w strefie niezagrożonej niżówkami hydrogeologicznymi.

Teren Gminy w całości położony jest na terenie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (dalej zwane GZWP) Subniecka Warszawska (część centralna) o numerze 2151 (o powierzchni 51 000,00 km²). GZWP stanowią najcenniejsze fragmenty jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych, wymagające szczególnej ochrony stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych. GZWP 2151 jest zbiornikiem nieudokumentowanym i słabo rozpoznany, głównie ze względu na wielkość i głębokie zaleganie. Należy do zbiorników w paśmie równinnym. Jest to paleogeńsko - neogeński zbiornik o ośrodku porowym leżący pod osadami czwartorzędowymi. Głębokość występowania sprawia, że jest mało wrażliwy na zanieczyszczenia z powierzchni terenu.

Prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi wpisują się w zasady zrównoważonego rozwoju. W Gminie Jasieniec za gospodarowanie odpadami komunalnymi od 01 stycznia 2020r. odpowiedzialny jest Zakład Usług Komunalnych w Jasieńcu Sp. z o.o. (ZUK

Jasieniec). Harmonogram wywozu odpadów od właścicieli nieruchomości zamieszkałych został podzielony na 4 rejony, tj.:

Rejon I- Jasieniec, Turowice, Warpęsy, Czachów;

Rejon II- Kurczowa Wieś, Olszany, Nowy Miedzechów, Miedzechów, Stefanków, Franciszków, Bronisławów, Gołębiów, Rytomoczydła, Ryszki;

Rejon III- Boglewice, Osiny, Ignaców, Marynin, Justynówka, Alfonsowo, Tworki, Gośniewice, Wola Boglewska;

Rejon IV- Wierzchowina, Zbrosza Duża, Trzcianka, Orzechowo, Gniejewice, Leżne, Koziegłowy, Dobra Wola, Przydróżek, Łychowska Wola, Michałówka, Łychów.

Harmonogram uwzględnia odbiory odpadów wszystkich frakcji bezpośrednio z nieruchomości, w której zostały wytworzone. Odpady są gromadzone w sposób selektywny, tj. odpady zielone i biodegradowalne, szkło, papier, odpady zmieszane, metale i tworzywa sztuczne. ZUK Jasieniec zapewnia również odbiory odpadów wielkogabarytowych oraz elektrośmieci.

Zgodnie z Harmonogramem odbioru odpadów w 2021r. poszczególne frakcje są odbierane:

- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metal:
 - dla zabudowy jednorodzinnej- nie rzadziej niż raz w miesiącu,
 - dla zabudowy wielorodzinnej- nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie
- papier, tektura:
 - dla zabudowy jednorodzinnej- nie rzadziej niż raz na kwartał,
 - dla zabudowy wielorodzinnej- nie rzadziej niż raz na miesiąc
- opakowania szklane:
 - dla zabudowy jednorodzinnej- raz na kwartał,
 - dla zabudowy wielorodzinnej- minimum raz na kwartał
- odpady biodegradowalne (w okresie od 01 kwietnia do 31 października danego roku):
 - dla zabudowy jednorodzinnej- nie rzadziej niż raz na miesiąc,
 - dla zabudowy wielorodzinnej- nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu
- odpady wielkogabarytowe - nie rzadziej niż raz na pół roku,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny- nie rzadziej niż raz na pół roku,
- odpady zmieszane
 - dla zabudowy jednorodzinnej- nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
 - dla zabudowy wielorodzinnej- nie rzadziej niż raz w tygodniu
- odpady budowlane i rozbiórkowe, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory, chemikalia, zużyte opony- na bieżąco.

W latach 2018-2019 system gospodarki odpadami był regulowany przez Związek Międzygminny „NATURA” (ZM „Natura”) z siedzibą w Grójcu, którego członkiem była Gmina Jasieniec. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie ZM „Natura” obejmuje obszar 8 gmin, członków związku. Dane dotyczące odbioru poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych i ich masie są podane łącznie, wskutek czego analiza ilości odpadów, poziomu ograniczenia masy

oraz recyklingu dla Gminy Jasieniec nie jest możliwa. Informacja o masie poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców Gminy jest dostępna w zasobach GUS, dane zostały przedstawione w Tabeli 12. poniżej.

Tabela 12. Informacja o zebranych odpadach komunalnych z terenu Gminy Jasieniec w latach 2018-2020.

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]		
	2018	2019	2020
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 062,96	1 007,86	686,36
Odpady biodegradowalne	19,34	94,92	60,58
Opakowania ze szkła	32,60	42,90	46,13
Opakowania z papieru i tektury	175,78	19,71	26,50
Opakowania z tworzyw sztucznych	133,49	-	-
Opakowania z metali	9,15	-	0,09
Opakowania wielomateriałowe	0,06	-	-
Zmieszane odpady opakowaniowe	-	8,34	-
Baterie i akumulatory	0,07	-	-
Odpady wielkogabarytowe	16,58	26,24	46,13
pozostałe	19,04	24,08	-
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	-	-	100,76
Ogółem zebranych odpadów w ciągu roku	1 469,07	1 224,05	966,55

Źródło: Dane GUS, rok 2018 i 2019, dane z Urzędu Gminy za rok 2020r.

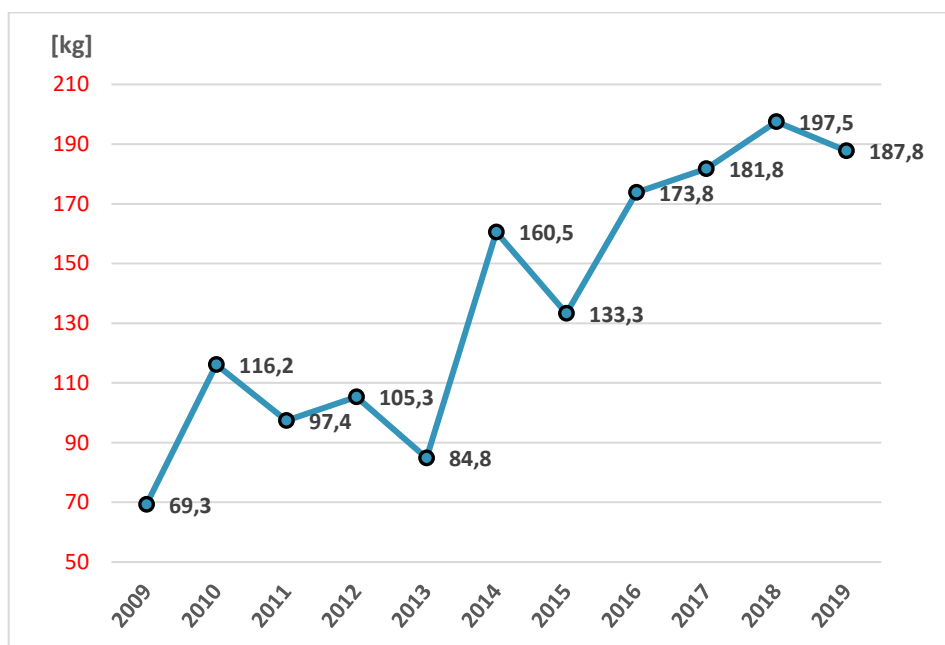
„-” – brak danych

Analiza danych o odpadach zebranych z obszaru Gminy Jasieniec wskazują, że wciąż jest duża przewaga odpadów zmieszanych (niesegregowanych) nad zebranymi selektywnie. W 2018 roku na 1 469,07 Mg zebranych odpadów, tylko 406,11 Mg było zebranych selektywnie, czyli około 27,6 %. Powstawanie odpadów zmieszanych w gospodarstwach domowych znacząco przewyższa ilość odebraną z innych źródeł (usługi komunalne, handlu, małego biznesu, biur i instytucji). W 2018 roku ilość odpadów zmieszanych odebranych z gospodarstw domowych wyniosła 1 020,72 Mg, a z innych źródeł 42,24 Mg. W roku 2019 sytuacja gospodarki odpadami utrzymywała się na podobnym poziomie, jednakże stosunek ilości odpadów zmieszanych do zebranych selektywnie się zmniejszył. Łącznie zebranych odpadów komunalnych było mniej niż w roku ubiegłym- 1 224,05 Mg. Ilość zebranych odpadów w sposób selektywny wyniósł 216,19 Mg, czyli 17,7% ogólnej ilości zebranych odpadów. Stosunek wytwarzanych odpadów zmieszanych w 2019 roku również pokazują dużą przewagę odpadów z gospodarstw domowych 955,40 Mg, nad innymi źródłami 52,46 Mg. W roku 2020 zebrano 966,55 Mg odpadów, w tym 280,19 Mg zebranych selektywnie, czyli prawie 29,0% ogólnej ilości zebranych odpadów.

Znacząco zmniejszyła się ogólna ilość wszystkich wytworzonych odpadów w stosunku do lat poprzednich. Udział odpadów zmieszanych dalej jest na wysokim poziomie w ogólnej liczbie zabranych odpadów, jednakże jest ich o 31,9 % mniej niż w roku poprzednim. Zgodnie z danymi Urzędu Gminy, w roku 2020 osiągnięty poziom recyklingu wynosił 60,58 %. Poniżej (Wykres 5.) przedstawiono średnie ilości odpadów wytworzonych na 1-ego mieszkańca, w ostatnim dziesięcioleciu. Wyraźny jest znaczący wzrost odpadów, który powinien być równoważony działaniami prowadzącymi do zwiększenia udziału odpadów zebranych w sposób selektywny. Ponadto na stronie internetowej Gminy Jasieniec dostępne są wszelkie informacje dotyczące prawidłowej segregacji odpadów.

Wykres 8. Wykres 5. Masa wytworzonych odpadów na 1 mieszkańca w latach 2009-2019.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy zgodnie z danymi GUS z 2019 roku występują 3 dzikie wysypiska śmieci, miejsca nieprzeznaczone do składowania odpadów, na których porzucane są odpady komunalne. Łączna powierzchnia dzikich wysypisk to 3 000 m².

Gmina Jasieniec posiada *Program usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2013-2032*. Zgodnie z informacjami zawartymi w Programie w całej Gminie zinwentaryzowano 3 634 950 kg wyrobów azbestowych. Harmonogram usuwania azbestu podzielony został na 2 etapy, tj. I etap na lata 2014-2022 (zakłada się usunięcie około 40 % zinwentaryzowanych wyrobów w 2013 roku) oraz II etap na lata 2023-2032 (zakłada się usunięcie około 60 % zinwentaryzowanych wyrobów w 2013 roku). Gmina na bieżąco prowadzi nabór wniosków od mieszkańców o dofinansowanie do usuwania wyrobów azbestowych. W latach 2017-2019 łącznie usunięto 67,42 Mg (67 420 kg) wyrobów azbestowych. Kwota dofinansowania wyniosła 23 406,00 zł. W roku 2018 nie wpłynęły do Urzędu Gminy wnioski o dofinansowanie do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Postępująca degradacja środowiska naturalnego wymusza konieczność pozyskiwania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych. Obecnie na terenie Gminy instalacje OZE wykorzystywane są w niewielkim stopniu. Na obszarze Gminy Jasieniec nie ma scentralizowanych źródeł ciepła oraz sieci ciepłowniczych zaopatrujących gospodarstwa domowe i instytucje. Gmina charakteryzuje się budownictwem jednorodzinny z indywidualnymi źródłami ciepła. Podjęto się realizacji projektu Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza – MIWOP Mazowsze 2020, którego celem jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego. W ramach działań przeprowadzono inwentaryzację indywidualnych źródeł ciepła we wszystkich budynkach na terenie Gminy, w celu zweryfikowania ilości instalacji grzewczych niespełniających wymogów uchwały antysmogowej. Następnie Gmina będzie starała się o fundusze dla mieszkańców do wymiany kotłów bezklasowych na te zgodne z standardami ecodesign lub klasy 5.

Pierwsze ślady osadnictwa na tym terenie datowane są na schyłek epoki brązu (800-500 lat p.n.e.), a ich ślady znaleziono w dzisiejszej wsi Gośniewice nad rzeką Kraską. Nazwa wsi Jasieniec jest typową nazwą florystyczną i pochodzi od drzew - jesionów porastających te rejony. Powstanie parafii Jasieniec datuje się na wiek XIII (ok. roku 1208), natomiast pierwsze wzmianki o wsi Jasieniec zanotowano w roku 1239. W XVI w. do parafii Jasieniec należało już 19 wsi szlachty folwarcznej i 8 wsi szlachty zagrodowej. Zamieszkiwały tu rody m.in. Jasieńczyków, Łychowskich (herbu Jasieńczyk), Fałęckich, od których nazwisk zostały utworzone nazwy istniejących wsi. Sam Jasieniec miał wielu właścicieli, jednak najdonośniej w jego historii zapisali się książę Jan Tadeusz Lubomirski i Antoni Dall Trozzo, którzy zdecydowali o budowie w Jasieńcu cukrowni „Czersk”. W roku 1867 zaczęła działać Spółka Akcyjna, dając małym chłopom możliwość zatrudnienia i osiedlenia na przysiółku Jasieńca. Inwestycja przyczyniła się do zmiany szlaków komunikacyjnych w okolicy – łącząc większe majątki traktem grójecko – wareckim oraz do budowy kolejki wąskotorowej w 1920 r. W tym czasie Jasieniec rozrósł się, wzrosła zamożność mieszkańców, nastąpiła urbanizacja wioski i jej kulturalny rozwój – była tu straż ogniowa, świetlica, szkoła dla dzieci pracowników, szpital dla ubogich. Niestety zakład upadł już w 1927 roku zmuszając wielu pracowników do zarobkowej emigracji do niedalekiej Warszawy.

Pałace lub dwory wraz z zespołami parkowymi wybudowano w miejscowościach: Boglewice, Jasieniec, Kurczowa Wieś, Łychowska Wola, Rytomoczydła, Turowice, Warpęsy, Wola Boglewska. Tereny Gminy Jasieniec mają też swoją kartę w kronice walk narodowowyzwoleńczych. 18 maja 1863 roku w miejscowości Gołębiów została stoczona jedna z bitew powstania styczniowego. Region grójecki, którego gmina Jasieniec jest częścią, nazywany bywa „największym sadem Europy”. Tradycje sadownicze sięgają tu co najmniej XVI wieku, tj. okresu panowania Zygmunta Starego i królowej Bony Sforzy, która w 1545 roku otrzymała duże połacie ziemi na tym terenie. Dzięki jej staraniom w powiecie grójeckim było wówczas kilkakrotnie więcej sadów dworskich niż w powiatach ościennych. Od tego czasu sadownictwo bardzo pręźnie się rozwijało. W XIX stuleciu duże zasługi w promowaniu jabłek spod Grójca odegrali duchowni, którzy w swoich dobrach zajmowali się uprawą jabłoni i propagowaniem wiedzy sadowniczej. W 1918 roku powstała na tym terenie pierwsza w Polsce przechowalnia

owoców umożliwiającą sprzedaż jabłek także w miesiącach zimowych. Dynamiczny rozwój sadownictwa wkroczył na te tereny wraz z mechanizacją rolnictwa po II Wojnie Światowej. W wyniku reformy podziału administracyjnego kraju w 1975 roku Jasieniec znalazł się w nowo utworzonym województwie radomskim, jako ośrodek gminy.

Dziedzictwo kulturowe Gminy Jasieniec obejmuje przede wszystkim obiekty zabytkowe w kontekście uwarunkowań przestrzennych gminy- jako pojedyncze obiekty oraz jako integralne części krajobrazu wraz z ukształtowaniem przyrodniczym terenu. Kształtowanie lokalnej tożsamości i wzmocnienie identyfikacji mieszkańców z gminą ma znaczący wpływ na kierunek rozwoju Gminy w obszarach społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Zgodnie z Programem opieki nad zabytkami Gminy Jasieniec na lata 2017-2020 znajdują się ogółem 58 obiektów, wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków, wśród nich dwory i parki poddworskie, kościoły wraz z otoczeniem, kapliczki przydrożne i cmentarze. 21 obiektów wpisanych jest do Rejestru Zabytków Województwa Mazowieckiego. W Gminie znajduje się również 60 zabytków archeologicznych, będących przeważnie śladami osadnictwa i cmentarzysk. Program zawiera również charakterystykę stanu zachowania dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, określa cele i kierunki działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Gmina realizuje na bieżąco zadania w celu ochrony dziedzictwa kulturowego, przyczyniając się do zachowania go dla przyszłych pokoleń. Najważniejsze obiekty zabytkowe znajdują się w rejestrze zabytków nieruchomych Narodowego Instytutu Dziedzictwa na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Tabela 13. Rejestr zabytków nieruchomych na obszarze Gminy Jasieniec.

Miejscowość	Zestawienie zabytków nieruchomych
Boglewice	- kościół par. pw. Przemienienia Pańskiego, 1900-1908, nr rej.: 286/A z 4.03.1985 - cmentarz rzym.-kat., 2 poł. XIX, nr rej.: 476/A z 5.11.1991 - zespół pałacowy, 2 poł. XIX, nr rej.: 31/A z 25.04.1980 i z 26.02.2014: pałac, nr rej.: 1165/A/75 z 22.05.1975, park
Gołębiów	kaplica, 2 poł. XIX, nr rej.: 2/A z 14.02.1977
Jasieniec	- kościół par. p. w. św. Rocha, nr rej.: 351/A/62 z 2.02.1962 oraz 73/A z 9.03.1981 - pałac, poł. XIX, nr rej.: 1169/A z 22.05.1975 oraz 97/A z 18.03.1981
Jasieniec –Czersk	park, nr rej.: 12/A z 15.12.1978 i z 10.11.2015
Kurczowa Wieś	zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 544/A/95 z 6.05.1995: dwór, park, folwark
Łychowska Wola	zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 4/A z 15.12.1978: dwór, park
Rytomoczydła	zespół dworski, 1 poł. XIX, nr rej.: 481/62 z 23.03.1962, 14/A/78 z 15.12.1978 i z 4.03.1997: dwór, park
Turowice	zespół dworski, XIX, nr rej.: 705/A/62 z 3.05.1962 oraz 11/A z 15.12.1978: dwór, park
Warpęsy	zespół pałacowy, poł. XIX, nr rej.: 272/A z 7.06.1984: pałac, park
Wola Boglewska	zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: 1175/A/75 z 22.05.1975 oraz 208/A z 14.04.1983: dwór, park

Źródło; Narodowy Instytut Dziedzictwa, stan na 30 września 2020r.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego uchwalone przez Radę Gminy Jasieniec dla miejscowości Jasieniec, Olszany oraz części sołectwa Warpęsy, ustalają ochronę konserwatorską dla obiektów zabytkowych znajdujących się w obszarze ich opracowania. Dla ich właścicieli oznacza to ograniczenia dotyczące realizacji niektórych prac budowlanych przy tych zabytkach, a także konieczność ubiegania się o opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie prowadzonych przy nich remontów.

Rejon Jasieńca słynie z sadownictwa, a produkcja owoców jest jednym z elementów kulturotwórczych tego regionu, z pewnością jest też więc jego dziedzictwem. Historia sadownictwa w regionie grójeckim jest dawna – sięga połowy XVI wieku i czasów królowej Bony. W tym czasie istniały tu sady dworskie i chłopskie. Na przełomie XIX i XX wieku zakładano sady handlowe i zaczęto sadzić drzewa owocowe na polach, aby zwiększyć plony. Przed I wojną światową szerzono wiedzę sadowniczą – właścianom pomagali tzw. ogrodnicy objazdowi lub instruktorzy. W tym też czasie zaczęły powstawać kółka rolnicze organizujące kursy, prenumerowano prasę fachową, sprowadzano środki ochrony roślin. Do tej pory funkcjonują lub powstają nowe organizacje, stowarzyszenia związane z sadownictwem. Tradycje sadownicze są kontynuowane w całym regionie, który nazywany jest „największym sadem Europy” lub „krajną kwitnących jabłoni i wiśni”.

Działalność kulturotwórczą na terenie gminy Jasieniec realizują szkoły i przedszkole, świetlica wiejska w Jasieńcu, Koło Seniorów „Złota Jesień” oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Jasieńcu. Jednostki te prowadzą działalność edukacyjną i kulturalną. Organizowane są często koncerty, teatry, lekcje biblioteczne, wystawy tematyczne, spotkania autorskie, warsztaty rękodzieła, konkursy i inne imprezy kulturalno-oświatowe, uroczystości patriotyczne.

Tradycje kościelne kultywowane są przez kościoły parafialne oraz mieszkańców poszczególnych parafii. Obrzędowość kościelna to nie tylko uczestnictwo w świętach roku liturgicznego, ale i dbałość miejsca kultu: kościoły, kapliczki i krzyże przydrożne oraz nagrobki na cmentarzach. Z obrządkami kościelnymi wiążą się uroczystości patriotyczne, które zwykle posiadają oprawę religijno-patriotyczną.

Mimo braku gminnej jednostki kultury na terenie gminy organizowane są z powodzeniem imprezy cykliczne, tj.:

- letni piknik rodzinny „Spotkajmy się nad stawami w Jasieńcu”,
- Gminne Spotkanie Świąteczne „Hej, kolędo leć ...”,
- Koncert Pieśni Sakralnej „W hołdzie Janowi Pawłowi II”,
- uroczyste obchody Święta Niepodległości i bitwy pod Gołębiewem,
- Gminne Mistrzostwa w Warcabach Klasycznych i Szachach,
- Jasienieckie Biegi Uliczne – tematyczne rajdy piesze i rowerowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Mieszkańcy Gminy Jasieniec mają również możliwość korzystania z imprez rodzinnych i okolicznościowych o zasięgu lokalnym i regionalnym.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

Całkowita powierzchnia Gminy Jasieniec wynosi 10 824 ha. W strukturze użytkowania Gminy dominują użytki rolne zajmując około 82% ogólnej powierzchni. Dominującą specjalizacją są uprawy polowe 41,8% powierzchni Gminy, duży udział jest również zaobserwowany w sadownictwie 25% ogólnej powierzchni. Lesistość Gminy jest na niskim poziomie, zgodnie z danymi Urzędu Gminy, lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują 11,3% powierzchni, w tym 18 ha stanowią grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych. W wielu miejscowościach Gminy Jasieniec zabudowa jest silnie rozproszona. We wsiach przeważa zabudowa jednorodzinna i zagrodowa spełniająca funkcje mieszkalne, gospodarcze i produkcyjne. Tereny zajęte przez zabudowania wynoszą 7 ha, tereny ciągów komunikacyjnych 211 ha. Obszary skategoryzowane jako grunty pod wodami (powierzchniowymi płynącymi i powierzchniowymi stojącymi) zajmują 0,16% powierzchni Gminy.

Na obszarze gminy przeważa zabudowa rozproszona, tylko niektóre wsie odznaczają się większym jej skupieniem (Jasieniec i Boglewice). Punktem centralnym miejscowości Jasieniec jest obszar położony wzdłuż ul. Wareckiej pomiędzy ul. Czerską, a Kasztanową, na terenie którego znajduje się budynek Urzędu Gminy, kościół, budynek Banku Spółdzielczego, większość punktów handlowo usługowych oraz plac targowy. Pozostałe miejscowości gminy Jasieniec nie posiadają wyodrębnionego punktu centralnego. W wielu wsiach zabudowa jest bardziej rozproszona – wśród sadów i pól uprawnych pojedyncze zagrody z prowadzącą do nich drogą polną. W miejscowościach przeważa zabudowa jednorodzinna oraz zabudowania rolnicze, zagrodowe – funkcja mieszkalno-gospodarcza, produkcyjna – należąca do prywatnych właścicieli. Uzupełniają ją budynki użyteczności publicznej, niewielkie zakłady oraz zabytkowe obiekty XIX wiecznych dworów.

Tabela 14. Struktura użytkowania terenu w Gminie Jasieniec.

Wyszczególnienie	Powierzchnia
Powierzchnia ogólna	10 824 ha
Użytki rolne, w tym:	
grunty orne	4 528 ha
sady	2 702 ha
łąki trwałe	689 ha
pastwiska trwałe	592 ha
grunty rolne zabudowane	310 ha
grunty pod stawami	3 ha
grunty pod rowami	50 ha
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, w tym:	
las	1 150 ha
grunty zadrzewione i zakrzewione	56 ha
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	18 ha
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	
tereny mieszkaniowe	4 ha
inne tereny zabudowane	3 ha

tereny komunikacyjne - drogi	211 ha
Grunty pod wodami, w tym:	
powierzchniowymi płynącymi	14 ha
powierzchniowymi stojącymi	4 ha
Nieużytki	72 ha
Tereny różne	13 ha

W celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym określenia lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Wójt Gminy Jasieniec sporządza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Nie jest to akt prawa miejscowego, tylko opracowanie kierunkowe, stanowiący wyraz polityki przestrzennej władz samorządowych gminy.

Dnia 30 stycznia 2020 roku Rada Gminy Jasieniec przyjęła uchwałą Nr I.8.2020- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasieniec. Przyjmuje podstawowe cele zagospodarowania przestrzennego wynikające ze stanu obecnego oraz z uwarunkowań rozwoju gminy.

- „Uwarunkowania rozwoju” - plansza w skali 1: 10 000,
- „Kierunki rozwoju” - plansza w skali 1:10 000,
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasieniec” - część tekstowa zawierająca: I. Kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego, II. Uwarunkowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Na rysunku Studium wskazano obszary zabudowane mieszkaniowe, usługowe i gospodarcze, tereny zabudowy rozproszonej oraz obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniowo-usługową, usługową, gospodarczą oraz rekreacyjną. Dokument ten wyznacza także obszary przeznaczone do uporządkowania istniejącego zagospodarowania i uzupełnienia zabudowy, obszary lasów, cmentarze, tereny parków chronione jako zabytki przyrody oraz obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym obszary użytków zielonych wyłączonych z zabudowy. Przemysłana polityka przestrzenna wpłynie pozytywnie na aspekt rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Jasieniec, równocześnie prowadząc do lepszego zorganizowania i wydzielenia stref życia społecznego i gospodarczego.

W celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy sporządza się miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zwane „planami miejscowymi”. Plany miejscowe porządkują przestrzeń w gminie oraz stanowią podstawę zrównoważonego i przemyślanego planowania przestrzennego. Należy zaznaczyć, iż dokumenty te stanowią akty prawa miejscowego.

Powierzchnia Gminy pokryta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego to około 8,7%. W jej granicach administracyjnych obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 15. Obowiązujące MPZP w Gminie Jasieniec.

Lp.	Nazwa planu	Data podjęcia uchwały przez Radę Gminy Jasieniec	Pole powierzchni objęte planem miejscowym [ha]
		Nr uchwały	
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części działki nr geod. 128/35 we wsi Jasieniec gm. Jasieniec	01.10.2001 XIX/43/01	9,48
2.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego działki nr 128/26 i terenów przyległych w Jasieńcu	27.05.2005 XXXV/13/05	4,67
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze sołectwa Jasieniec i części sołectwa Warpęsy w gminie Jasieniec	13.02.2006 XLIII/56/2006	490,84
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na obszarze działek 114/2, 114/11, 128/33, 358/3, 128/36, 362, 128/37, 358/4, 36, 37, 91/2 oraz działek 88, 90, 92/3, 92/4, 92/5 w Jasieńcu i nr 89 w Warpęsach	13.09.2012 VIII.38.2012	26,41
5.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Olszany	26.06.2013 V.21.2013	406,48
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Jasieniec i części sołectwa Warpęsy w Gminie Jasieniec, dla niektórych ustaleń części tekstowej planu	29.12.2016 XI.61.2016	-
7.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Olszany na obszarze działek nr 24/5, 24/6, 24/7 o 160	21.02.2019 III.11.2019	1,64

Jak wynika z powyższych danych, Gmina posiada 7 obowiązujących planów miejscowych, obejmujących swym obszarem w całości obręby geodezyjne Olszany, Jasieniec I i Jasieniec 2 oraz w niewielkiej części północną część obrębu geodezyjnego Warpęsy. Jeden z obowiązujących planów sporządzany był na podstawie nieobowiązującej już ustawy z dnia 07 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (wraz z aktem wykonawczym), pozostałe zaś na podstawie aktualnej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Gospodarka i rynek pracy

Gmina Jasieniec charakteryzuje się rolniczo-przemysłowym profilem gospodarczym. W 2019 w Gminie zarejestrowanych było 265 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2017. Najwięcej w sekcji G - 102 podmioty, następnie w Sekcji F - 34 podmioty oraz Sekcja H - 24 podmioty. Zarejestrowanych jako osoby prawne oraz jednostki niemające osobowości prawnej było 90. Najwięcej również w Sekcji G - 17 podmiotów, następnymi w kolej z najwyższymi wskaźnikami są Sekcja S, T - 16 podmiotów oraz Sekcja C - 10 podmiotów. Linia trendu dla nowopowstających przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Bliska odległość Gminy Jasieniec od stolicy, położenie w bezpośrednim sąsiedztwie trasy S7 (łączącej północ i południe kraju) oraz drogi krajowej nr 50 (ze wschodu na zachód) sprzyja powstawaniu firm związanych z handlem (import-eksport), przeładunek, magazynowanie. Ponadto sadowniczy charakter Gminy stanowi doskonałą podstawę dla powstawania przedsiębiorstw branży rolno-spożywczej oraz przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 16. Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do rejestru REGON w Gminie Jasieniec w 2019 r.

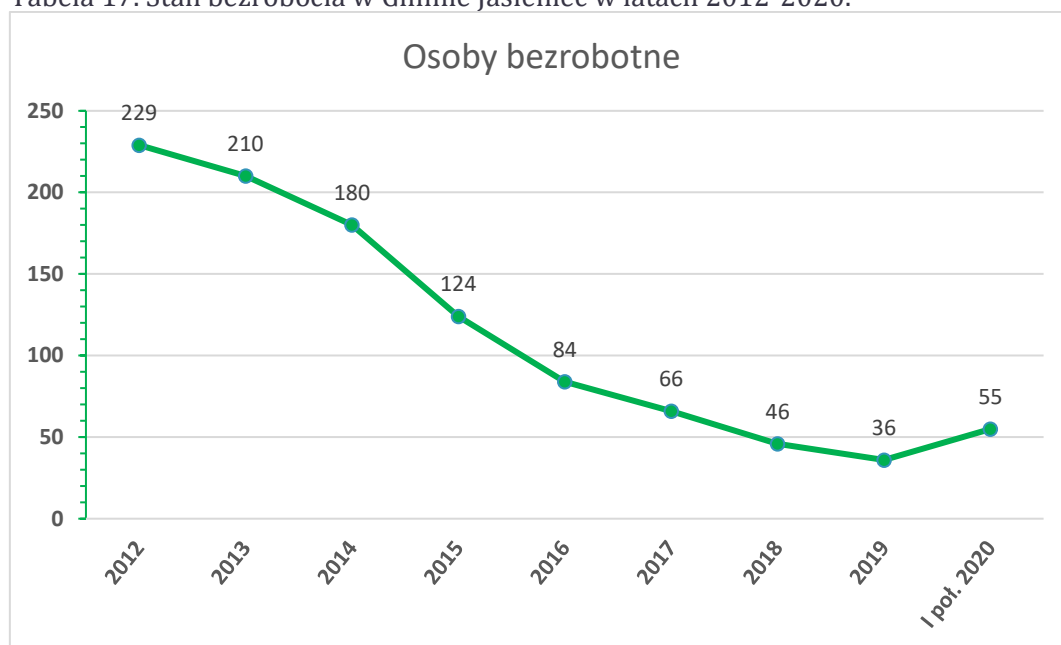
Nazwa sekcji wg PKD	Osoby fizyczne	Osoby prawne i jednostki bez osobowości prawnej
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	4	1
B. Górnictwo i wydobywanie	1	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	20	10
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	-	-
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	4
F. Budownictwo	34	4
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	102	17
H. Transport, gospodarka magazynowa	24	4
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	1
J. Informacja i komunikacja	6	-
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	3
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	-	3
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22	5
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	-
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-	6
P. Edukacja	6	9
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9	4
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	2
S. Pozostała działalność usługowa i T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	10	16

U. Organizacje i zespoły eksterytorialne

Analizując ostatnie lata, liczba osób bezrobotnych corocznie spada, co jednoznacznie świadczy o prawidłowym rozwoju gospodarczym Gminy. Dane przedstawiają liczbę osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grójcu na koniec każdego roku w latach 2012-2019 oraz do czerwca 2020 roku. Trend spadku bezrobocia w latach 2012-2019 odnotowany jest również w całym powiecie. Wśród osób pozostających bez pracy w poszczególnych latach przeważają kobiety oraz osoby do 30 roku życia. W I połowie 2020 roku odnotowano niewielki wzrost liczby bezrobotnych, który może mieć związek z sytuacją epidemiologiczną w kraju i trudnym okresem na rynku pracy zarówno dla przedsiębiorców, jak i pracowników. Urzędy pracy realizują programy aktywizacji bezrobotnych, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, które podzielone są na dwa filary tj. I. dla osób do 30 roku życia oraz II. dla osób 30 lat i więcej.

Tabela 17. Stan bezrobocia w Gminie Jasieniec w latach 2012-2020.

Źródło; Dane z PUP w Grójcu.

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu stan bezrobocia w powiecie grójeckim w miesiącu sierpień 2020 roku wyglądał następująco, Tabela poniżej

Tabela 18. Stan bezrobocia w powiecie grójeckim.

	<u>Belsk</u>	<u>Błędów</u>	<u>Chynów</u>	<u>Goszczyn</u>	<u>Grójec</u>	<u>Jasieniec</u>	<u>Mogielnica</u>	<u>N. Miasto</u>	<u>Pniewy</u>	<u>Warka</u>	<u>Razem</u>
BEZROBOTNI OGÓŁEM	47	71	123	28	395	61	108	106	65	285	1289
Zmiany w poziomie bezrobocia:											
- stan na koniec poprzedniego m-ca	49	73	117	26	412	57	120	113	63	296	1326
- bezrobotni zarejestrowani w m-cu	9	4	16	4	47	13	6	12	6	24	141

- bezrobotni wyrejestrowani w m-cu	11	6	10	2	64	9	18	19	4	35	178
Przyrost (ubyttek) bezrobotnych w stosunku do poprzedniego m-ca	-2	-2	6	2	-17	4	-12	-7	2	-11	-37
% przyrostu (ubytku) bezrobotnych w stosunku do poprzedniego m-ca	-4,1%	-2,7%	5,1%	7,7%	-4,1%	7,0%	-10,0%	-6,2%	3,2%	-3,7%	-2,8%
STRUKTURA BEZROBOTNYCH:											
- kobiety	27	43	58	14	214	34	58	55	42	155	700
- mężczyźni	20	28	65	14	181	27	50	51	23	130	589
- z prawem do zasiłku	12	16	22	8	79	8	13	19	13	71	261
- bez kwalifikacji zawodowych	9	19	40	6	117	13	31	35	24	80	374
- bez doświadczenia zawodowego	9	14	32	9	82	18	33	25	17	62	301
- cudzoziemcy	0	2	1	1	4	1	0	0	0	3	12
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym:	38	57	100	20	300	51	83	85	51	216	1001
- osoby do 30 roku życia	18	30	46	6	101	28	36	31	27	84	407
- w tym osoby do 25 roku życia	9	17	24	2	55	18	21	15	13	44	218
- długotrwale bezrobotni	11	20	47	11	112	19	34	48	21	93	416
- powyżej 50 roku życia	11	15	30	8	106	11	23	32	15	70	321
- korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	3	2	5	2	8	0	1	3	1	10	35
- posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	8	15	24	5	94	13	34	20	16	55	284
- posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2
- niepełnosprawni	3	3	3	1	21	0	1	3	2	15	52
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W M-CU SPRAWOZDAWCZY M, W TYM	9	4	16	4	47	13	6	12	6	24	141
- po raz pierwszy	4	0	8	0	10	6	1	2	2	4	37
- po raz kolejny	5	4	8	4	37	7	5	10	4	20	104

Opieka zdrowotna i społeczna

Do zadań gminy w zakresie ochrony zdrowia publicznego, należy m.in. zabezpieczenie dostępności do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz stomatologii zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Mieszkańcy Gminy Jasieniec w zakresie opieki zdrowotnej mogą korzystać z usług świadczonych przez Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SDPZOZ) z siedzibą w Jasieńcu i filią w Gośniewicach.

Ośrodek Zdrowia w Jasieńcu dysponuje następującym personelem medycznym:

1. Lekarz POZ (specjalista chorób wewnętrznych i medycyny pracy),
2. Lekarz POZ (pediatra, specjalista medycyny rodzinnej),
3. Lekarz POZ – (specjalista medycyny rodzinnej),
4. Pielęgniarka w środowisku nauczania i wychowania,
5. Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna,
6. Położna środowiskowo-rodzinna,
7. Pielęgniarka w punkcie szczepień i gabinecie zabiegowym.

W Ośrodku Zdrowia w Jasieńcu mieści się gabinet lekarza POZ, gabinet zabiegowy z aparatem EKG, gabinet do USG, punkt szczepień, punkt pobrań krwi do analiz. GSPZOZ oferuje również bezpłatne konsultacje lekarza specjalisty neurologa (raz w miesiącu).

Filia w Gośniewicach dysponuje następującym personelem medycznym:

1. Lekarz POZ (specjalista chorób wewnętrznych i medycyny pracy),
2. Lekarz POZ (lekarz chorób wewnętrznych, specjalista medycyny rodzinnej),
3. Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna.

W budynku filii mieści się również: gabinet lekarza POZ, gabinet zabiegowy, punkt szczepień, punkt pobrań krwi do analizy. Ośrodek wyposażony jest również w aparat do EKG, spirometr i holter ciśnieniowy.

Publiczną infrastrukturę medyczną uzupełnia: gabinet stomatologiczny w Ośrodku Zdrowia w Jasieńcu. Na terenie gminy Jasieniec nie funkcjonuje żaden szpital ani oddział ratunkowy. Najbliższy szpital powiatowy znajduje się w Grójcu, który świadczy szerszy zakres usług medycznych w tym usług specjalistycznych. Z uwagi na fakt, iż obecne warunki lokalowe istniejących ośrodków zdrowia uniemożliwiają rozszerzenie zakresu usług medycznych, rozważana jest koncepcja budowy ośrodka zdrowia spełniającego standardy i wymogi stawiane tego typu obiektom.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Mieszkańcy Gminy mają możliwość skorzystania z pomocy świadczonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (dalej zwany GOPS). Osoby w trudnych sytuacjach życiowych, nie mające możliwości poradzenia sobie, wykorzystując wyłącznie własne środki, możliwości i

uprawnienia mogą zwrócić się do GOPS w celu otrzymania wsparcia. Świadczenia oferowane przez GOPS to:

- pomoc społeczna w rozwiązywaniu trudnych sytuacji rodzinnych,
- pieniężne (zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy),
- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędna odzież.

W Gminie Jasieniec w 2019r. pomoc otrzymało 285 osób, jest to 5,3% wszystkich mieszkańców gminy. W porównaniu do zeszłego roku łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 40 osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność, bezrobocie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieńcu realizuje 4 przyjęte uchwałami programy:

- Gminny Programu Wspierania Rodziny w Gminie Jasieniec na lata 2019-2021 przyjęty uchwałą nr III.7.2019 Rady Gminy Jasieniec z dnia 21.02.2019r.
- Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jasieniec na lata 2017-2020 przyjęty uchwałą nr II.8.2017 Rady Gminy Jasieniec z dnia 23 lutego 2017r.;
- Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Jasieniec na lata 2017-2020 przyjęty uchwałą nr II.9.2017 Rady Gminy Jasieniec z dnia 23 lutego 2017r.;
- Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Jasieniec na 2019 r. przyjęty uchwałą nr III.6.2019 Rady Gminy Jasieniec z dnia 21.02.2019r.

Gminny Program wspierania Rodziny ukierunkowany jest przede wszystkim na problemy rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych tj.: rodzin wielodzietnych i niepełnych, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci w wieku szkolnym, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka np. dzieci chore, niepełnosprawne, z zaburzeniami zachowania, rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach, rodzin dotkniętych przemocą, oraz rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Działania w ramach programu prowadzone były w oparciu o diagnozę skali problemów, z którymi borykają się rodziny mieszkające na terenie gminy Jasieniec i we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Program był realizowany na wielu płaszczyznach.

Gmina Jasieniec w 2019r. w ramach zabezpieczenia potrzeb bytowych dziecka i rodziny przeprowadziła szereg działań. Świadczeniami z pomocy społecznej objęto 109 rodzin w których mieszkało 285 osób, spośród 136 rodzin pomocą objęto 42 rodziny wielodzietne oraz 7 rodzin niepełnych. W okresie od 01.01.2019 – 31.12.2019 w GOPS realizowany był rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” w ramach którego pomocą objęto 64 dzieci w 34 rodzinach. Rodziny korzystały również z zasiłków celowych przeznaczonych na zakup żywności, odzieży, środków czystości, oraz zasiłków okresowych. Realizował również zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Pomocą objęto 1145 dzieci w 690 rodzinach, na łączną kwotę 5 423 845 zł., w postaci świadczeń rodzinnych objęto 519 dzieci w 349 rodzinach, na kwotę 1 698 143 zł. Pomocą w postaci świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto 31 dzieci w 24 rodzinach, a łączna kwota wypłaconych świadczeń to 133 690 zł.

W 2019 r. GOPS realizował nowe zadanie: pn. Dobry Start. Pomocą objęto 787 dzieci w 525 rodzinach na łączną kwotę 236 100 zł., wydano 125 Kart Dużej Rodziny, a pracą socjalną objęto 59 rodzin, w których żyje 171 osób. Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi zostały objęte pomocą finansową, rzeczową a także pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych. W ramach pracy socjalnej: przygotowywano pisma urzędowe do określonych instytucji, nawiązywano kontakty z pracownikami innych instytucji społecznych czy poradni specjalistycznych, motywowano do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej, a nawet regularnego przyjmowania zaleconych leków, prowadzono indywidualne konsultacje i porady, organizowano wsparcie materialne, sporządzano opinie o rodzinie i jej członkach na wnioski sądu, współpracowano z kuratorami sądowymi i społecznymi oraz z zespołem interdyscyplinarnym, podnoszono umiejętności opiekuńczo – wychowawcze oraz budowano autorytet rodziców, odbudowywano zdrowe postawy psychospołeczne.

W pozostałych 3 gminnych programach profilaktycznych realizowanych w 2019 r. wyznaczono oraz zrealizowano poniżej wymienione zadania:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i gdzie występuje przemoc w rodzinach;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnienia i przemocy pomocy psychologicznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności wśród dzieci i młodzieży;
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych było realizowane poprzez: udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego dla osób z problemem alkoholowym. Zastosowano rozmowy wspierające, prace socjalną przeszkolonych pracowników socjalnych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi. Motywowano osoby uzależnione i współuzależnione do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego, stosując rozmowy motywujące do leczenia, często spotkania wyjazdowe były ze wsparciem dzielnicowym, który również samodzielnie stosuje rozmowy informacyjne i dyscyplinujące ze

wskazaniem form i możliwości pomocy sobie i rodzinie. Udzielano wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej. Poza tym wykładano materiały informacyjne, prezentowano godziny pracy specjalistów w poradni leczenia uzależnień w Grójcu, oraz Fundacji Terapeutów dla Rodziny, polecano kontakt z terapeutami z Tarczyna.

W zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacji w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wykorzystano warsztatowe zajęcia profilaktyczne z bloku uzależnienia, przemocy i agresji. Prowadzono działalność informacyjną o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy. Prowadzono edukację dzieci i młodzieży z wykorzystaniem zajęć profilaktycznych z bloku przeciwdziałania narkomanii, nikotynizmowi. Zwiększano przekonania normatywne ograniczające sięganie po alkohol, wzmacniano naturalne potrzeby zdrowego stylu życia i ograniczania szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych. Organizowano i finansowano zajęcia prowadzone na siłowni poprzez zatrudnienie trenera, organizowanie zajęć sportowych z Mistrzem Świata, zatrudnienie drugiego trenera. Finansowano działania muzyczne w orkiestrze dętej przez zatrudnienie kapelmistrza. Wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu zrealizowano poprzez dofinansowanie wyjazdu na obóz sportowy letni przez zwrot kosztów przejazdu, dofinansowywanie udziału w zawodach i mistrzostwach sportowych osób uczęszczających na zajęcia prowadzone na siłowni. Sfinansowano koszty opłat startowych na Mistrzostwa Polski w wyciskaniu sztangi leżąc.

Ośrodek Samopomocy

Na terenie gminy Jasieniec działa „Środowiskowy Dom Samopomocy” (ŚDS) w Łychowskiej Woli na podstawie uchwały Rady Powiatu Grójeckiego z dnia 24 września 2007 r. w sprawie powołania Środowiskowego Domu Samopomocy w Łychowskiej Woli. Przedmiotem działalności ŚDS jest świadczenie pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną poprzez reintegrację społeczną tych osób, przełamanie odosobnienia, niesienie pomocy w usamodzielnieniu się i nabyciu umiejętności samo opieki. Dom realizuje zadania, w szczególności w formie udzielania świadczeń w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zapewnienia oparcia i samopomocy poprzez:

- podtrzymywanie i rozwijanie u osób niepełnosprawnych intelektualnie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- podejmowanie działań w celu przygotowania takich osób do podjęcia pracy,
- działania wspierające, terapię zajęciową,
- poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne,
- rehabilitację ruchową według potrzeb,
- konsultacje lekarskie według potrzeb,
- rozwijanie zainteresowań sportowych, muzycznych, plastycznych, przyrodniczych,
- korzystanie z miejsc odpoczynku -placówek kulturalnych i rekreacyjnych, naukę korzystania z gier edukacyjnych/towarzyskich.

Na terenie gminy funkcjonują następujące stowarzyszenia i organizacje pozarządowe:

- Gminny Klub Sportowy KRASKA Jasieniec, powstały w 1952 roku, a w nim sekcja piłkarska i ciężarowa (podnoszenie ciężarów z sukcesami trenują również osoby niepełnosprawne);
- Uczniowski Klub Sportowy ISKRA w Zbroszy Dużej popularyzujący piłkę nożną;
- Stowarzyszenie „Szansa dla dziecka” działające od 2008 r. przy Publicznej Szkole Podstawowej im. J. Suskiego w Jasieńcu - jego celem jest promocja aktywności i innowacyjności szkoły, jej dorobku dydaktycznego, wychowawczego i kulturalnego, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z gminy Jasieniec, podnoszenie poziomu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, wzbogacanie wiedzy na temat tradycji kulturowych i zwyczajów polskich, podtrzymywanie tradycji szkoły;
- Stowarzyszenie „Gmina Jasieniec dla pokoleń” – grupa radnych, sołtysów i aktywnych mieszkańców połączonych ideą ochrony krajobrazu wiejskiego, ochrony środowiska i edukacji;
- Związek Sadowników RP O/Jasieniec – kultywujący tradycje sadownicze „krajny kwitnących jabłoni i wiśni”, organizujący konferencje, szkolenia i kursy dla rolników sadowników;
- Stowarzyszenie Plantatorów Truskawek O/ Jasieniec – kultywujące rodzime tradycje uprawy truskawki i owoców jagodowych;
- Stowarzyszenie „Powiatowy Klub Uśmiechniętego Seniora PoKUSa” przeciwdziałające wykluczeniu osób starszych, działające na rzecz rozwoju turystyki seniorów, poznawania piękna lokalnego krajobrazu, przyrody i zabytków oraz budowania świadomości lokalnej wśród młodszych mieszkańców;
- 44 Szczep Drużyn Harcerskich „Plankton” – szerzący idee harcerskie pośród dzieci i młodzieży w gminie, włączający się w organizację imprez kulturalnych, edukacyjnych i patriotycznych;
- szkolne kluby wolontariatu przy ZSP w Jasieńcu – ich członkowie aktywnie włączają się w życie gminy, szerzą ideę wolontariatu, organizują pomoc potrzebującym, angażują się w pomoc edukacyjną i oświatową dla dzieci i młodzieży (nauka jęz. angielskiego i niemieckiego), organizują koncerty, spotkania i kluby dyskusyjne;
- Klub Seniora „Złota Jesień” z Jasieńca angażujący osoby starsze i dzieci w działalność artystyczną (Artystyczne Centrum Integracji Lokalnej Społeczności „Do [ręko]dzieła!”), rekreacyjną, kulturalną;
- Koła Gospodyń Wiejskich w Gośniewicach i Boglewicach;
- Ochotnicze Straże Pożarne w Jasieńcu, Boglewicach, Zbroszy Dużej i Gośniewicach wraz z Gminną Orkiestrą Dętą OSP Jasieniec i Młodzieżową Drużyną Pożarniczą OSP Jasieniec, biorące udział w uroczystościach patriotycznych i związanych z kalendarzem liturgicznym w parafiach na terenie gminy, uczestniczące w pracach społecznych, organizujące i współpracujące przy organizacji imprez sportowych i kulturalnych dla mieszkańców.

W pobudzanie aktywności mieszkańców gminy Jasieniec włącza się aktywnie również Stowarzyszenie W.A.R.K.A. (Wizja, Aktywność, Rozrywka, Kultura, Alternatywa) z siedzibą w Warce, działające na terenie powiatu grójeckiego. Stowarzyszenie organizuje szkolenia dla społeczników, wspiera lokalne inicjatywy, organizuje konkursy grantowe, upowszechnia działalność społeczną oraz organizuje imprezy promujące powiat grójecki.

Edukacja i szkolnictwo

Na terenie gminy znajdują się 3 placówki oświatowe: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Juliana Suskiego w Jasieńcu, Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Czesława Sadłowskiego w Zbroszy Dużej oraz Przedszkole „Bajkowy Świat” w Jasieńcu. W roku szkolnym 2019/2020, zgodnie ze sprawozdaniami przygotowanymi przez szkoły oraz przedszkole, uczęszczało 737 uczniów.

W szkołach podstawowych dodatkowo znajdują się oddziały przedszkole zajmujące się w roku szkolnym 2019/2020, 52 dziećmi. W związku z reformą systemu oświaty z 2017r. i likwidacją gimnazjum rok szkolny 2018/2019 był ostatnim rokiem istnienia oddziałów gimnazjalnych. Do 3 klasy oddziału znajdującego się w PSP w Jasieńcu uczęszczało 73 uczniów. Poniżej wyszczególniono placówki oświatowe zarządzane przez władze Gminy Jasieniec.

Tabela 19. Placówki oświatowe w Gminie Jasieniec.

Nazwa placówki	Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym	Liczba dzieci w szkole podstawowej	Suma dzieci	Liczba przeliczeniowych etatów nauczycielskich	Liczba nauczycieli pracujących
Przedszkole „Bajkowy Świat” w Jasieńcu	150	n/d	150	9,64	11
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Ks. Czesława Sadłowskiego w Zbroszy Dużej	32	81	113	14,00	17
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Juliana Suskiego w Jasieńcu	20	454	474	49,50	52
Razem	202	535	737	73,14	80

Źródło: Sprawozdanie z działalności Publicznej Szkoły Podstawowej, im. Juliana Suskiego w Jasieńcu w roku szkolnym 2019/2020, Sprawozdanie z działalności Publicznej Szkoły Podstawowej im. Ks. Czesława Sadłowskiego w Zbroszy Dużej w roku szkolnym 2019/2020 oraz Sprawozdanie z pracy Przedszkola „Bajkowy Świat” w Jasieńcu w roku szkolnym 2019/2020.

W 2019 r. w placówkach oświatowych pracowało 80 nauczycieli, z czego 63,7% stanowili nauczyciele dyplomowani, 18,8% nauczyciele mianowani, 15,0% nauczyciele kontraktowi i 2,5% nauczyciele stażyści. Do awansu na stopień nauczyciela mianowanego przystąpiło 2 nauczycieli. W wyniku przeprowadzonych postępowań egzaminacyjnych otrzymali akty nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. Dodatkowo placówki zatrudniały 31 pracowników stanowiących grupę pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych. Zajmowali m.in. stanowiska: sekretarza szkoły, sprzątaczkę, woźnego, konserwatora, pomocy nauczyciela, kucharki, intendenta. Łączny wymiar etatów pracowników wyniósł 27,5. Baza dydaktyczna szkół i przedszkola jest różnicowana. Wszystkie szkoły posiadają pracownie przedmiotowe, realizują zajęcia w ramach kół zainteresowań, dodatkowych zajęć sportowych,

pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Jednym z elementów wskazujących na jakość edukacji w Gminie są wyniki egzaminów. W 2020 roku do egzaminów przystąpiło 69 uczniów.

Analiza wyników ósmoklasisty w Szkołach podstawowych w Gminie Jasieniec:

	Gmina Jasieniec	Powiat grójecki
Język polski	55	60
Matematyka	43	44
Język angielski	47	51

Źródło: Średnie wyniki gmin woj. mazowieckiego. Termin główny, arkusze standardowe- raport 29.10.2020r. Średnie wyniki powiatów woj. mazowieckiego. Arkusze standardowe- raport 28.07.2020.

Raporty z wynikami egzaminów wskazują, że uczniowie osiągnęli nieco niższy wynik niż średnia dla powiatu. Najlepszy wynik został uzyskany z części humanistycznej, zarówno na poziomie gminy, jak i w skali powiatu. Zgodnie z danymi Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej z 2019 roku, uczniowie w roku poprzednim uzyskali lepszy wynik w części humanistycznej (średni wynik procentowy- 62%) oraz z języka angielskiego (średni wynik procentowy- 52%), z kolei z części matematycznej wynik ten był niższy (średni wynik procentowy- 39%).

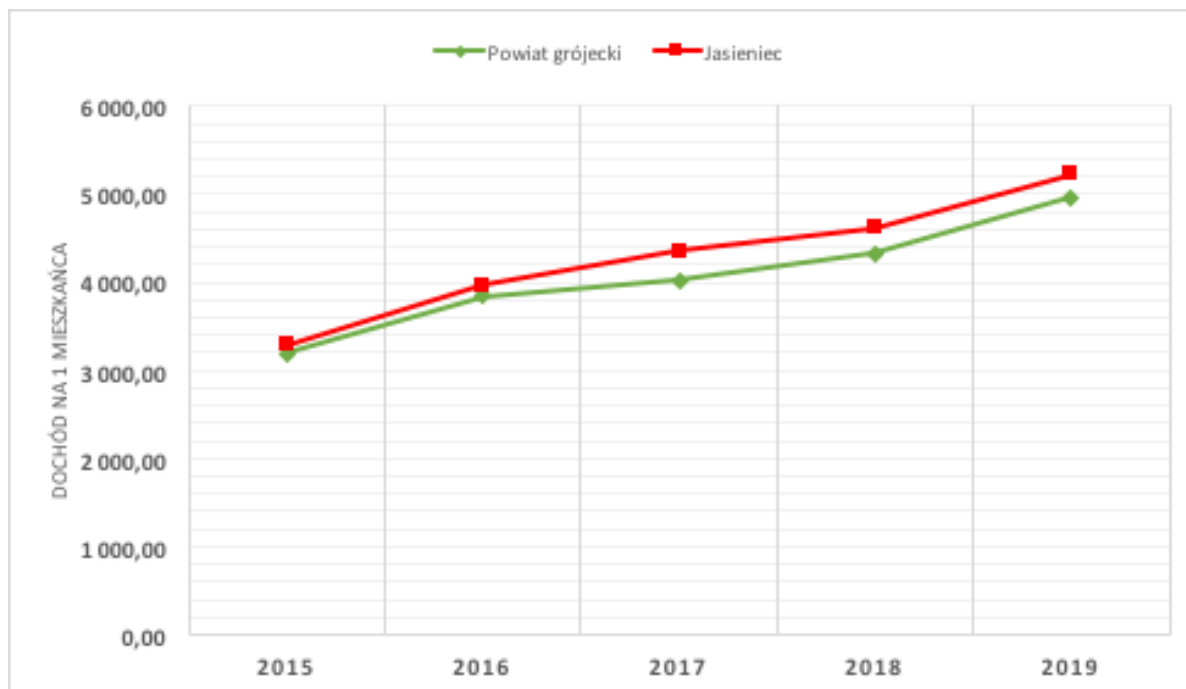
Na obszarze Gminy znajdują się również Zespół Szkół im. Wincentego Witosa w Jasieńcu, jest ona zarządzana przez Starostwo powiatowe. W szkole znajdują się oddział ogólnokształcący oraz technikum.

Finanse Gminy

W latach 2015-2019 dochody gminy Jasieniec corocznie zwiększały się z poziomu 17,7 mln zł w roku 2015 do 28,01 mln zł w roku 2019. Prezentując dochody na jednego mieszkańca przedstawiają się one od 3293,52 zł w 2015 roku do 5221,04 zł w 2019 roku. Gmina w kategorii dochodu ogółem na 1 mieszkańca prezentuje się powyżej średniej dla powiatu we wszystkich prezentowanych latach, co obrazuje poniższy wykres 9.

Wykres 9. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Jasieniec na tle powiatu grójeckiego.

Źródło: dane GUS

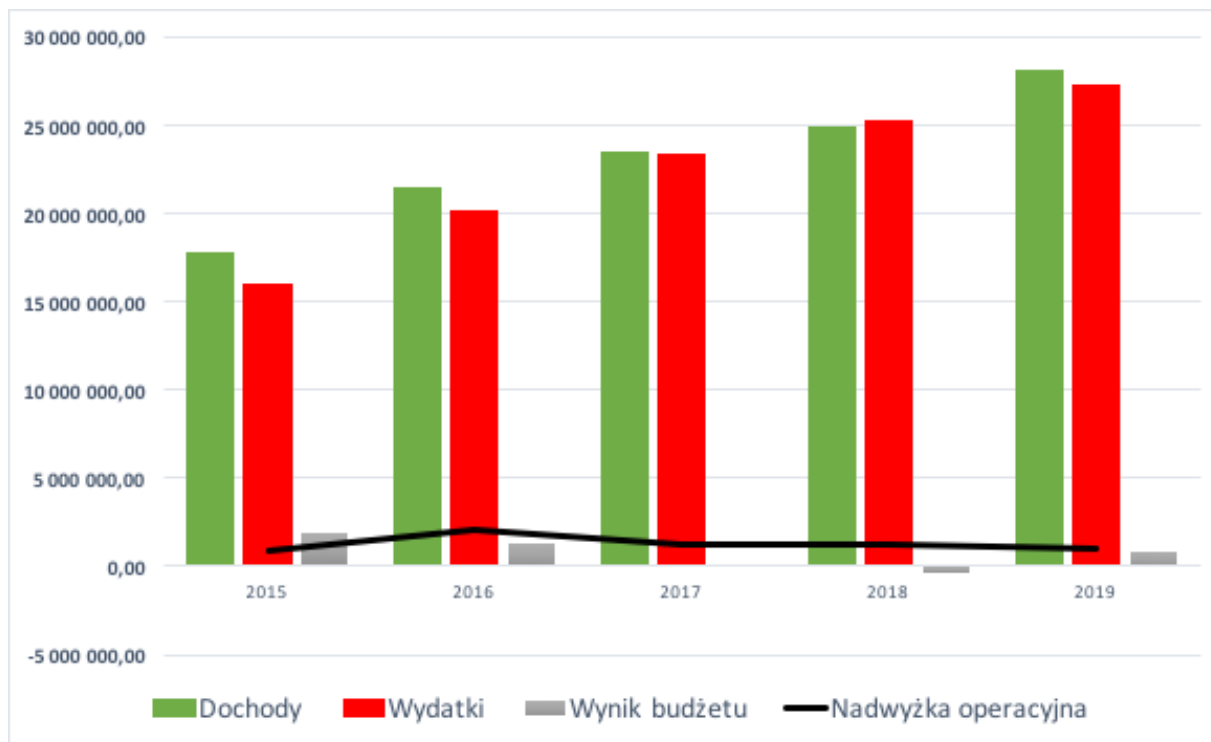
Największy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku wśród gmin powiatu grójeckiego osiągnęła gmina Pniewy (15431 zł). Gmina Jasieniec plasuje się na pozycji 6 z 9 gmin powiatu w omawianej kategorii.

Największym źródłem dochodu w roku 2019 była subwencja ogólna przyznana gminie, która stanowiła 36% udziału w dochodach bieżących – 9 661 309,00 zł. Drugim źródłem dochodów były dotacje celowe – 33% - 8 899 697,35 na zadania: z zakresu administracji rządowej, działania realizowane na podstawie porozumień oraz bieżące zadania gminy. Ostatnią grupą dochodów były dochody własne na poziomie 30% - 8 462 738,84 zł. Jednoprocentowy udział miały też dotacje celowe na realizowane projekty z udziałem środków unijnych.

Wydatki z budżetu gminy Jasieniec to w 94,3% kwestie budżetowe a 5,7% wydatki majątkowe. Najwięcej funduszy przeznaczonych zostało na dział Oświata i Wychowanie – 36%, drugą pozycją jest dział Rodzina – 29%.

Wykres 10. Wykonanie budżetu Gminy Jasieniec w latach 2015-2019.

Źródło: dane GUS

Wykres 10. powyżej, poza strukturą wydatków i dochodów ogółem prezentuje, także wynik budżetu, czyli różnicę pomiędzy dochodami, a wydatkami z budżetu gminy. W latach 2015- 2019 tylko raz, w 2018 roku, wynik budżetu był ujemny - wydatki ogółem o 413 000 zł przewyższyły dochody. Wynik budżetu w roku 2019 kształtował się na poziomie 777 000 zł.

Gmina Jasieniec co roku wykazuje nadwyżkę finansową który to wskaźnik jest różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi. Nadwyżka operacyjna to wskaźnik obrazujący sytuację finansową w samorządzie, zdolność do spłaty rat od zaciągniętych kredytów, pożyczek czy możliwości samodzielnego finansowania inwestycji. Czym wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego nowych przedsięwzięć majątkowych, zarówno bezpośrednio przeznaczając tą kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacając wcześniej zaciągnięte zobowiązania na cele inwestycyjne.

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów, gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować lokalny rozwój.

Tabela 20. Dochody podatkowe Gminy Jasieniec w latach 2015-2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
PIT	2 250 255,00 zł	2 509 445,00 zł	2 499 199,00 zł	3 087 160,00 zł	3 506 679,00 zł
CIT	17 689,16 zł	66 505,86 zł	91 424,67 zł	171 628,41 zł	110 785,24 zł
podatek rolny	920 448,00 zł	862 750,55 zł	796 623,21 zł	781 157,73 zł	820 853,17 zł
podatek leśny	49 520,80 zł	51 293,39 zł	49 629,31 zł	50 897,60 zł	49 944,00 zł
podatek od nieruchomości	1 306 965,96 zł	1 370 009,45 zł	1 413 327,35 zł	1 560 040,71 zł	1 644 209,37 zł
podatek od środków transportowych	377 856,77 zł	368 128,35 zł	384 094,02 zł	374 818,23 zł	399 312,56 zł
podatek od czynności cywilnoprawnych	81 665,61 zł	151 074,99 zł	204 607,27 zł	139 081,89 zł	212 207,13 zł
karta podatkowa	12 991,05 zł	2 955,60 zł	12 728,38 zł	2 623,69 zł	1 004,75 zł

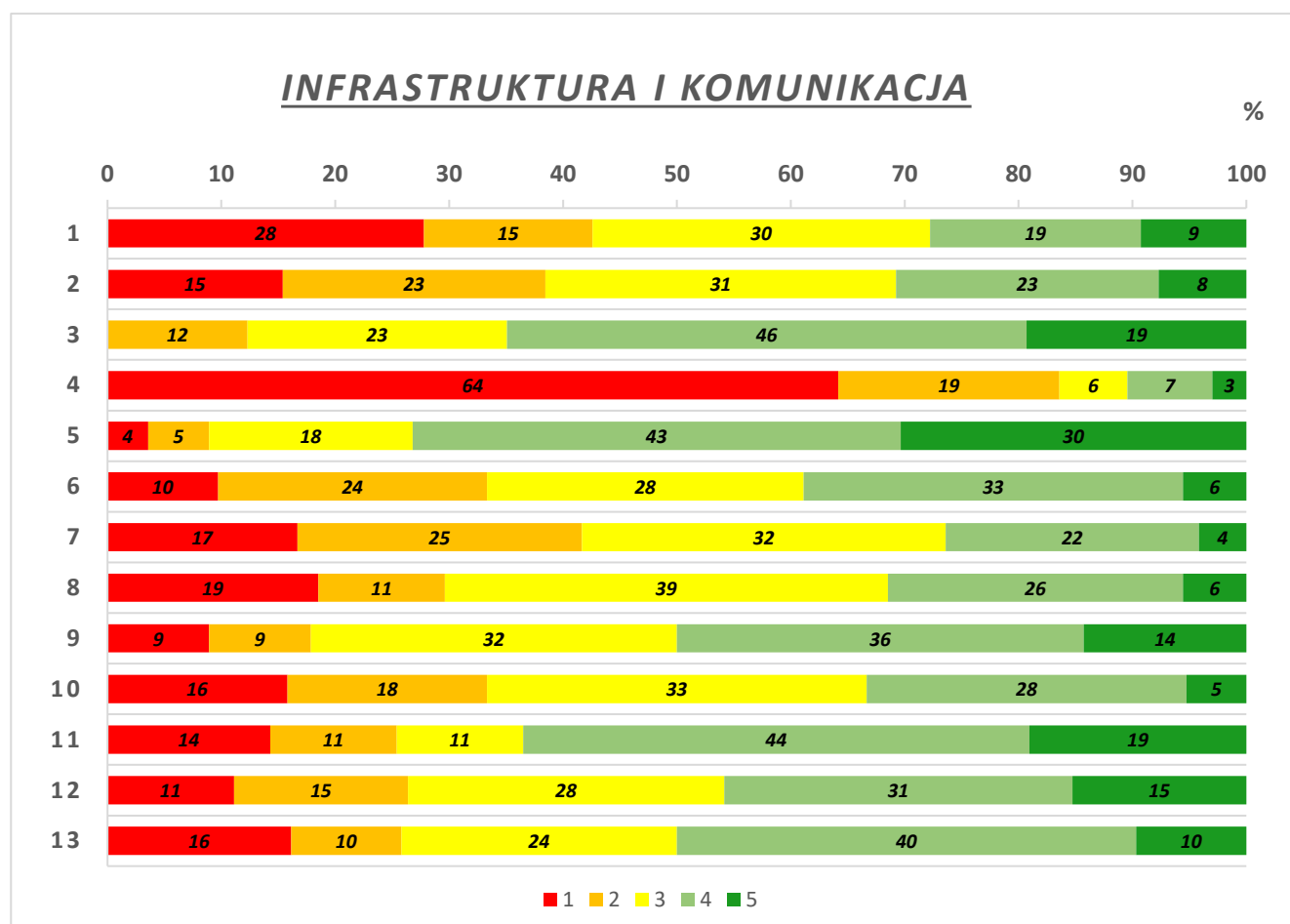
Źródło: dane GUS

Analizując dochody własne Gminy Jasieniec, największe znaczenie mają dochody pochodzące z udziału w podatku PIT. W badanym okresie zwiększały się one corocznie (z wyjątkiem stagnacji wzrostu pomiędzy rokiem 2016 a 2017) z 2,2 mln zł w roku 2015, do 3,5 mln zł w roku 2019. Nastąpił więc wzrost tego dochodu o 1,25 mln zł. Zaobserwowano niewielką tendencję spadkową w przypadku podatku rolnego. Corocznie zwiększały się natomiast wpływy z podatku CIT z poziomu 17 tys w 2015 roku do 171 tys w roku 2018.

Gmina Jasieniec nie przyjęła maksymalnych stawek podatku od środków transportowych. Rejestrując na terenie gminy działalność gospodarczą od 2020 roku można korzystać z preferencyjnych stawek podatku dla czterech typów samochodów ciężarowych. Wpływy z tytułu podatku utrzymują się na stałym rosnącym poziomie na przestrzeni badanych lat.

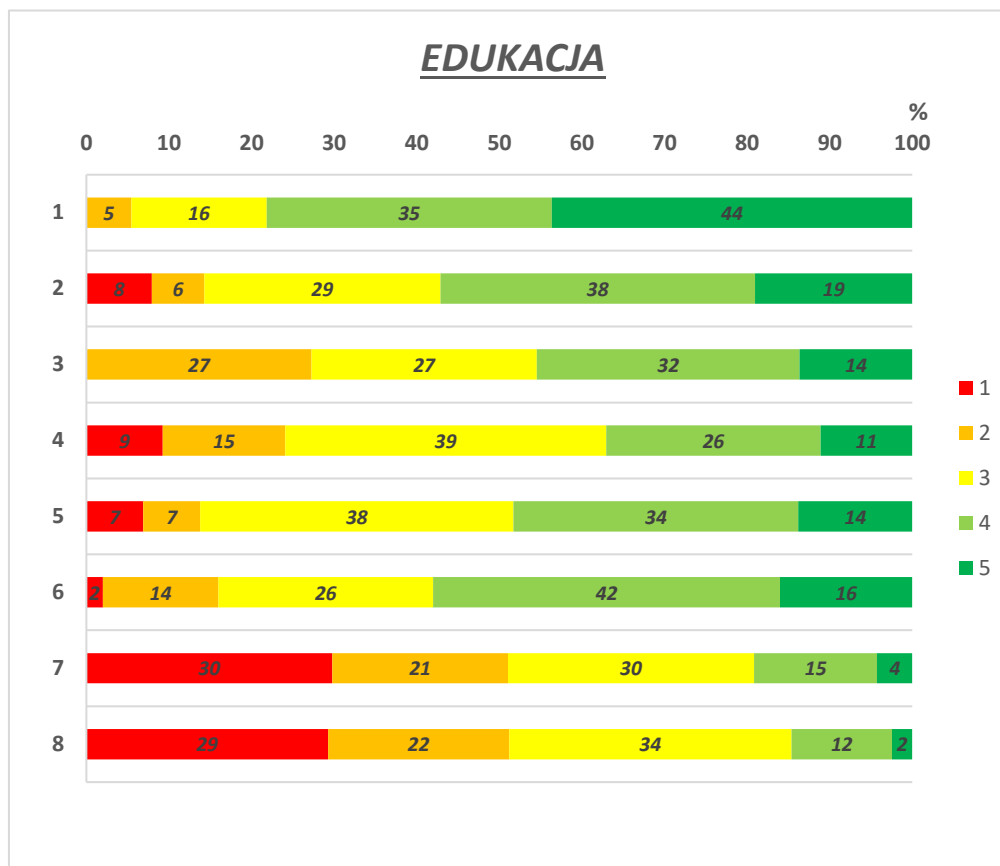
Szczegółowe zestawienie wyników badań ankietowych

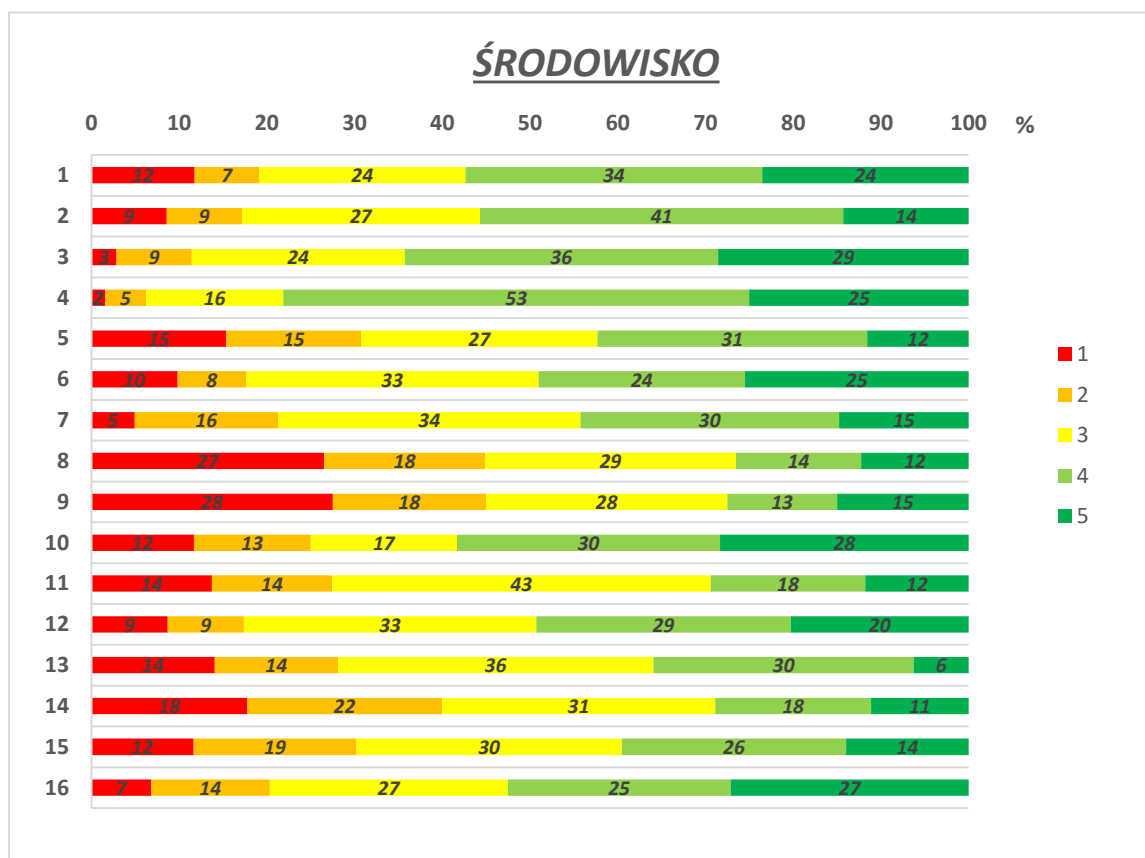
1	Połączenia autobusowe wewnątrz gminy
2	Połączenia autobusowe wychodzące poza gminę
3	Liczba przystanków autobusowych
4	Ścieżki rowerowe
5	Wyposażenie gminnych ochotniczych straży pożarnych
6	Jakość infrastruktury technicznej - drogi
7	Jakość infrastruktury technicznej - ścieżki, pobocza, chodniki
8	Jakość infrastruktury technicznej - sieć kanalizacyjna
9	Jakość infrastruktury technicznej - sieć wodociągowa
10	Jakość infrastruktury technicznej - sieć melioracyjna
11	Dostęp do sieci gazowej
12	Oświetlenie ulic i miejsc publicznych
13	Dostęp do sieci internet

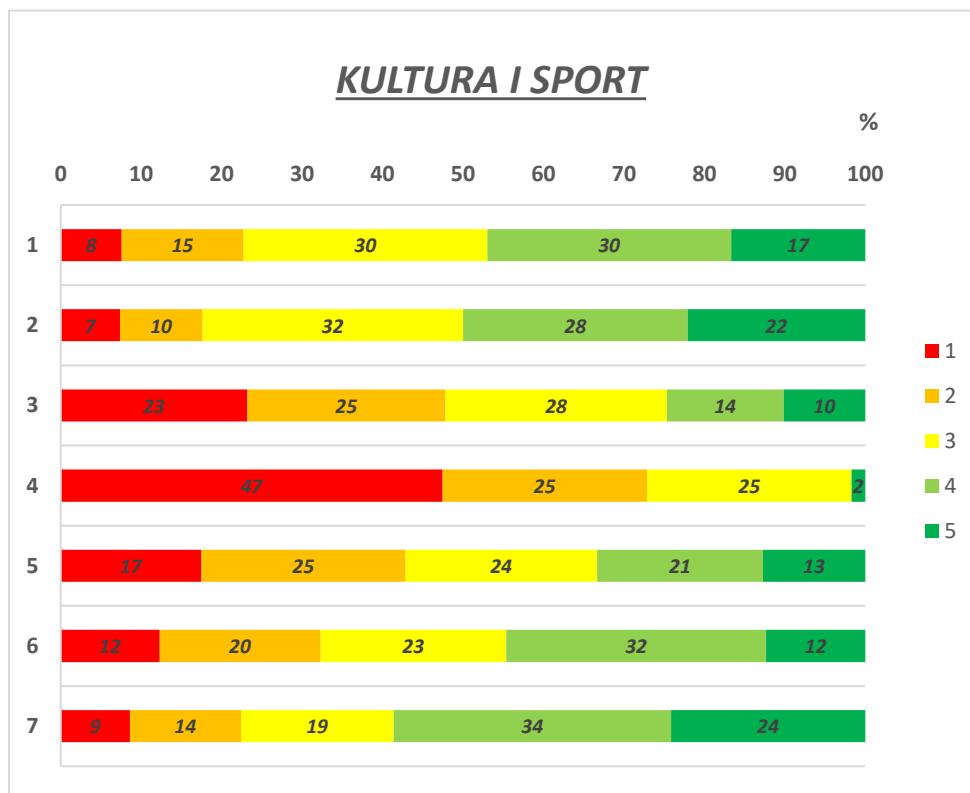
1	Dostęp do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
2	Dostęp do miejsc opieki nad osobami z niepełnosprawnościami:
3	Działania gminy mające na celu zatrzymanie wyjazdu osób młodych:
4	Wsparcie osób starszych (np. Zajęcia dodatkowe, imprezy tematyczne itd.):
5	Wsparcie osób niesamodzielnych (opieka w miejscu zamieszkania, wsparcie rehabilitanta itd.):
6	Działania i kontakt z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej:
7	Możliwość czynnego uczestnictwa w działaniach społecznych (m.in. W organizacjach społecznych):
8	Możliwość decydowania o wydatkach gminy (fundusz sołecki):
9	Ocena zaangażowania i działalności funkcji sołtysa:
10	Możliwość decydowania o przyszłości rozwoju gminy (np. Możliwość uczestnictwa w konsultacjach społecznych):
11	Dostęp do informacji na temat działań podejmowanych przez urząd gminy:
12	Komunikacja pomiędzy urzędem gminy a mieszkańcami:
13	Dostępność usług samorządowych - godziny otwarcia placówek gminnych, dostęp do druków urzędowych zdalnie?
14	Jakość świadczonych usług przez pracowników gminy:
15	Możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego w gminie przez młodzież: *

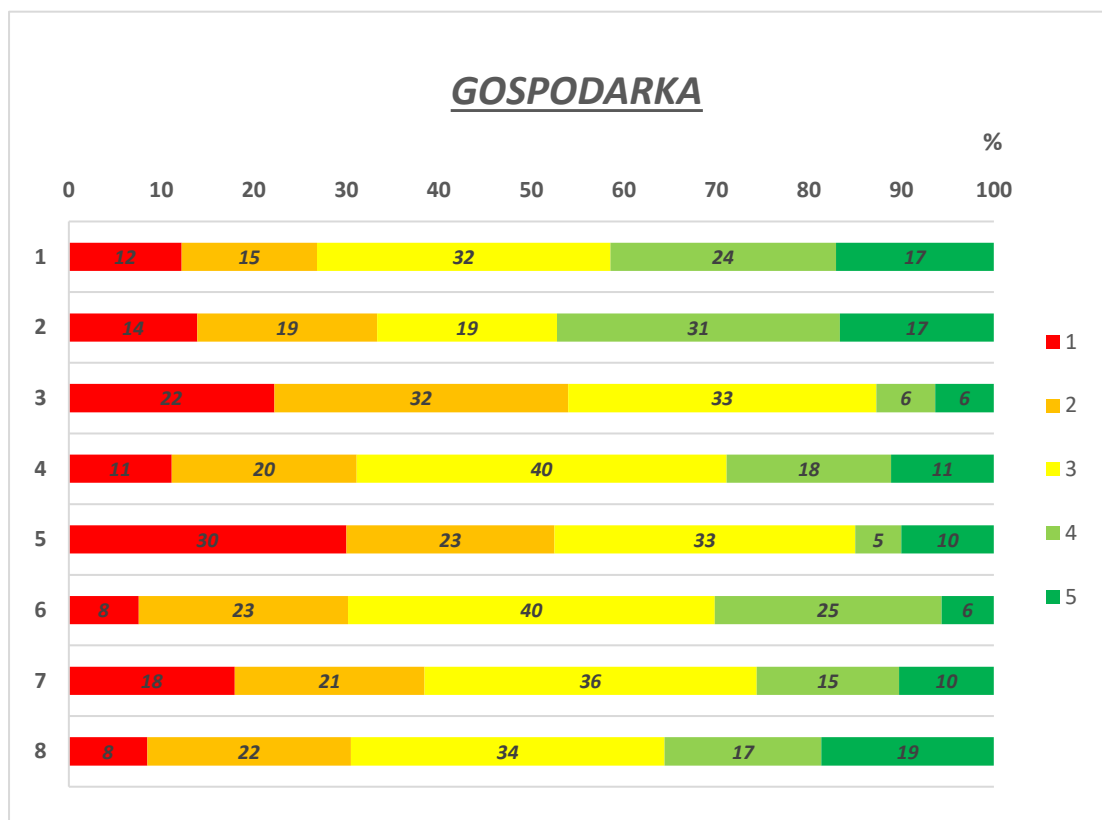
1	Dostęp do edukacji przedszkolnej:
2	Jakość nauczania w szkołach:
3	Dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci w wieku przedszkolnym:
4	Dostęp do zajęć dodatkowych w szkołach podstawowych:
5	Dostęp do zajęć dodatkowych w szkole średniej:
6	Jakość wyposażenia pracowni szkolnych:
7	Dostęp do edukacji pozaszkolnej (np. Pracownie techniczne, plastyczne, laboratoria, punkty edukacyjne, edukacja senioralna):
8	Jakość edukacji pozaszkolnej (np. Pracownie techniczne, plastyczne, laboratoria, punkty edukacyjne, edukacja senioralna): *

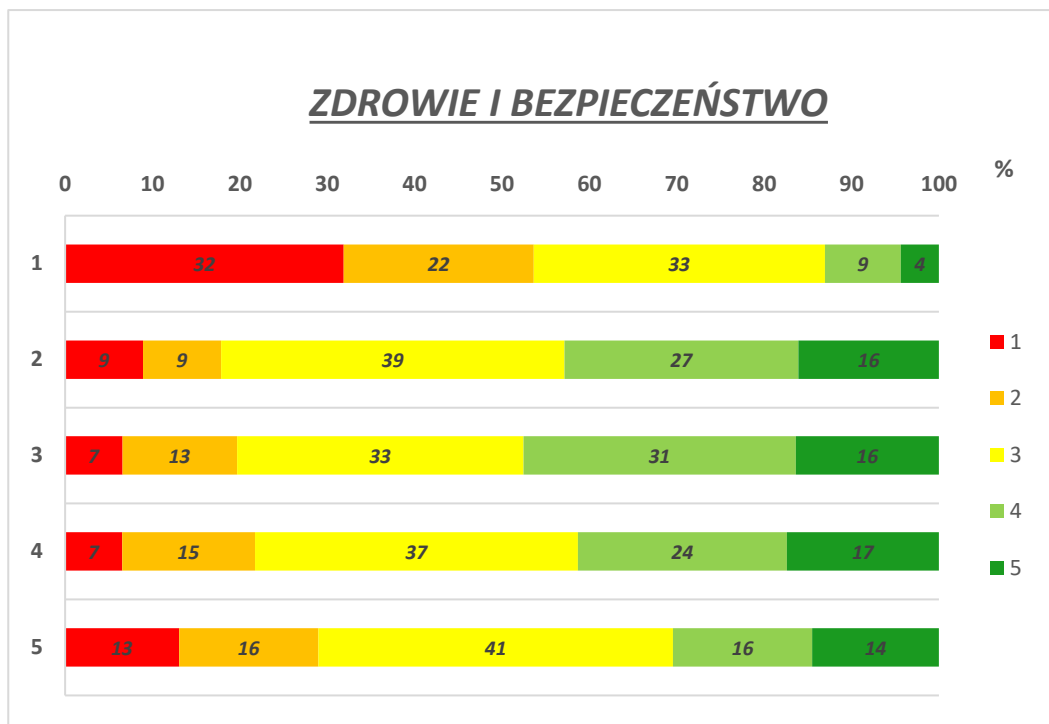
1	Czy powierzchnia dostępnych terenów zielonych jest wystarczająca?
2	Czystość powietrza (odczuwalna)?
3	Wywóz śmieci (np. Częstotliwość):
4	Segregacja odpadów:
5	Infrastruktura kanalizacyjna:
6	Dbłość mieszkańców o właściwy odbiór nieczystości z szamb i przydomowych oczyszczalni:
7	Edukacja ekologiczna wśród dzieci i dorosłych:
8	Wsparcie przy wymianie kotłów i pieców:
9	Likwidacja azbestu i wyrobów zawierających azbest:
10	Ocena działań dotyczących bezdomności zwierząt:
11	Zainteresowanie wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - fotowoltaiki, kolektorów słonecznych, pomp ciepła:
12	Pielęgnacja i utrzymanie zieleni na terenie gminy (np. Drzewa przy drogach, zakrzaczenia):
13	Stan melioracji i urządzeń wodnych (np. Rowów, kanałów, zbiorników):
14	Stan retencji i działań mających na celu zatrzymanie wody na terenie gminy:
15	Likwidacja i przeciwdziałanie nielegalnemu składowaniu odpadów komunalnych:
16	Odczuwalny poziom hałasu: *

1	Stopień rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy:
2	Organizacja wydarzeń, imprez na terenie gminy:
3	Oferta kulturalna:
4	Usługi turystyczne na terenie gminy:
5	Promowanie i upowszechnianie historii gminy:
6	Rozpoznawalność gminy poza jej granicami:
7	Poziom infrastruktury sportowej w szkołach: *

1	Wsparcie dla rozwoju rolnictwa (dotacyjne, doradcze itp.)
2	Wsparcie lokalnych przedsiębiorców:
3	Możliwość zatrudnienia i rozwoju zawodowego na terenie gminy:
4	Możliwość znalezienia pracownika z odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi:
5	Aktywizacja osób bezrobotnych:
6	Atrakcyjność gospodarcza gminy:
7	Dostępność terenów inwestycyjnych:
8	Możliwość sprzedaży lub zakupu produktów bezpośrednio od lokalnych wytwórców: *

1	Dostępność usług medycznych:
2	Szybkość reakcji służb na wezwanie (pogotowie ratunkowe, policja, staż pożarna):
3	Bezpieczeństwo publiczne:
4	Bezpieczeństwo w razie wystąpienia poważnych awarii oraz klęsk żywiołowych:
5	Bezpieczeństwo na drogach gminnych: *

Załącznik 1. Tabela ewaluacyjna

Cel opracowania	Działanie	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
1.1 Poprawa ochrony zdrowia	Reorganizacja pracy gminnych ośrodków zdrowia	- liczba ośrodków zdrowia (szt.), - liczba dostępnych lekarzy specjalistów (os.), - spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza PM 2,5, PM 10, NOx, CO₂, SO₂. - liczba przeprowadzonych akcji i kampanii w zakresie poprawy zdrowia (szt.)				
	Zabieganie o rozszerzenie usług medycznych w Gminnych Ośrodkach Zdrowia (np. Diabetolog, kardiolog, ginekolog, pediatra)					
	Wdrożenie na stałe systemu teleporad lekarskich					
	Budowa nowego ośrodka zdrowia wraz z oddziałem rehabilitacyjnym,					
	Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat jakości powietrza jego wpływu na zdrowie człowieka					
	Opracowanie programów profilaktycznych dla poszczególnych grup społecznych					
	Promowanie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej wśród mieszkańców					
1.2 Podwyższenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	Wsparcie dla nauczycieli w zakresie podnoszenia kwalifikacji	- liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), - liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), - liczba nauczycieli w szkołach (os.), - udział nauczycieli objętych systemem doksztalcania (%), - długość infrastruktury szerokopasmowego internetu (km), - wzrost średnich wyników egzaminów ósmoklasisty (%).				
	Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych					
	Pozyskiwanie nowej kadry pedagogicznej					
	Systematyczna modernizacja budynków dydaktycznych					
	Prowadzenie programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów					
	Organizacja warsztatów, kursów i cykli szkoleń z dostosowaniem programów do oczekiwań rynku					
	Organizacja konkursów w jednostkach oświatowych					

	Stworzenie dostępu do szerokopasmowego internetu we wszystkich miejscowościach gminy					
1.3 Przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego	Przeciwdziałanie bezrobociu	- Ilość udzielonego wsparcia dla osób starszych, niezaradnych życiowo (os.),				
	Rozwiązywanie problemów społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu					
	Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	- Ilość udzielonego wsparcia dla osób z problemami uzależnienia (os.), - Ilość udzielonego wsparcia dla osób wykluczonych społecznie w tym o złej sytuacji finansowej (os.).				
	Wdrażanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jasieniec					
	Wyrównanie szans kobiet i mężczyzn	- Ilość programów wdrażanych w ramach rozwiązywania problemów społecznych (szt.)				
	Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo	- Ilość zorganizowanych kursów, warsztatów i staży we współpracy z PUP w Grójcu (szt.), - Ilość udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy (zł), - Stopa bezrobocia (%), - Liczba osób zarejestrowanych w PUP Grójec (os.), - Liczba powstających nowych miejsc pracy (szt.)				
1.4 Rozwój kultury fizycznej i sportu	Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach (boiska, bieżnie, lekkoatletyka)	- Liczba wydarzeń prowadzonych w hali widowiskowo-sportowej (szt.),				
	Rozbudowa infrastruktury w oparciu o nowe rozwiązania - siłownie plenerowe, skatepark	- Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.),				
	Dbłość o zdrowie człowieka i jego prawidłowy rozwój psychofizyczny					

	Wspieranie turystyki rowerowej poprzez budowę ścieżek rowerowych	- Liczba nowoczesnych obiektów sportowych (szt.)				
1.5 Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej	- liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.),				
	Wspieranie i promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego	- wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł),				
	Organizacja imprez kulturalno-rozrywkowych dla mieszkańców tj. Festynów, pikników rodzinnych, dożynek gminnych, kina plenerowego itp.	- liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w świetlicach wiejskich (szt.),				
	Ochrona dziedzictwa kulturowego	- liczba imprez plenerowych mających na celu promocję kultury i tradycji regionu (szt.),				
	Wspieranie inicjatyw agroturystycznych	- ilość obiektów w gminnym rejestrze zabytków (szt.), - ilość uczestników wydarzeń kulturalnych (os.)				
1.6 Zwiększenie atrakcyjności gminy w celu zatrzymania odpływu osób młodych	Zachęcenie inwestorów do lokowania kapitału na terenie gminy	- liczba osób bezrobotnych (os.), - saldo migracji (, - liczba nowych przedsiębiorstw, - liczba informacji publikowanych na profilu społeczności gminy, - kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców				
	Wsparcie doradztwa w zakresie pozyskania środków zewnętrznych na założenie własnej działalności					
	Promowanie samozatrudnienia					
	Stworzenie systemu zachęt i ulg dla potencjalnych inwestorów tworzących miejsca pracy					
	Kampanie informacyjne na temat planów rozwojowych gminy oraz promocja treści dokumentów strategicznych					
	Monitorowanie zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i preferowanych kierunków kształcenia zawodowego					

	Kreowanie przestrzeni publicznej przyjaznej mieszkańcom w różnym wieku					
--	--	--	--	--	--	--

Cel opracowania	Działanie	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
2.1 Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej	Pozyskiwanie środków na waloryzację infrastruktury drogowej	- długość rozbudowanych dróg gminnych (km),				
	uzupełnienie oświetlenia drogowego	- długość zmodernizowanych dróg (km),				
	zwiększenie bezpieczeństwa publicznego	- długość wybudowanych chodników (m),				
	współpraca z zarządcami dróg powiatowych i wojewódzkich w celu poprawy stanu technicznego dróg na terenie gminy	- liczba wymienionych punktów oświetleniowych (szt.),				
	poprawa stanu środowiska	- liczba zdarzeń drogowych (szt.), - spadek wskaźników zanieczyszczeń powietrza (NOx, CO, WA, metali ciężkich)				
2.2 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	rozbudowa infrastruktury sieciowej i etapowe przyłączanie zabudowy na terenie Gminy	- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km),				
	Współpraca z PSG Sp. z o.o. w zakresie rozbudowy sieci gazowej	- długość wybudowanej sieci wodociągowej (km),				
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury na obszarach wiejskich poprzez efektywny udział w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich	- długość wybudowanej sieci światłowodowej (km), - długość wybudowanej sieci gazowej (km), - liczba przyłączy do kanalizacji (szt.), - liczba przyłączy do sieci wodociągowej (szt.), - liczba przyłączy do sieci gazowej (szt.).				

		- mieszkańcy korzystających z sieci internetowej (%).				
2.3 Ochrona powietrza	Działania na rzecz ograniczania niskiej emisji	- liczba wymienionych kotłów na paliwa stałe na urządzenia 5 klasy lub ecodesign (szt.), - liczba termomodernizowanych budynków (szt.), - liczba powstałych punktów monitoringu zanieczyszczenia powietrza (szt.), - liczba kontroli gospodarstw z zakresie przestrzegania uchwały antysmogowej (szt.), - liczba instalacji OZE na terenie gminy (szt.), - liczba kampanii informacyjnych na temat zanieczyszczenia powietrza i działań mających na celu jego poprawę (szt.)				
	Promowanie rozwoju alternatywnych źródeł energii w Gminie poprzez inwestycje na budynkach użyteczności publicznej w tym zakresie oraz rozważenie uruchomienia gminnego programu dotacji do montażu instalacji fotowoltaicznych					
	Kampanie informacyjne zwiększające świadomość mieszkańców o stanie jakości powietrza i praktykach przeciwdziałania zanieczyszczaniu powietrza					
	Wdrożenie monitoringu stanu powietrza w Gminie					
	Pozyskiwanie dotacji do wymiany pieców węglowych i innych nieekologicznych źródeł ciepła					
2.4 Ochrona zasobów wodnych i gleb	Działania związane z magazynowaniem wody deszczowej w zbiornikach nadziemnych i podziemnych	- liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.), - wskaźniki zanieczyszczenia wód, - liczba instalacji "małej retencji" (szt.), - liczba kontroli gospodarstw w zakresie odprowadzania ścieków (szt.), - liczba kampanii informacyjnych dotyczących ekorolnictwa (szt.)				
	Dbałość o zasoby wodne promowanie dobrych praktyk rolniczych					
	Promowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w gospodarstwach oddalonych od zwartej zabudowy					
	przeciwdziałanie degradacji gleb urodzajnych					
	przeprowadzanie zabiegów polepszających parametry gleb					

2.5 Poprawa jakości środowiska naturalnego	przeciwdziałanie zmianom klimatu	- ilość odpadów wytworzonych na jednego mieszkańca (kg), - ilość odpadów zebranych selektywnie (Mg), - uzyskany stopień recyklingu odpadów (%), - ilość odpadów biodegradowalnych przekazanych do składowania (%), - ilość zutylizowanego azbestu (Mg), - liczba przeprowadzonych inwestycji wpływających na poprawę stanu środowiska (szt.), - liczba przeprowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody (szt.)				
	Edukacja ekologiczna mieszkańców, w szczególności poprzez prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska					
	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci					
	Ochrona zasobów cennych przyrodniczo					
2.6 Promocja i kształtowanie wizerunku gminy	Ekspozycja walorów Gminy	- liczba nowych przedsiębiorstw (szt.), - udział przedstawicieli gminy w wydarzeniach ponadlokalnych (szt.),				
	Prowadzenie wszystkich kanałów informacyjnych przedstawiające możliwości Gminy					
	Promowanie Gminy na arenie ponadlokalnej					
	Współpraca z gminami w regionie					
	Promowanie walorów turystycznych, wiejskich, w tym agroturystycznych					
	wykorzystanie "jabłka grójeckiego" na potrzeby promocji					

Cel opracowania	Działanie	Wskaźnik realizacji działania	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (Tak/Nie)
3.1 Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną	Sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Gminy	- stopień pokrycia MPZP powierzchni Gminy (%), - liczba zmienionych MPZP (szt.), - wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu (MPZP), - powierzchnia biologicznie czynna (%)				
	Monitoring i kontrola terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych					
	Aktualizacja dokumentów planistycznych pod względem nowych potrzeb gospodarczych (inwestycyjnych) oraz społecznych					
	Opracowanie i promocja ścieżek dydaktycznych na terenie stawów Jasienieckich					
3.2 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	Promocja miejsc atrakcyjnych turystycznie na branżowych portalach	- ilość stworzonych ścieżek dydaktycznych (szt.) - liczba nowopowstałych punktów turystyczno-rekreacyjnych (szt.), - liczba opisanych atrakcji turystycznych na stronie internetowej Gminy (szt.), - liczba przeprowadzonych działań promocyjnych w sztukach (szt.)				
	Zapewnienie i usprawnienie powiązań z ponad lokalnymi systemami transportowymi, terenami sąsiednimi oraz powiązań wewnętrznych					
3.3 Poprawa dostępności i spójności terytorialnej gminy	Poprawa standardów podróży i bezpieczeństwa ruchu	- liczba umów zawartych w ramach współpracy ponadlokalnej (szt.), - stopień zaawansowania prac nad aktualizacją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (%),				
	Stymulowanie rozwoju przestrzennego i gospodarczego, współtworzenie ładu przestrzennego					

		- ilość zaplanowanych inwestycji drogowych (szt.)				
3.4 Kształtowanie przestrzeni publicznej	Uporządkowanie funkcjonalno-przestrzenne i estetyczne terenów	- liczba wydanych pozwoleń na zabudowę (szt.), - liczba wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (szt.), - liczba nowopowstałych obiektów usługowych (szt.)				
	Wskazanie terenów rozwojowych gminy					
	Kształtowanie przestrzeni publicznej					
	Wykorzystanie przyjętych zasad ochrony i racjonalnego kształtowania środowiska przyrodniczego w stymulowaniu procesu zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy					
	Kultywowanie tradycji i historii poprzez unikalne obchody rocznic i wydarzeń historycznych oraz pamięć postaci historycznych					
3.5 Ochrona dziedzictwa kulturowego	Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej	- liczba prac renowacyjnych wykonanych na obiektach zabytkowych (szt.) - liczba zorganizowanych wydarzeń (szt.)				
	Udział gminy w renowacji zabytków					
	Tworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom poprzez udzielenie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego					
3.6 Racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego	Tworzenie aktualnych ofert inwestycyjnych	- liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Gminie (szt.), - liczba ofert inwestycyjnych na terenie Gminy (szt.), - przygotowanie portalu ofert inwestycyjnych (tak/nie), - kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł),				
	Wdrażanie nowych programów ulg dla przedsiębiorców					